

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Garwolina

Niniejsza diagnoza została sporządzona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U.2021 poz. 485), w szczególności z art. 4 ust 1, art. 8 ust 1, art. 9 oraz art. 10. Ustawy. Diagnoza – zgodnie z art. 11 ust 2. ustawy – potwierdza spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji ustawowych przesłanek ich wyznaczenia.

Spis treści

Spis treści.....	3
WPROWADZENIE.....	5
Metodologia opracowania dokumentu	7
1. WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ	7
2. ETAPY OPRAWOWANIA DOKUMENTU.....	10
3. STRUKTURA DOKUMENTU	11
4. ZAKRES TERYTORIALNY I MERYTORYCZNY.....	12
Sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	14
4. PODZIAŁ MIASTA NA PODOBSZARY	14
5. METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	20
Analiza obecnej sytuacji miasta	24
6. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE MIASTA.....	24
6.1. SFERA SPOŁECZNA.....	25
6.1.1. LICZBA MIESZKAŃCÓW I MIGRACJE	25
6.1.2. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW	27
6.1.3. UBÓSTWO, WYKLUCZENIE SPOŁECZNE, UZALEŻNIENIA.....	29
6.1.4. BEZROBOCIE	42
6.1.5. POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM, OBYWATELSKIM I KULTURALNYM.....	51
6.1.6. EDUKACJA.....	53
6.1.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	54
6.2. PODUSMOWANIE ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	64
6.3. ANALIZA ZJAWISKI W POZOSTAŁYCH SFERACH.....	68
6.3.1. SFERA GOSPODARCZA	68
6.3.2. SFERA ŚRODOWISKOWA.....	71
6.3.3. SFERA TECHNICZNA	73
6.3.4. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	75
6.3.5. PODUSMOWANIE ANALIZY SFER.....	80
6.4 ANALIZA JAKOŚCIOWA.....	83

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	84
Spis rysunków	89
Spis tabel	92

WPROWADZENIE

Pierwszym dokumentem odnoszącym się do kwestii procesu rewitalizacji na terenie Miasta Garwolina był dokument pn. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Garwolina na lata 2016-2023, który został przyjęty na podstawie Uchwały nr XXIX/185/2016 Rady Miasta Garwolina z dnia 26 października 2016 roku. Ostateczna wersja dokumentu została przyjęta na sesji Rady Miasta w dniu 27 września 2017 roku (Uchwała nr XLVI/271/2017). Treść dokumentu oraz sposób jego opracowania były w dużej mierze zależne od "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020". Decyzją Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 23 października 2017 roku „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Garwolina na lata 2016-2023” został umieszczony w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego. Ówczesny dokument został dofinansowany w 90% ze środków Unii Europejskiej, Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, z budżetu państwa. Wkład własny Miasta Garwolina stanowił 10% całości kosztów kwalifikowanych. Program ten stanowił podstawę do podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych na zdegradowanym obszarze Miasta Garwolina wymagających szczególnego wsparcia. Ponadto umożliwił efektywne pozyskiwanie dofinansowania do projektów ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014–2020.

W świetle art. 52 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) włącznie do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady miasta, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. Ustawa uznaje przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości miasta za zadanie własne miasta. Należy jednak podkreślić, że jest ona zadaniem fakultatywnym, co oznacza, że nie każda gmina ma obowiązek jego wykonywania, lecz decyzja o jego podjęciu zależy od występowania na obszarze gminy specyficznych problemów zdefiniowanych w ustawie.

Mając na uwadze fakt zbliżającego się zakończenia obowiązywania ww. dokumentu oraz założenie, iż to właśnie Gminny Program Rewitalizacji (dalej GPR) będzie stanowił podstawę ubiegania się o środki w nowej perspektywie finansowej UE w ramach „Funduszy Europejskich dla Mazowsza na lata 2021-2027”, Władze Miasta Garwolina podjęły starania w celu opracowania diagnozy pozwalającej na wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Niniejsza diagnoza ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w Mieście Garwolin. Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to fragment miasta, który cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, przede wszystkim ze sfery społecznej, ale także: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Dodatkowo powinien to być obszar, na którym z uwagi na istotne jego znaczenie dla rozwoju lokalnego, miasto zamierza realizować przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego.

Procedura wyznaczania obszaru rewitalizacji wymaga określenia uprzednio obszarów miasta charakteryzujących się kumulacją zjawisk kryzysowych. Obszar z kumulacją zjawisk kryzysowych to część miasta znajdująca się w stanie kryzysowym ze względu na szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych, wskazanych w ustawie o rewitalizacji, w tym przede wszystkim: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Tereny w granicach obszaru znajdującego się w stanie kryzysowym, na których występują ponadto negatywne zjawiska (jedno lub kilka) ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej można wyznaczyć jako obszar zdegradowany.

Metodologia opracowania dokumentu

1. WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ

Poniżej zestawiono najważniejsze skróty:

CEIDG - Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej,

CSiK – Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie,

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,

EFS – Europejski Fundusz Społeczny,

FS – Fundusz Spójności,

GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad,

GUS- Główny Urząd Statystyczny,

GPR – Gminny Program Rewitalizacji,

JST - jednostka samorządu terytorialnego,

KE – Komisja Europejska,

LPR– Lokalny Program Rewitalizacji,

MOP - Międzynarodowej Organizacji Pracy,

POP – Program ochrony powietrza, dokument przygotowany w celu określenia działań zmierzających do przywrócenia odpowiedniej jakości powietrza na terenie, na którym zanotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń,

PPP – partnerstwo publiczno-privatne,

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych,

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Poniżej zestawiono wykaz najważniejszych pojęć:

REWITALIZACJA	Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.
---------------	--

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI	Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności: <ol style="list-style-type: none">1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;2. mieszkańcy miasta i inni niż wymienieni w pkt 1;3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność gospodarczą;4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;6. organy władzy publicznej;7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6,
---------------------------------	--

STAN KRYZYSOWY	<p>Stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer:</p> <ol style="list-style-type: none">1. gospodarczej – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub2. środowiskowej – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub3. przestrzenno-funkcjonalnej – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub4. technicznej – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
OBSZAR ZDEGRADOWANY	<p>Obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia stanu kryzysowego na każdym z podobszarów.</p>
OBSZAR REWITALIZACJI	<p>Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni miasta oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.</p>

2. ETAPY OPRACOWANIA DOKUMENTU

Głównym celem niniejszej diagnozy jest przeanalizowanie przestrzenne wskazanych w ustawie o rewitalizacji negatywnych zjawisk społecznych na terenie miasta oraz współwystępowania w obszarach ich koncentracji pozostałych negatywnych zjawisk określonych w ustawie, a w rezultacie wyznaczenie obszaru zdegradowanego i w jego ramach obszaru rewitalizacji.

Ustawa o rewitalizacji wprowadza obowiązkowy tryb uchwalania gminnego programu rewitalizacji, na który składają się następujące etapy:

1. Wyznaczenie obszarów zdegradowanego i rewitalizacji, co następuje uchwałą Rady Miasta na wniosek Burmistrza, do którego załącznikiem jest niniejsza diagnoza;
2. Sporządzenie dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji – Gminnego Programu Rewitalizacji. Etap rozpoczyna się uchwałą Rady Miasta o przystąpieniu do sporządzenia Programu Rewitalizacji, a kończy uchwałą o jego przyjęciu.
3. Możliwość przyjęcia uchwał będących aktami prawa miejscowego, które są następstwem przyjęcia programu: m.in. o wyznaczeniu Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o zmianie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, a także Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, o zmianie uchwał definiujących politykę mieszkaniową miasta.

Przyjęta w niniejszej diagnozie procedura wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji składa się z następujących etapów:

1. podział miasta na jednostki, dla których na kolejnych etapach opracowania możliwe jest pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia analiz w określonych ustawowo sferach zagadnień;
2. określenie listy weryfikowalnych i obiektywnych wskaźników dostosowanych do lokalnych uwarunkowań i obrazujących zjawiska kryzysowe w poszczególnych sferach na konkretnych obszarach;
3. pozyskanie i przygotowanie danych do analiz wskaźnikowych;
4. przeprowadzenie analiz wskaźnikowych obszaru miasta na poszczególnych obszarach i sferach zagadnień;
5. Wskazanie obszarów z kumulacją zjawisk kryzysowych, w których stwierdzono nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych;

6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, w którym zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
7. wyznaczenie obszaru rewitalizacji cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego miasto zamierza prowadzić rewitalizację, o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni miasta i zamieszkałego przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta;
8. podjęcie uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przez Radę Miasta.

3. STRUKTURA DOKUMENTU

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) zakres diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji powinien odnosić się do pięciu obowiązkowych sfer:

1. społecznej;
2. gospodarczej;
3. środowiskowej;
4. technicznej;
5. przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera społeczna powinna uwzględniać analizę koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Sfera gospodarcza powinna w szczególności odnosić się do określenia stopnia przedsiębiorczości oraz kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

Sfera środowiskowa powinna odnosić się do takich zjawisk jak przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Sfera techniczna powinna w szczególności odnosić się do degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna powinna zawierać analizę w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

4. ZAKRES TERYTORIALNY I MERYTORYCZNY

Charakter działań określono wprost w art. 2. ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485), gdzie zaznaczono, że proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego musi być skoncentrowany terytorialnie, a zatem projekty naprawcze muszą być realizowane na ściśle określonym obszarze. Terytorialne ograniczenie zakresu rewitalizacji związane jest z koniecznością zapewnienia kompleksowego, usystematyzowanego procesu limitującego zakres interwencji na obszarze, który najbardziej tego wymaga. Innym powodem ograniczenia rozproszenia działań rewitalizacyjnych jest kwestia potencjalnie niższej skuteczności licznych i skupionych na dużym obszarze działań naprawczych, które w efekcie nie przyniosłyby oczekiwanych rezultatów, dlatego o wyborze obszaru rewitalizacji powinna decydować zdiagnozowana koncentracja negatywnych zjawisk, a także kwestia znaczenia obszaru dla rozwoju całego miasta.

Opracowanie obejmuje obszar miasta Garwolin o powierzchni ok. 2 208 ha. Analizę mającą na celu ustalenie zasięgu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji przeprowadzono dla obszaru całego miasta.

Bardzo istotnym elementem procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Włączenie lokalnej społeczności, organizacji pozarządowych oraz pozostałych interesariuszy zarówno na etapie diagnozowania obszaru miasta, jak również późniejszego przygotowania działań naprawczych. Diagnostyka umożliwiająca udział lokalnego społeczeństwa wpływa na zapewnienie dogłębnej analizy

oraz weryfikację jej trafności. Nie bez znaczenia jest również zapewnienie akceptacji planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych dlatego już na etapie opracowania diagnozy przeprowadzono ankietyzację, w której mieszkańcy oraz osoby związane z Miastem Garwolin mogły wypowiedzieć się w temacie problemów dotyczących wskazanych wcześniej sfer. Rewitalizacja stanowi odpowiedź na wieloaspektowy kryzys w konkretnej społeczności zajmującej zdefiniowany obszar.

Sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

4. PODZIAŁ MIASTA NA PODOBSZARY

Pierwszy etap prac w ramach niniejszej diagnozy obejmował wyznaczenie podstawowych jednostek przestrzennych tj. podobszarów, do których odnoszone były wszystkie zbierane dane. W obrębie wyznaczonych jednostek przeprowadzono szczegółową analizę wskaźnikową w zakresie poszczególnych sfer mającą na celu wskazanie obszarów wymagających podjęcia działań naprawczych (rewitalizacyjnych). Przeprowadzona diagnoza objęła swoim zasięgiem teren Miasta Garwolina, przy uwzględnieniu podziału na wyznaczone podobszary. Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o obiektywne i weryfikowalne mierniki oraz metody badawcze, które odpowiednio dostosowano do lokalnych uwarunkowań.

Analizę wykonano w oparciu o zalecenia poradnika: *Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*.

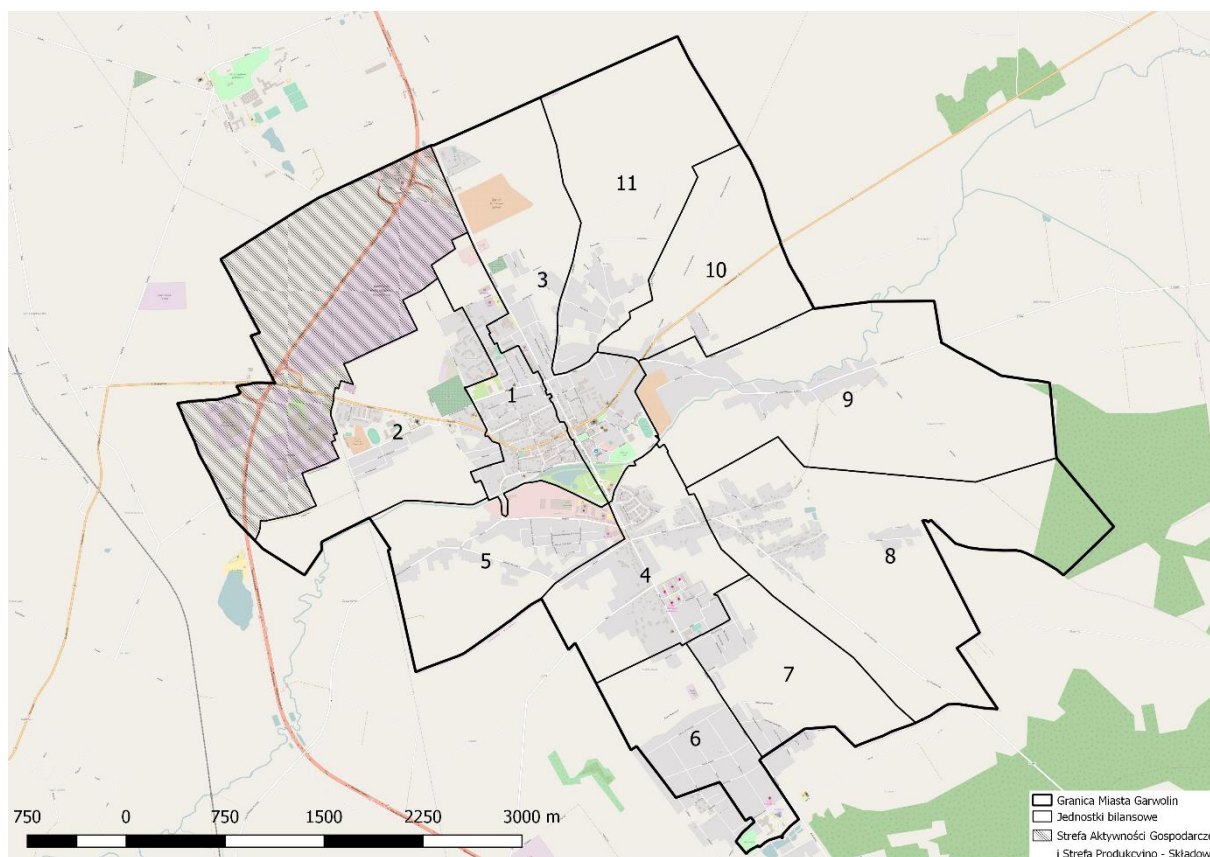
Wyznaczone obszary są spójne, co sprawia, że można je wyodrębnić jako pewną całość pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Ponadto, podział miasta na jednostki analityczne powinien opierać się na założeniu zachowania ciągłości procesów rewitalizacyjnych realizowanych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Garwolina na lata 2016-2023” oraz przy uwzględnieniu struktury funkcjonalno-przestrzennej i sytuacji demograficznej miasta. Według wymogów ustawowych granice obszarów powinny być poprowadzone zgodnie z granicami ewidencyjnymi działek, za wyjątkiem sytuacji, w których granice jednostek dzielą działki, przez które np. przepływają rzeki. Ustawa umożliwia zastosowanie także specjalnych narzędzi wspierających proces rewitalizacji, np. Specjalną Strefę Rewitalizacji, które muszą być przypisane ściśle do określonych działek ewidencyjnych.

Ostateczny podział miasta na jednostki analityczne został skonsultowany i zatwierdzony przez Władze Miasta Garwolina.

Przyjęte na wstępie prac założenie zachowania ciągłości procesów rewitalizacyjnych było podstawą podjęcia decyzji, że punktem wyjścia do podziału miasta na jednostki referencyjne będzie podział zastosowany w opracowanym już Lokalnym Programie Rewitalizacji. Podziału dokonano na 11 jednostek bilansowych z uwzględnieniem podziału na obwody wyborcze, który jednak został zmodyfikowany

i dostosowany do otrzymanych danych. Nie można było zastosować podziału na obwody wyborcze, gdyż w swoim podziale uwzględniał on jedną ulicę w kilku obwodach lub też ulice były włączane do obwodów na podstawie parzystych i nieparzystych numerów budynków, a pozyskanie danych w takim podziale było niemożliwe. Dlatego sugerując się podziałem na obwody wyborcze wyznaczono 11 jednostek bilansowych, tak aby obejmowały one w całości dane ulice. W podziale istnieje 12 odrębnych obszarów przy czym 12 obszar jest obszarem wyłączonym z diagnozy gdyż jest to Strefa Aktywności Gospodarczej i Strefa Produkcyjno – Składowa i jest to obszar niezamieszkały wobec czego w analizie czynników został on wyłączony, ze względu na brak możliwości badania zjawisk zachodzących wśród społeczności lokalnej.

Poniżej przedstawiono podział Miasta Garwolina na obszary analityczne wg „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Garwolina na lata 2016-2023”.

Rysunek 1. Podział Miasta Garwolina na analizowane obszary

Poniższa tabela przedstawia ulice wchodzące w skład poszczególnych jednostek analitycznych.

Tabela 1. Ulice wchodzące w skład poszczególnych jednostek analitycznych wraz z liczbą ludności w 2022 roku (źródło: Urząd Miasta Garwolin)

Nr jednostki analitycznej	Nazwa ulicy	Liczba ludności
1	Bitwy Warszawskiej	4
	Cmentarna	15
	Długa	430
	Garwolińska	7
	Gimnazjalna	0
	Jana Pawła II	192
	Jana Piesiewicza ps. "Czarny"	22
	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	181
	Krzywa	14
	Ks. dr. Antoniego Święckiego	6
	Ks. Mariana Juszczyka	0
	Mazowiecka	41
	Mirona Białoszewskiego	18
	Młyńska	54
	Monte Cassino	29
	Nadwodna	283
	Polska	259
	Przechodnia	98
	Senatorska	296
	Sienkiewicza	100
	Stanisława Mikulskiego ps. "Lis"	19
	Wandy Bekierskiej	3
	Warszawska	263
Westerplatte	0	
Zamojska	446	
SUMA		2780
2	Armii Krajowej	113
	Bajkowa	27
	Baśniowa	14
	Batalionów Chłopskich	231
	Batalionu "Zośka"	0
	Brukarska	0
	I Pułku Strzelców Konnych	3
	Janusza Korczaka	1367
	Józefa Stachowskiego	8
	Ks. Marka Maszkiewicza	0
	Łąkowa	44
	Poligonowa	0
	Romanówka	901
	Stacyjna	1315

	Szarych Szeregów	2
	Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego	172
	SUMA	4197
3	3 Maja	104
	Aleja Żwirki i Wigury	575
	Bursztynowa	27
	Diamentowa	32
	Działyńczyków	2
	Granitowa	32
	Henryka Andrzejkowicza	20
	Henryka Dłużniewskiego ps. "Lech"	35
	Kamienna	0
	Kolonia Henryków	17
	Kościelna	37
	Kościuszki	881
	Krótka	23
	Kuśnierska	18
	Marmurowa	34
	Olimpijska	18
	Parkowa	30
	Rubinowa	18
	Sportowa	32
	Stanisława Modrzewskiego	67
	Staszica	223
	Szkolna	6
	Szmaragdowa	0
Wolna	127	
Zgoda	5	
	SUMA	2363
4	Aleja Legionów	588
	Błonie	90
	Dobra	196
	Jana "Wira" Floriańczyka	3
	Józefa Kraszewskiego	21
	Kawaleryjska	0
	Marii Konopnickiej	95
	Marka Hłaski	141
	Melchiora Wańkowicza	24
	Polna	228
	Stanisława Likiernika	0
	Wiejska	812
	Zarzecze	58
	SUMA	2256
5	Gen. Adama Skilskiego	14
	Gen. Franiszka Kleeberga	67

	Gen. Józefa Bema	125
	Gen. Władysława Sikorskiego	218
	Hufca "Orłów"	62
	mjr Hubala	10
	Narutowicza	226
	Płk. Józefa Puchalskiego	9
	Płk. Stanisława Królickiego	0
	Targowa	346
	SUMA	1077
6	Adama Mickiewicza	330
	Agrestowa	0
	Asnyka	164
	Gracjanów	75
	Jagodowa	0
	ks. Jana Twardowskiego	6
	Kwiatowa	57
	Lelewela	31
	Lubelska	280
	Owocowa	0
	Różana	84
	Słoneczna	154
	Słowackiego	97
	Spokojna	15
	Wisławy Szymborskiej	0
	Żeromskiego	155
	SUMA	1448
7	Akacyjowa	36
	Brzozowa	0
	Bukowa	38
	Dębowa	3
	Fryderyka Chopina	12
	J. S. Bacha	1
	K. Szymanowskiego	50
	Kazimierza Wojciechowskiego	16
	Klonowa	18
	L. Beethovena	49
	Macieja Rataja	107
	Piotra Czajkowskiego	4
	Sosnowa	12
	St. Moniuszki	62
	Świerkowa	2
	W. A. Mozarta	9
	SUMA	419
8	Ogrodowa	162
	Sobieskiego	167

	Studzińskiego	228
	Wesoła	33
	Zawady	85
	Źródlana	130
	SUMA	805
9	Boczna	57
	Bp. Ignacego Krasickiego	11
	Cicha	44
	Gen. Stanisława Maczka	18
	Gen. Władysława Andersa	329
	Miła	4
	Piotra Gadosia	1
	Radosna	123
	Sławińska	104
	Spacerowa	216
		SUMA
10	Bp. Jana Mazura	0
	Józefa Siarkiewicza	0
	Ks. Hugona Kołłątaja	20
	Ks. Stanisława Konarskiego	47
	Książęca	0
	Księcia Bolesława IV	4
	Księcia Janusza I	85
	Księcia Konrada III	7
	Księżnej Anny Mazowieckiej	13
	Księżnej Zofii	0
	Mieczników	0
	Mokra	25
	Onufrego Mączki	0
	Parysowska	19
	Stawki	99
	Zygmunta I Starego	5
	SUMA	324
11	Budzeń	162
	Jagodzińska	625
	Jutrzenki	13
	Lazurowa	20
	Zacisze	51
	Zagrodowa	40
	SUMA	911
12	Trakt Lwowski	Strefa Aktywności Gospodarczej

5. METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Opracowanie diagnozy i określenie obszaru zdegradowanego na terenie Miasta Garwolina zostało przeprowadzone przy pomocy analizy wskaźników obiektywnych.

Kluczową metodą prowadzącą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego była analiza wielu wskaźników z poszczególnych sfer, obejmująca obszar miasta i prowadzona w podziale na wyznaczone podobszary.

Analiza jakościowa obejmowała interpretację wyników otrzymanych w poszczególnych sferach analizy obejmującej wiele kryteriów i formułowania na tej bazie wniosków w analizowanych sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej, a także w formie wniosków z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców miasta.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji kryzys w sferze społecznej związany jest z koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie zaś bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego oraz niskiej aktywności w życiu publicznym i kulturalnym (art. 9 ust. 1). Analizę w sferze społecznej przeprowadzono w oparciu o budowanie wskaźnika syntetycznego. W tym celu przeanalizowano 29 wskaźników obrazujących w najpełniejszy sposób natężenie problemów w sferze społecznej z zakresu bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, edukacji, a także aktywności społecznej i obywatelskiej. Wykorzystanie większej liczby wskaźników pozwoliło na zdiagnozowanie w sposób bardziej precyzyjny zachodzących zmian. Wskaźniki budowano na podstawie zgromadzonych danych ilościowych. Dane liczbowe udostępniane były przez współpracujące instytucje i komórki organizacyjne Urzędu Miasta Garwolina. Uzyskane dane powinny odzwierciedlać najaktualniejszy stan danego zjawiska.

Tabela 2. Lista przyjętych wskaźników w sferze społecznej

<i>Nr wskaźnika</i>	<i>Zjawisko</i>	<i>Nazwa wskaźnika</i>
1		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu problemów alkoholowych na 100 mieszkańców w 2022 r.
2		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców w 2022 r.
3		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców w 2022 r.
4	Pomoc społeczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 mieszkańców w 2022 r.
5		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w 2022 r.
6		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców w 2022 r.
7		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu wielodzietności na 100 mieszkańców w 2022 r.

Nr wskaźnika	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	
8		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu ofiar przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców w 2022 r.	
9		Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2022 r.	
10		Liczba kobiet wśród bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2022 r.	
11		Liczba osób wśród bezrobotnych z prawem do zasiłku na 100 mieszkańców w 2022 r.	
12	Sfera społeczna	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy do 1 m-ca na 100 mieszkańców w 2022 r.	
13		Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 1-3 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	
14		Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 3-6 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	
15		Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 6-12 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	
16		Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 12-24 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	
17		Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej-24 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	
18		Uczestnictwo w życiu publicznym, obywatelskim i kulturalnym	Organizacje społeczne działające na terenie Garwolina na 100 mieszkańców w 2022 r.
19		Edukacja	Liczba placówek oświatowych na terenie miasta na 100 mieszkańców w 2022 r.
20	Liczba sprzętu (komputery, laptopy, projektory, tablice edukacyjne) na 100 uczniów		
21	Bezpieczeństwo	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w 2022 r.	
22		Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców w 2022 r.	
23		Liczba zdarzeń drogowych (wypadki, kolizje) na km ² w 2022 r.	
24		Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców w 2022 r.	
25		Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia na 100 mieszkańców w 2022 r.	
26		Liczba pożarów na km ² w 2022 r.	
27		Liczba zagrożeń komunikacyjnych na km ² w 2022 r.	
28		Liczba miejscowych zagrożeń na km ² w 2022 r.	
29		Liczba fałszywych alarmów na km ² w 2022 r.	

Ze względu na istotną rolę i charakter dokumentu, sferę społeczną potraktowano w sposób priorytetowy. Kolejnym elementem w procedurze opracowania diagnozy była analiza negatywnych zjawisk w pozostałych sferach tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (art. 9 ust. 1 pkt 1-4). Obszar zdegradowany klasyfikowany jest jako teren cechujący się występowaniem negatywnych zjawisk sfery społecznej oraz przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk określających pozostałe sfery. Analizę wskaźnikową dla tych czterech sfer przeprowadzono dla wszystkich

wyznaczonych jednostek bilansowych. Analiza zjawisk kryzysowych w pozostałych 4 sferach przeprowadzona była zarówno przy wykorzystaniu analizy ilościowej, jak i jakościowej, uwzględniając czynniki mierzalne oraz opisowe.

Tabela 3. Lista przyjętych wskaźników w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej

Nr wskaźnika	Zjawisko	Nazwa wskaźnika
30	Sfera Gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
31	Sfera Środowiskowa	Zjawiska pogodowe (np. silne wiatry) na km ²
32	Sfera Techniczna	Budynki mieszkalne w ewidencji zabytków na km ²
33		Liczba zabytków na km ²
34	Sfera Przestrzenno-funkcjonalnej	Liczba obiektów sportowych na 100 osób
35		Liczba klubów i stowarzyszeń sportowych na 100 osób

W celu przeprowadzenia analiz pozyskano szereg danych udostępnionych przez: Urząd Miasta Garwolina, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Garwolinie, Powiatowy Urząd Pracy w Garwolinie, Komendę Powiatową Straży Pożarnej w Garwolinie, Komendę Powiatową Policji w Garwolinie, placówki oświatowe z terenu miasta, Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie. Wykorzystano również dane statystyczne Banku Danych Lokalnych GUS.

Podsumowaniem części diagnostycznej na tym etapie tworzenia dokumentu jest przeprowadzona analiza statystyczna oparta o budowę wskaźnika syntetycznego ($S_i = \sum_{j=1}^k z_{ij}$), podsumowującego wyniki analizy wybranych wskaźników. Metoda sum standaryzowanych umożliwia zbudowanie wskaźnika syntetycznego odzwierciedlającego natężenie zjawisk problemowych w poszczególnych jednostkach przestrzennych wyznaczonych przez sześciokąty należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego. Wskaźniki będące częścią wstępnej analizy, prowadzące do zbudowania wskaźnika syntetycznego, określają w sposób skondensowanych poziom degradacji danego obszaru.: Z uwagi na różne jednostki miary poszczególnych wskaźników oraz szerokie spektrum obszarów problemowych przeprowadzono standaryzację zmiennych, w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali, tzw. skali niemianowanej, czyli niezwiązanej z jednostką miary. W trakcie normalizacji zmiennych przekształcono również destymulanty w stymulanty. Jako stymulanty, na potrzeby wskazania obszarów zdegradowanych, przyjęte zostały zmienne, których wyższa wartość wstępowała w obszarach kwalifikujących się jako obszary zdegradowane (np. liczba przydzielonych świadczeń ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców). Destymulantami były natomiast zmienne, których niższa wartość

oznaczała bardziej problemowy obszar (np. liczba organizacji społecznych przypadająca na 1 000 mieszkańców). Obliczeń dokonano wg następujących wzorów:

The diagram consists of two blue rounded rectangular boxes at the top. The left box contains the text 'DLA STYMULANT' and has a blue arrow pointing down to a formula. The right box contains the text 'DLA DESTYMULANT' and has a blue arrow pointing down to a formula.

$$Z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i\{x_{ij}\}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}}$$
$$Z_{ij} = \frac{\max_i\{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}}$$

gdzie: X_{ij} – to wartość i -tego obszaru (np. sołectwo) dla j -tej zmiennej,

Z_{ij} – to zmienna po normalizacji.

Wskaźnik syntetyczny, odzwierciedlający sytuację obszarów w poszczególnych zakresach (sfera społeczna oraz sfera gospodarczo-środowiskowo-techniczna), utworzono przy użyciu metody sum standaryzowanych. Metoda sum standaryzowanych należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego, zgodnego ze wzorem:

$$S_i = \sum_{j=1}^k z_{ij}$$

gdzie: $i = 1, \dots, n$

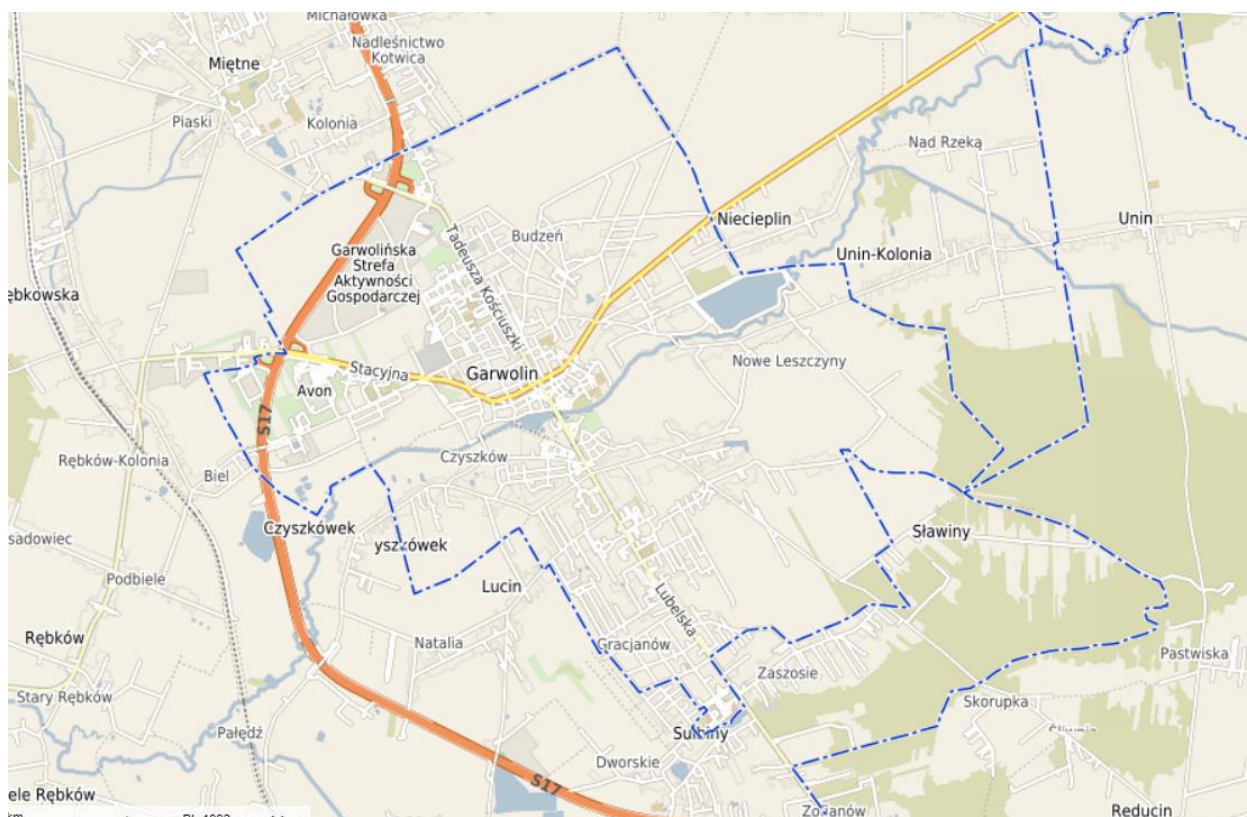
Zgodnie z rekomendacjami w ramach budowania wskaźnika syntetycznego zrezygnowano z nadawania różnych wag poszczególnym zjawiskom społecznym. Prezentowana w niniejszym opracowaniu metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zakłada, że każde badane zjawisko społeczne ma taką samą wagę w obliczaniu wskaźnika syntetycznego.

Kolejny etap obejmować będzie konsultacje społeczne uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, do której obligatoryjny załącznik stanowi niniejszy dokument.

Analiza obecnej sytuacji miasta

6. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE MIASTA

Gmina miejska Garwolin znajduje się w województwie mazowieckim, w powiecie garwolińskim, 66 kilometrów na południowy wschód od Warszawy. Miasto jest także siedzibą władz powiatu garwolińskiego oraz gminy wiejskiej Garwolin. Miasto Garwolin zajmuje powierzchnię 22,08 km² i jest największym pod względem powierzchni miastem w powiecie garwolińskim. Stosunkowo niewielka odległość do stolicy, a także ułożenie w sąsiedztwie drogi łączącej Lublin i Warszawę stanowią o atrakcyjności inwestycyjnej Garwolina.

Rysunek 2. Położenie Miasta Garwolin

(Źródło: <https://mgarwolin.e-mapa.net/>)

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski wg J. Kondrackiego, Miasto Garwolin położone jest w obrębie mezoregionu Równiny Garwolińskiej, a szerzej na obszarze makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej. Z geomorfologicznego punktu widzenia jest to stosunkowo płaska równina o podłożu piaszczysto-gliniastym, charakteryzująca się mało zróżnicowaną rzeźbą terenu o niewielkich wysokościach nad poziomem morza. Miasto położone jest nad rzeką Wilgą, która jest dopływem Wisły.

6.1. SFERA SPOŁECZNA

6.1.1. LICZBA MIESZKAŃCÓW I MIGRACJE

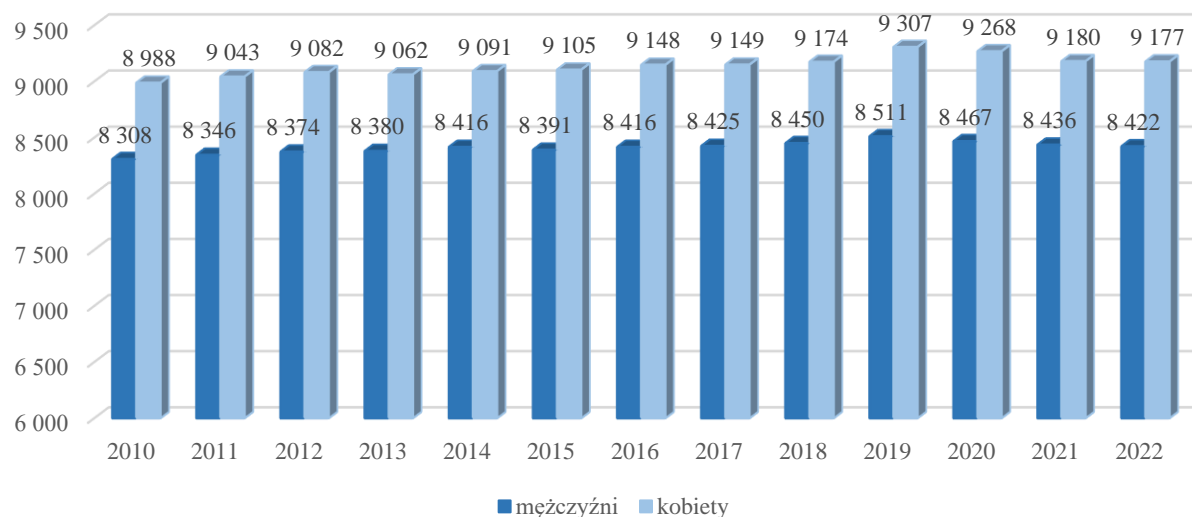
Na koniec 2022 roku teren Miasta Garwolina zamieszkiwało łącznie 17 599 osób, w tym 9 177 stanowiły kobiety, a 8 422 mężczyźni. Gęstość zaludnienia w 2022 roku w mieście wynosiła 784 os./km² i w porównaniu z rokiem 2010 wzrosła o 16 os./km² (wg BDL GUS).

Poniższy wykres przedstawia zmiany liczby ludności na terenie Miasta Garwolina. Od 2010 do 2019 roku następował stopniowy wzrost liczby ludności. Od kilku lat liczba ludności na terenie miasta zaczęła stopniowo spadać co ma związek z ogólnokrajowymi tendencjami, a także ma powiązanie z migracjami ludności w celach zarobkowych oraz naukowych.

Rysunek 3. Liczba osób na terenie Miasta Garwolina w latach 2010-2022 (źródło: Urząd Miasta Garwolina)

W strukturze mieszkańców dominują kobiety, które według danych Urzędu Miasta Garwolina w roku 2022 stanowiły 52,1% wszystkich mieszkańców miasta przy 47,9% udziale mężczyzn.

Rysunek 4. Liczba osób na terenie Miasta Garwolina z podziałem na płeć w latach 2010-2022
(źródło: Urząd Miasta Garwolina)

Poniższa tabela zawiera informacje dotyczące migracji wewnętrznych oraz zagranicznych na terenie województwa mazowieckiego, powiatu garwolińskiego oraz Miasta Garwolina w latach 2017-2022.

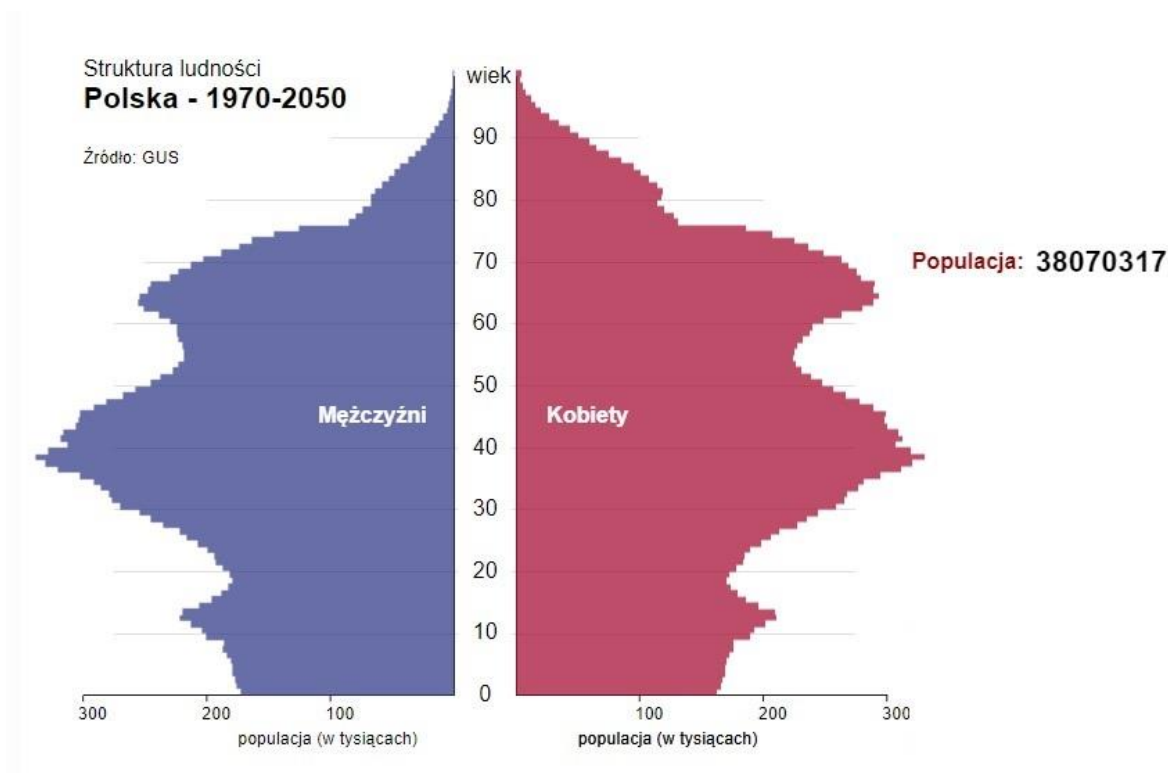
Działania rewitalizacyjne powinny mieć na celu stworzenie z Miasta Garwolina miejsca atrakcyjnego pod względem pracy oraz zamieszkania, tak aby nie pogłębiać częściowo negatywnych tendencji migracyjnych. Niezbędne są działania inwestycyjne, które wraz z wsparciem sportu oraz kultury, pomogą stworzyć dla mieszkańców atrakcyjne miejsce do rekreacji i wypoczynku.

Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych oraz zewnętrznych na terenie województwa, powiatu garwolińskiego oraz Miasta Garwolina w latach 2017-2022 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	saldo migracji wewnętrznych						saldo migracji zagranicznych					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MAZOWIECKIE	11 167	12 029	14 686	15 777	10 448	10 834	1 783	1 484	2 016	2 307	1 749	2 154
Powiat garwoliński	-166	-191	-312	-191	-219	-228	8	1	1	7	-3	3
Miasto Garwolin	20	-18	38	4	-42	-14	3	-4	1	-1	-2	4

6.1.2. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW

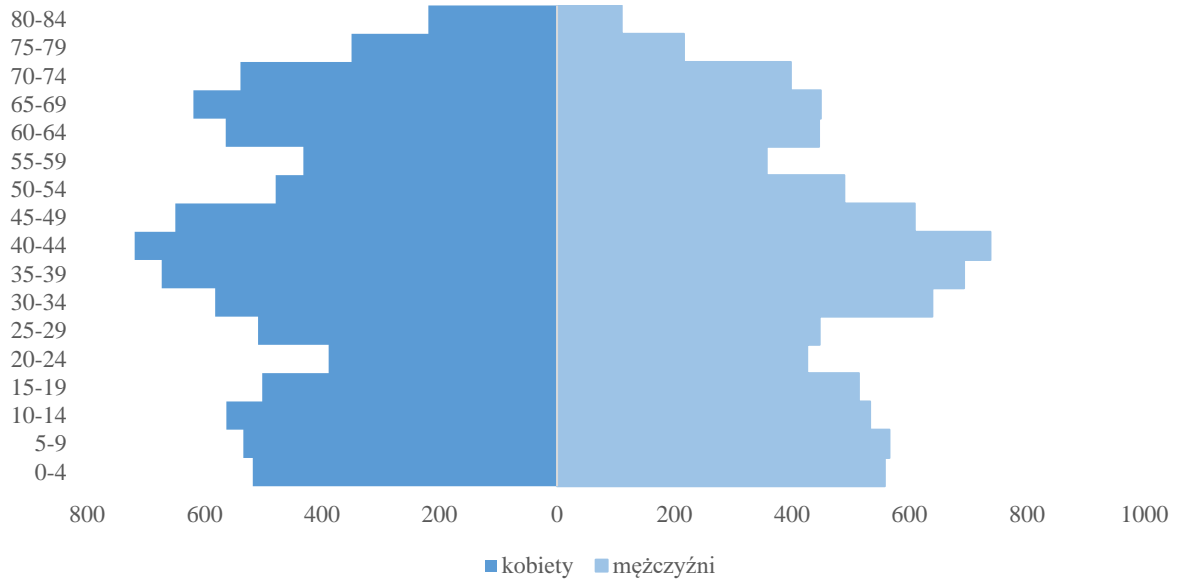
Struktura wieku mieszkańców stanowi istotny element decydujący zarówno o możliwościach rozwojowych danej jednostki, jak również wpływający na kształtowanie systemu polityki społecznej. Na poniższym rysunku przedstawiono piramidę wieku Polski według stanu na rok 2022.

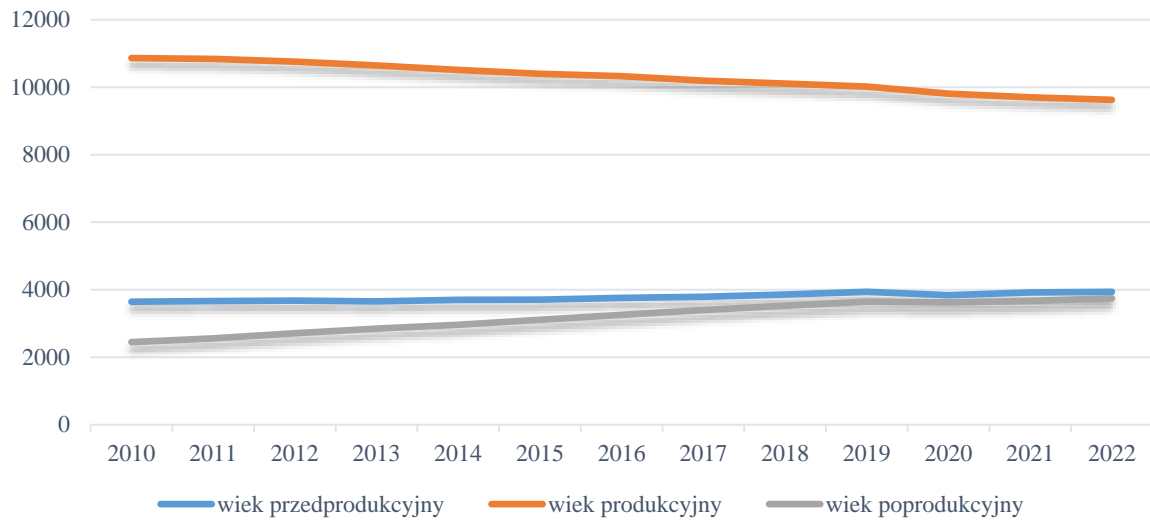
Rysunek 5. Piramida wieku w Polsce w roku 2022 (źródło: <https://stat.gov.pl>)

W skali ogólnokrajowej prognozuje się pogłębianie występujących obecnie negatywnych zjawisk demograficznych. W kolejnych okresach zauważalne jest zwężenie podstaw piramidy, co wskazuje na zmniejszający się przyrost naturalny na terenie kraju. Systematycznie rozszerza się natomiast wierzch piramidy, co świadczy o zwiększaniu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W kolejnych okresach piramida ma charakter coraz bardziej regresywny. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku Garwolina, gdzie systematycznie przybywa osób w wieku poprodukcyjnym.

Charakterystyczna wydaje się być również dominacja kobiet w wieku poprodukcyjnym, co jest widoczne na poniższej piramidzie wieku. Niepokojąca jest również malejąca liczba kobiet w wieku rozrodczym, a więc w przedziale lat 25-40.

Rysunek 6. Piramida wieku w Garwolinie w roku 2022 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Rysunek 7. Liczba osób w podziale na grupy wiekowe w Garwolinie w latach 2010-2022 (źródło: GUS)

6.1.3. UBÓSTWO, WYKLUCZENIE SPOŁECZNE, UZALEŻNIENIA

Pomoc społeczna stanowi bardzo ważny obszar związany z funkcjonowaniem miasta, gdyż działania realizowane w tym zakresie wywierają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Przedsięwzięcia dotyczące pomocy społecznej, podejmowane przez miasto, obejmują zarówno wsparcie materialne, jak i rzeczowe oraz usługi.

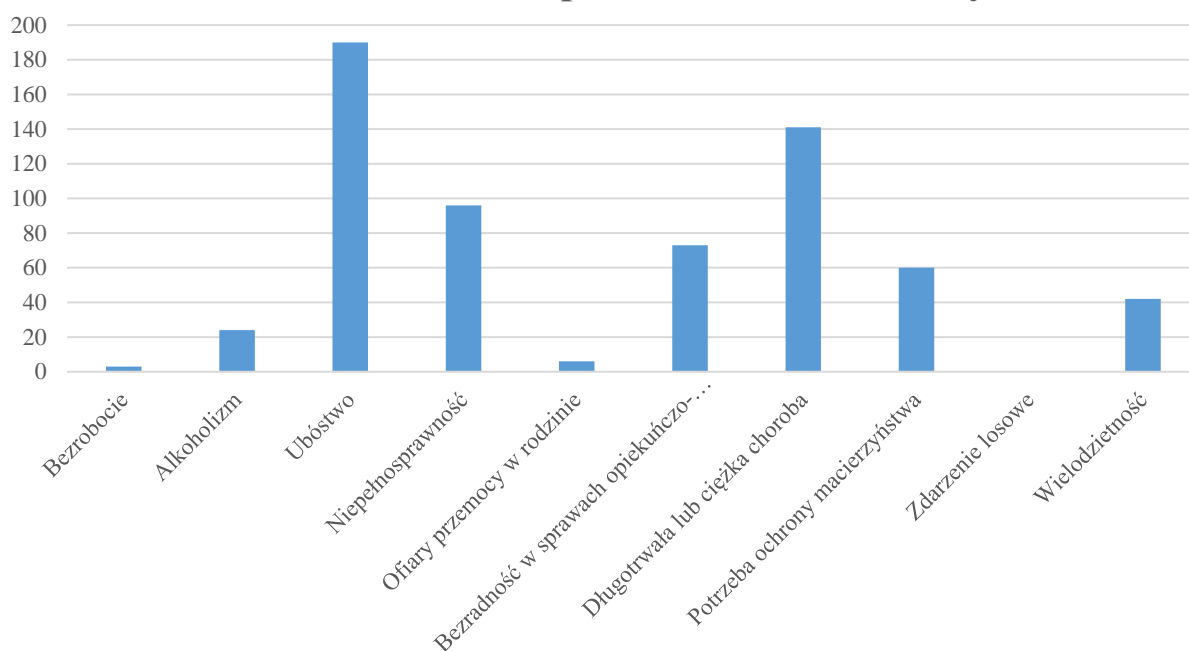
Najczęściej występującym powodem korzystania z pomocy społecznej w Garwolinie w 2022 roku było ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Należy przy tym zaznaczyć, że rodzina może korzystać z pomocy z powodu różnych przesłanek jednocześnie. Aby uzyskać pomoc należy spełnić co najmniej dwie przesłanki, tj.:

- dochód nie może przekroczyć kryterium ustawowego,
- musi wystąpić co najmniej jedna przesłanka, o której mowa w ustawie.

Dane odnośnie liczby przyznanych świadczeń za rok 2022 pozyskano z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie. W związku z możliwością korzystania z pomocy przez jedną rodzinę z kilku powodów jednocześnie (owe dane mogą spełniać jedno, dwa i więcej kryteriów jednocześnie) MOPS nie miał możliwości przedstawienia danych w podziale na poszczególne jednostki bilansowe miasta. W związku z powyższym, na potrzeby niniejszego dokumentu posłużono się metodą modelowania opartą na Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Garwolina.

Na poniższym wykresie zestawiono liczbę przyznanych świadczeń społecznych na terenie Miasta Garwolina w 2022 roku.

Liczba świadczeń w postaci zasiłków celowych

Rysunek 8. Liczba przyznanych świadczeń społecznych na terenie Miasta Garwolina w 2022 roku
(źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Garwolinie)

W 2022 r. na terenie Garwolina przyznano 17 851 świadczeń rodzinnych dla 815 rodzin. Wyplacono 391 świadczeń w postaci zasiłków celowych dla 301 rodzin. W porównaniu z rokiem 2015 liczba przyznanych zasiłków celowych zwiększyła się o 14.

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz stanu uzależnień mieszkańców na obszarze Garwolina dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz powodów przyznania pomocy społecznej, udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Garwolinie. Dane prezentowane są na koniec 2022 roku.

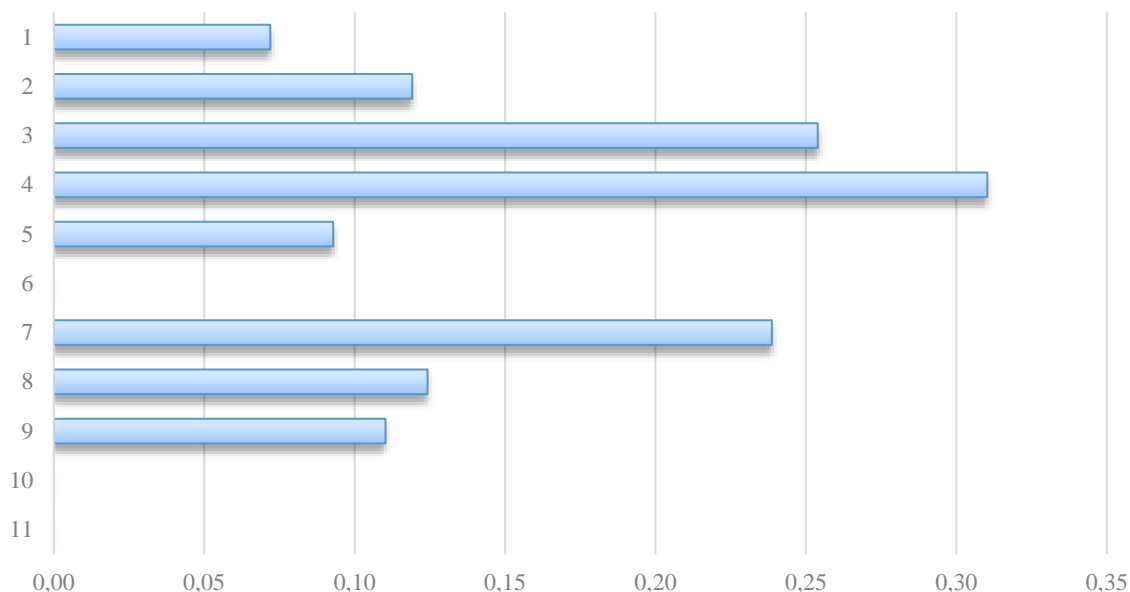
W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu: ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, alkoholizmu, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwałej lub ciężkiej choroby, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności i ofiar przemocy w rodzinie.

Alkoholizm

Problemy alkoholowe traktowane również jako choroba alkoholowa są współcześnie najbardziej niezależną socjodemograficznie cechą, niezależną od wykształcenia, płci, wieku czy też stanu cywilnego. Alkoholizm powoduje problemy rodzinne oraz trudności w środowisku zawodowym. Jest zjawiskiem o wieloczynnikowych uwarunkowaniach, co sprawia, że zarówno profilaktyka, jak i leczenie alkoholizmu stanowią prawdziwe wyzwanie dla cywilizacji, a sam alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną. Najskuteczniejszym znanym sposobem zahamowania alkoholizmu jest abstynencja, jednak możliwe jest również nauczenie się picia kontrolowanego, za czym przemawia teza, że alkoholizm jest wynikiem nawyku, więc może on ulec zmianie w procesie przewarunkowania. Nie ustalono jednoznacznie, żadnej pojedynczej przyczyny alkoholizmu, co może podkreślać stwierdzenie, że o jego powstaniu decyduje szereg czynników, zarówno natury biologicznej, psychologicznej jak i społecznej. Zaburzeniem, które wraz z alkoholizmem występuje najczęściej jest depresja, przy czym wyniki badań wskazują, że rzadko jest ona przyczyną alkoholizmu, o wiele częściej można ją wskazać jako jej skutek. Alkohol spożywany w nadmiarze ma swoje konsekwencje dla stanu psychicznego, fizycznego i społecznego alkoholika, które powodują m.in. zmniejszenie aktywności zawodowej i społecznej oraz zaburzenia w spełnianiu wszystkich elementarnych funkcji rodziny.

W okresie od 2016 do 2022 roku liczba mieszkańców Miasta Garwolina korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu wzrosła. W 2016 r. było to 16 osób, a w 2022 – 24 osoby. Jednostką, w której odnotowano największą liczbę osób korzystających z MOPS z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka nr 4 (0,31). W 2022 roku na terenie 3 jednostek bilansowych nie odnotowano problemu alkoholizmu - jednostka nr 6, 10 i 11.

Alkoholizm

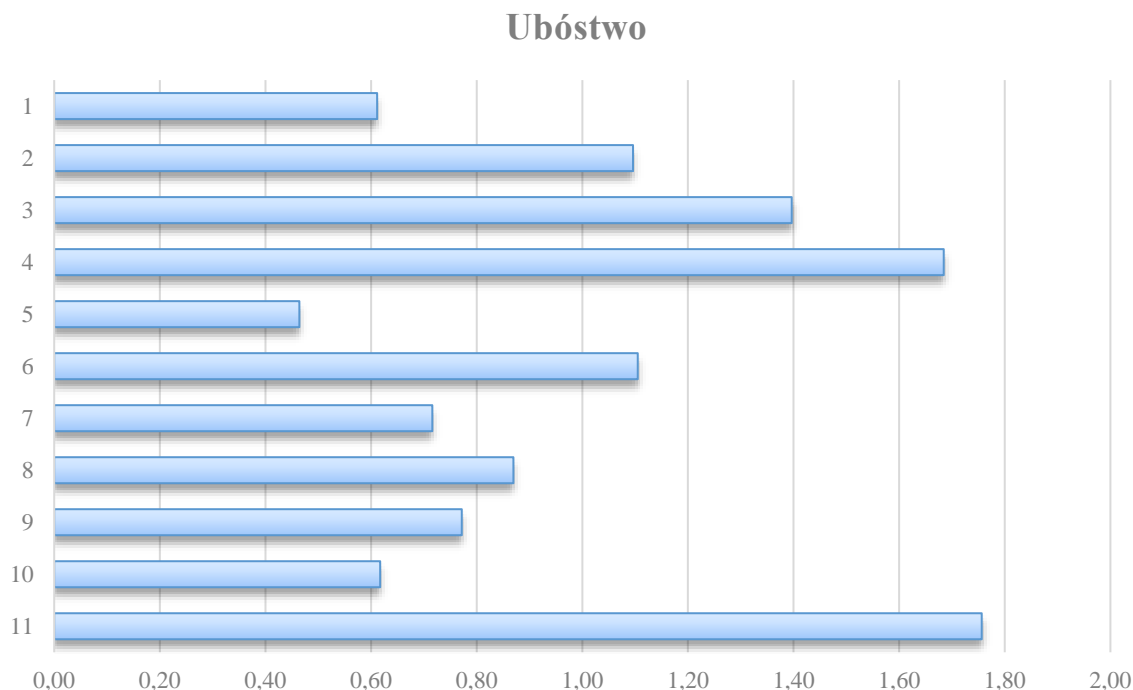
Rysunek 9. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu problemów alkoholowych na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

Ubóstwo

Ubóstwo jako problem społeczny jest trudne do zdefiniowania, z uwagi na jego różnorodność w zakresie wizerunku i rozmiaru. Ubóstwo jest zjawiskiem, które powoduje dysfunkcję społeczną oraz wpływa na dezorganizację życia nie tylko samej jednostki ale także społeczeństwa. Z punktu widzenia socjologii można mówić o ubóstwie biologicznym (absolutnym) tj. poziomie dochodu koniecznym do utrzymania się przy życiu lub wykonywania fizycznej pracy. Zjawisko ubóstwa dotyka różnych grup społecznych jednak w szczególności rodziny wielodzietne, samotne matki, bezrobotnych, niepełnosprawnych, emerytów oraz rencistów. Długotrwałe przebywanie w sytuacji ubóstwa ma wiele negatywnych skutków min. prowadzi do deficytów rozwojowych, prowadzących w konsekwencji do wykluczenia z możliwości komunikowania się w społeczności, poza grupami wsparcia, instytucjami opieki społecznej. Ubóstwo niesie ze sobą ryzyko uzależnienia się od instytucji pomocowych oraz zagrożenia dla życia rodzinnego poprzez występowanie konfliktów wewnątrzrodzinnych, które niejednokrotnie prowadzą do problemów wychowawczych oraz rozbitcia rodziny.

Kolejny ze wskaźników dotyczył liczby osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców w 2022 r. W okresie od 2016 do 2022 liczba mieszkańców Miasta Garwolina korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa wzrosła. W 2016 r. było to 126 osób, a w 2022

190. Największą liczbę osób korzystających z MOPS z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 11 (1,76) oraz 4 (1,68). Najmniejszy problem ubóstwa obserwuje się na terenie jednostki nr 5 (0,46), 1 (0,61) oraz 10 (0,62).

Rysunek 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność, zgodnie z kryterium ustawowym, to niemożność efektywnego pełnienia ról społecznych tj. wypełniania zobowiązania wynikającego z zajmowanej pozycji społecznej przy korzystaniu przez osobę z przysługujących jej przywilejów i praw według bardziej lub mniej określonego wzoru, a więc niemożność bądź trudności w codziennej aktywności i uczestnictwie wynikające z naruszenia sprawności organizmu.

Zgodnie z obowiązującym prawem ocena stanu zdrowia nie jest jedynym wyznacznikiem niepełnosprawności, bowiem orzecznictwo o niepełnosprawności uwzględnia zarówno fizyczne, psychiczne jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka. Wystąpienie tylko jednego z elementów np. naruszenia sprawności organizmu (potocznie utożsamianego z chorobą) nie musi zatem oznaczać, że mamy do czynienia z niepełnosprawnością. Natomiast intensywność tego czynnika nie wpływa bezpośrednio na ustaloną niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności, jeżeli w następstwie jego występowania nie dochodzi do istotnych ograniczeń w sferze społecznej lub zawodowej.

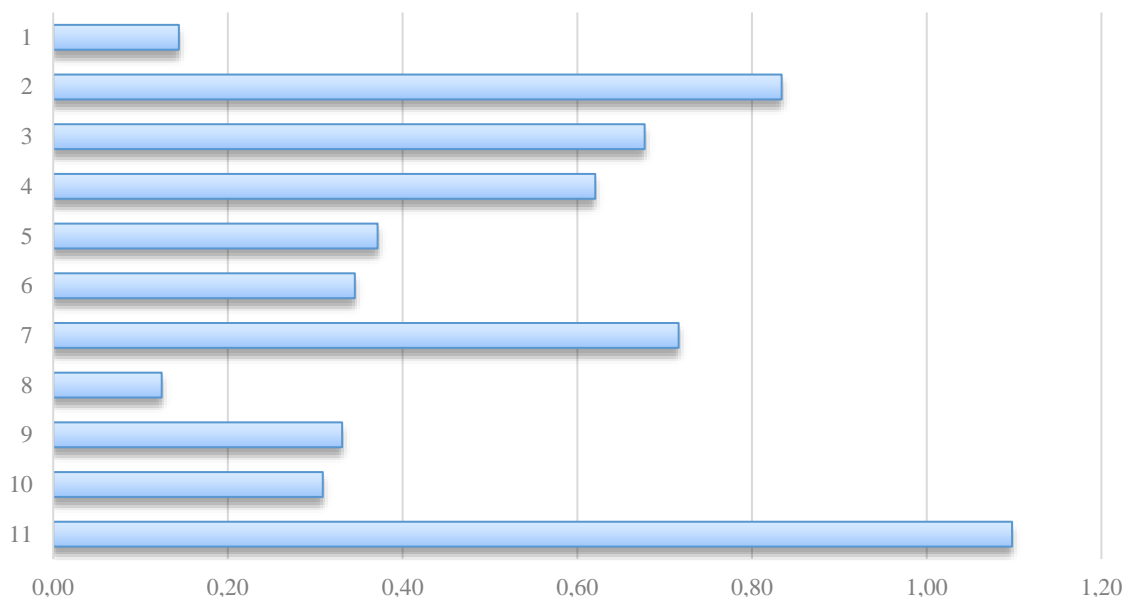
Wyróżnia się następujące rodzaje niepełnosprawności:

- Obniżona sprawność sensoryczna (zmysłowa) – brak, uszkodzenie lub zaburzenie funkcji analizatorów zmysłowych (są to m.in. osoby niewidome, niedowidzące, głuche, niedosłyszące, z zaburzeniami percepcji wzrokowej i słuchowej),
- Obniżona sprawność intelektualna – upośledzenie umysłowe, demencja starcza,
- Obniżona sprawność funkcjonowania społecznego – zaburzenia równowagi nerwowej, emocjonalnej oraz zdrowia psychicznego,
- Obniżona sprawność komunikowania się – utrudniony kontakt słowny (zaburzenia mowy, autyzm, jękanie się),
- Obniżona sprawność ruchowa – osoby z dysfunkcją narządu ruchu (wrodzoną lub nabytą)
- Mózgowe porażenie dziecięce,
- Obniżona sprawność psychofizyczna z powodu chorób somatycznych – np. nowotwory, guz mózgu, cukrzyca, nowotwór).

Przyczynami niepełnosprawności są: wady wrodzone, choroby przewlekłe oraz zdarzenia nagłe (wypadki, urazy, zatrucia, infekcje, komplikacje medyczne).

Kolejny wskaźnik dotyczył liczby osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców w 2022 r. W okresie od 2016 do 2022 liczba mieszkańców Miasta Garwolina korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności wzrosła. W 2016 r. były to 71 osób, a w 2022 już 96. Największą liczbę osób korzystających z MOPS z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 11 (1,10) oraz 2 (0,83). Najmniej osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności obserwuje się na terenie jednostki nr 8 (0,12) oraz 1 (0,14).

Niepełnosprawność

Rysunek 11. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Najczęściej obserwowanym problemem w zakresie bezradności jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która niejednokrotnie łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak uzależnienie, przemoc domowa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, kryzysy rodzinne. Sytuacja rodzin jest szczególnie trudna gdy nakładają się na siebie dwie sytuacje wielodzietność i niepełność. Poniżej wypunktowano identyfikatory trudnej sytuacji w rodzinie, wg źródła ich pochodzenia¹

1. Problemy wynikające z postawy rodziców w rodzinie z dziećmi wyrażają się najczęściej w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:
 - zaburzenia komunikacji (brak jasnych i czytelnych komunikatów niedostosowanych do wieku i poziomu intelektualnego członków rodziny, jednostronne wydawanie poleceń, agresywne i głośnie rozmowy),

¹ Dorota Ławniczak, Magdalena Marszałkowska, Beata Mierzejewska, Danuta Polczyk, Lidia Zeller „Standard pracy socjalnej z rodziną z dziećmi”

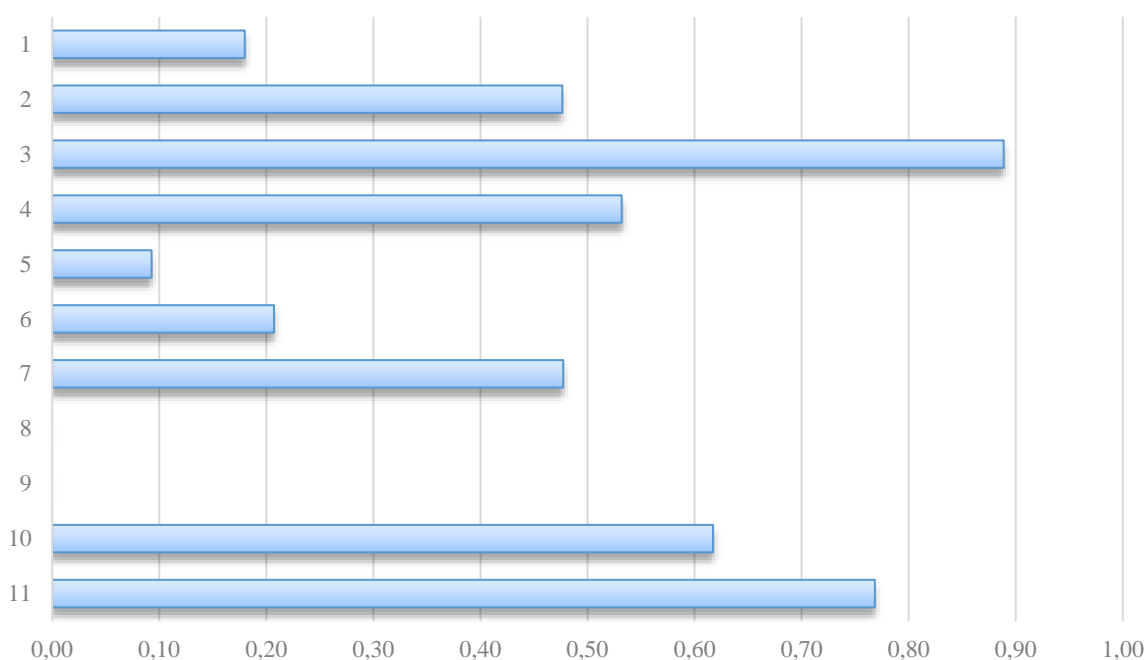
- brak wzorców (dziedziczenie negatywnego stylu życia, brak pozytywnych przykładów, trudności adaptacyjne, problemy we współżyciu z ludźmi),
- brak autorytetów (niedojrzałość emocjonalna, „dziecko rządzi w rodzinie“),
- brak właściwych metod wychowawczych (np. brak lub niewłaściwy system nagród i kar, brak konsekwencji w postępowaniu rodziców, brak prawidłowej stymulacji),
- brak lub niedostateczne zainteresowania problemami i potrzebami rozwojowymi dziecka (brak dbałości o zdrowie, rozwój emocjonalny i intelektualny, brak umiejętności i potrzeby wspólnego spędzania czasu z dzieckiem, organizacji czasu wolnego dziecku),
- w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego,
- brak lub niedostateczna umiejętność racjonalnego gospodarowania,
- zaburzona hierarchia potrzeb,
- brak umiejętności organizowania przestrzeni w domu (brak miejsca do: nauki, zabawy, snu dla dziecka),
- brak nawyków lub niedostateczna umiejętność utrzymania czystości w domu (sprzęty niekompletne i zużyte, podłogi brudne),
- niewłaściwy podział obowiązków w rodzinie,
- brak lub ograniczona umiejętność przygotowywania pełnowartościowych, zróżnicowanych i ekonomicznych posiłków dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci.
- w sprawach funkcjonowania w środowisku lokalnym:
- brak umiejętności załatwiania spraw urzędowych,
- brak umiejętności korzystania z zasobów środowiska oraz przysługujących im praw i uprawnień.

2. Problemy wynikające z postawy dziecka:

- zachowania agresywne i przemocowe,
- negatywizm szkolny,
- przynależność do destrukcyjnych grup nieformalnych,
- uzależnienia,
- bunt nieadekwatny do wieku,
- konflikty z prawem.

Poniższy wskaźnik dotyczy liczby osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 mieszkańców w 2022 r. W okresie od 2016 do 2022 liczba mieszkańców Miasta Garwolina korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdecydowanie wzrosła. W 2016 r. były to 42 osoby, a w 2022 roku już 73. Jednostką, w której odnotowano największą liczbę osób korzystających z MOPS z powodu bezradności w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka bilansowa nr 3 (0,89). W 2022 roku ani jedna osoba nie korzystała z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na terenie jednostki nr 8 i 9.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Rysunek 12. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

Długotrwała lub ciężka choroba

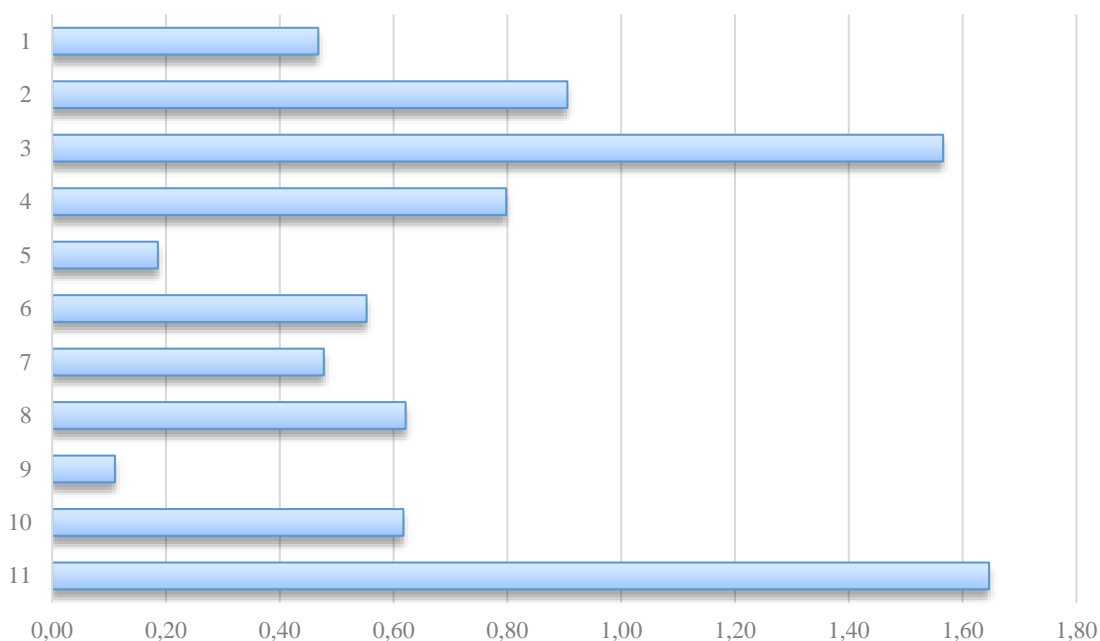
Choroba jest takim stanem organizmu, w którym złego samopoczucia nie można powiązać z krótkotrwałym, przejściowym uwarunkowaniem psychologicznym lub bytowym, lecz z dolegliwościami wywołanymi przez zmiany strukturalne lub zmienioną czynność organizmu. Przez dolegliwości rozumiemy przy tym doznania, które są przejawem nieprawidłowych zmian struktury organizmu lub zaburzeń regulacji funkcji narządów.

Długotrwała lub ciężka choroba stanowi jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej. Długotrwała choroba może w konsekwencji prowadzić do niepełnosprawności. W Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami. Problemy zdrowotne nasilają się wraz z wiekiem, mając na uwadze zachodzące zmiany demograficzne, a w szczególności wydłużanie się czasu trwania życia, spadek dzietności, jak również zmianę modelu rodziny, spodziewać się można wzrostu udziału świadczeń z tytułu choroby lub niepełnosprawności we wszystkich udzielonych w ramach pomocy społecznej świadczeniach. Leksykon gerontologii chorobę długotrwałą, określaną również jako chorobę przewlekłą określa jako dolegliwość bądź stan patologiczny, które utrzymują się przez dłuższy czas i które będą trwały nadal. Do głównych cech choroby przewlekłej należą: długotrwałość, łagodniejszy niż w stanie ostrym przebieg, pogorszenie sprawności pacjenta i jego uzależnienie od opiekuna, nieodwracalność zmian patologicznych i niepomyślne rokowanie, a także następstwa psychospołeczne. Osoby chorujące przewlekłe wymagają opieki długoterminowej – lekarskiej, pielęgniarstwa i rehabilitacji².

Poniższy wskaźnik dotyczy liczby osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w 2022 r. W okresie od 2016 do 2022 liczba mieszkańców Miasta Garwolina korzystających z pomocy społecznej ze względu na zły stan zdrowia zdecydowanie wzrosła. W 2016 r. było to 105 osób, a w 2022 już 141. Jednostką bilansową, w której odnotowano największą liczbę osób korzystających z MOPS z ww. powodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka nr 11 (1,65) i 3 (1,57). W 2022 roku najmniejszy problem z tytułu długotrwałej i ciężkiej choroby obserwuje się na terenie jednostki nr 9 (0,11) i 5 (0,19).

² Niepełnosprawność i długotrwała choroba – definiowanie, koszty i zadania dla lokalnej polityki społecznej, Magdalena Maciejasz, Paweł Kubicki, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Długotrwała lub ciężka choroba

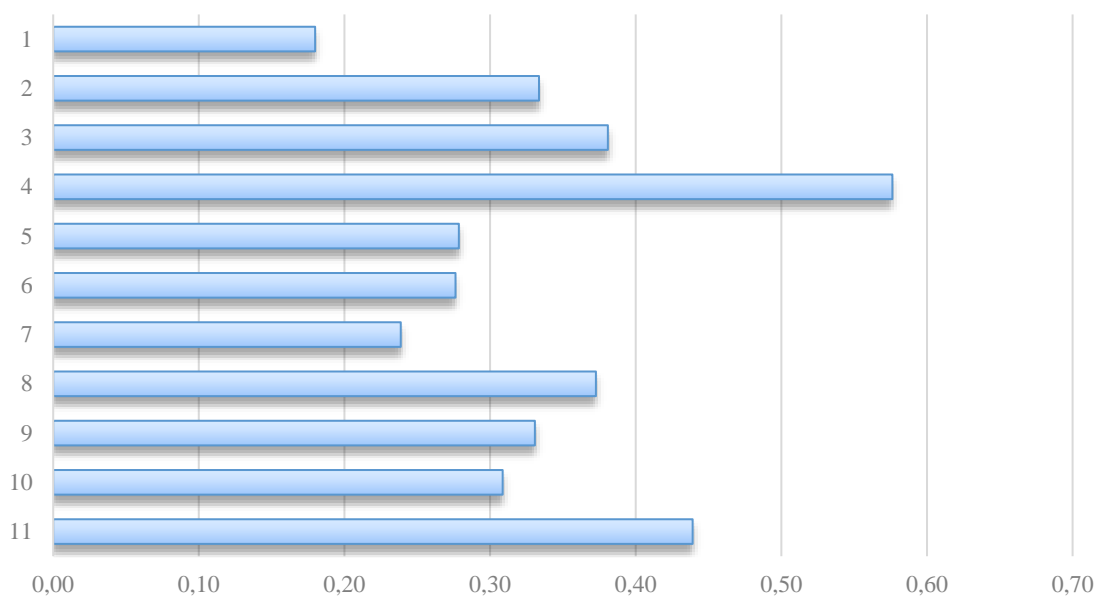
Rysunek 13. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Poprzez ochronę macierzyństwa rozumie się szczególnie uprawnienia kobiet w okresie ciąży, porodu i wychowywania dziecka. Ustawa z 1990 O pomocy społecznej daje uprawnienie do macierzyńskiego zasiłku okresowego i macierzyńskiego zasiłku jednorazowego. Na podstawie ustawy O planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży z 1993 kobiecie o niskich dochodach przysługują świadczenia pieniężne i w naturze w okresie od 8. miesiąca ciąży do 2. miesiąca życia dziecka. Od 1975 obowiązują przepisy o funduszu alimentacyjnym, z którego wypłaca się świadczenia dla osób niemogących wygzekwować alimentów na dziecko. Ochrona macierzyństwa wspierana jest także poprzez wypłacanie zasiłków rodzinnych.

W okresie od 2016 do 2022 liczba mieszkańców Miasta Garwolina korzystających z pomocy społecznej ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa zdecydowanie wzrosła. W 2016 r. było to 26 osób, a w 2022 już 60. Jednostką bilansową, w której odnotowano największą liczbę osób korzystających z MOPS z ww. powodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka nr 4 (0,58).

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Rysunek 14. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

Wielodzietność

Z potrzebą ochrony macierzyństwa wiąże się również zjawisko wielodzietności. Ustawa o pomocy społecznej nie ma w swoim katalogu pojęcia wielodzietności. Definicję rodziny wielodzietnej zawiera natomiast Ustawa o świadczeniach rodzinnych, według której rodziną wielodzietną nazywamy taką rodzinę, w której wychowuje się co najmniej troje dzieci mających prawo do zasiłku rodzinnego.

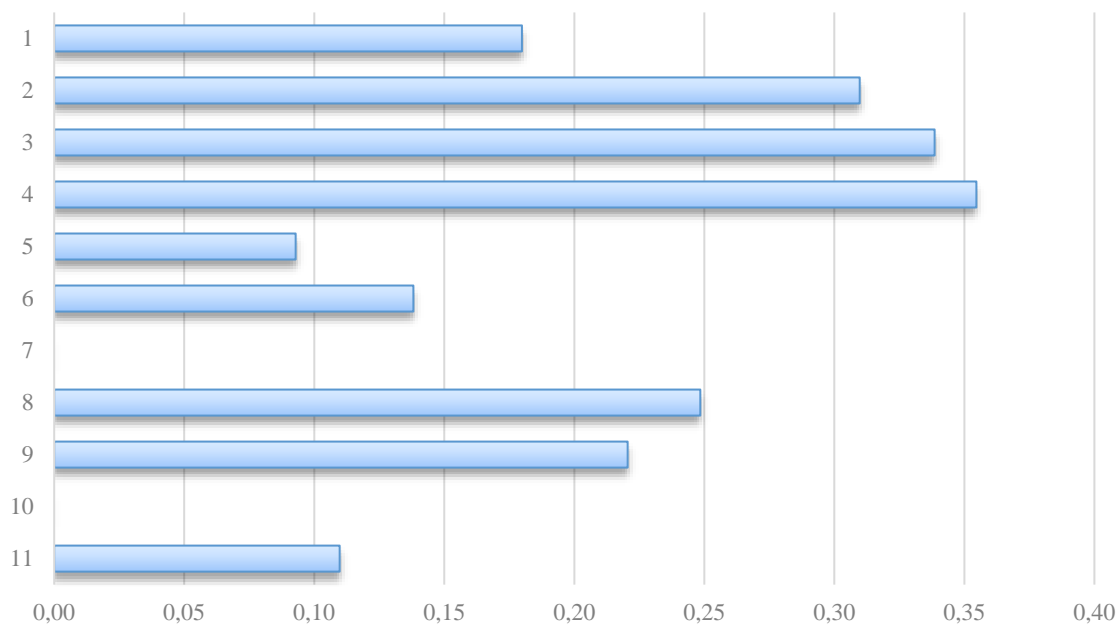
Zasiłek przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18. roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
- 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Aby uzyskać prawo do zasiłku konieczne jest również spełnianie kryterium dochodowego.

W 2022 r. na terenie Miasta Garwolina przyznano 42 zasiłki z tytułu wielodzietności. Jednostką bilansową, w której odnotowano największą liczbę osób korzystających z MOPS z ww. powodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka nr 4 (0,35) i 3 (0,34).

Wielodzietność

Rysunek 15. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu wielodzietności na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

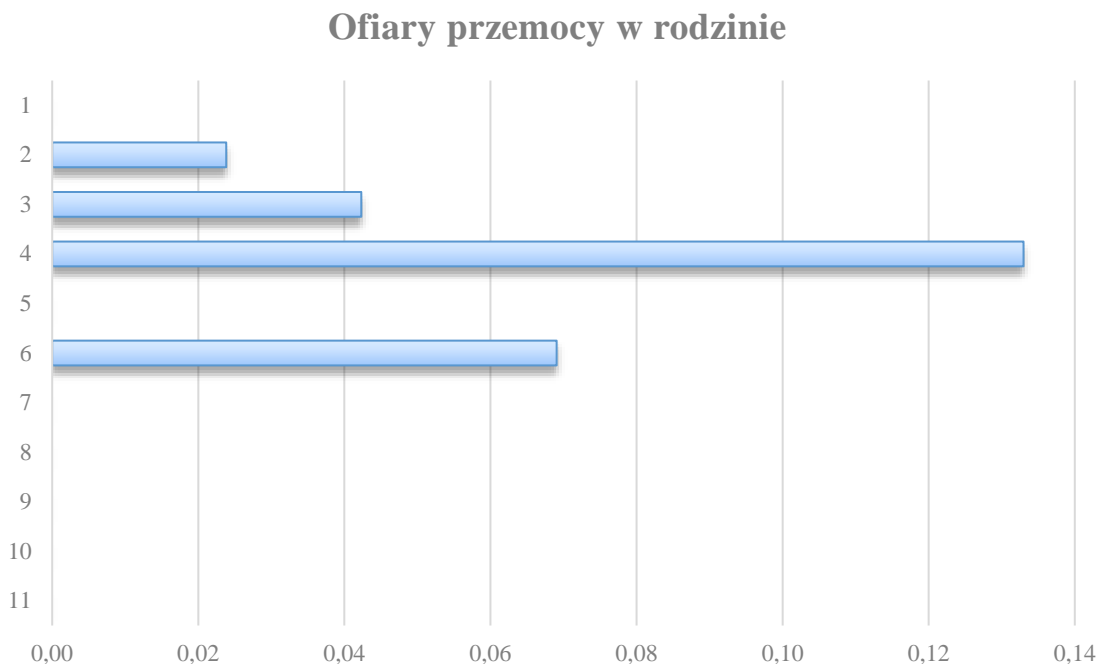
Ofiary przemocy w rodzinie

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Problem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Garwolina jest niewielki, gdyż w 2016 roku przyznano tylko 1 świadczenie na ten cel z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2022 roku liczba przyznanych świadczeń wzrosła do 6. Jednostką bilansową, w której odnotowano największą liczbę

osób korzystających z MOPS z ww. powodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka nr 4 (0,13).

Rysunek 16. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu ofiar przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garwolinie)

6.1.4. BEZROBOCIE

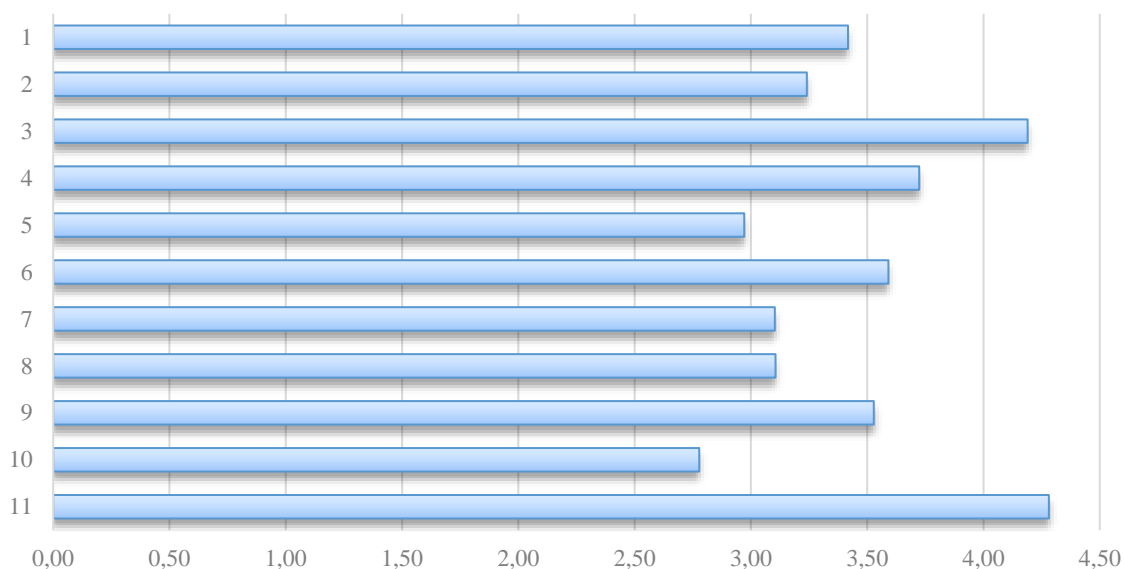
Bezrobocie to jeden z najpoważniejszych problemów, który dotyczy zarówno sytuacji gospodarczej, jak i społecznej i ma ogromny wpływ na codzienne życie wielu osób. Niestety nie da się ukryć, że wysoka stopa bezrobocia stanowi jedno z największych wyzwań w naszym kraju. Ponieważ bezrobocie jest spowodowane przez bardzo wiele czynników, bardzo trudno z nim walczyć w skuteczny sposób, który przynosi odczuwalne efekty. Szczególnie dużym problemem jest długotrwałe bezrobocie. Istnieje bardzo długa lista czynników, które wpływają na utrzymywanie się dużego poziomu bezrobocia. Należą do nich np. wysokie koszty pracy, niejasne i niekorzystne przepisy prawa pracy, stosunkowo niski stopień wykształcenia części społeczeństwa, zbyt wolne tempo wzrostu gospodarczego, słaby rozwój gospodarczy niektórych regionów, czy zmiany w stosowanej technologii. Zjawisko bezrobocia związane jest także z postawą osób poszukujących pracy, która niestety jest bardzo często bierna.

Zjawisko długotrwałego, wysokiego bezrobocia ma poważny wpływ na funkcjonowanie całego społeczeństwa. Przyczynia się do powstania licznych poważnych problemów związanych z faktem, że wiele osób jest pozbawionych stałych dochodów. Jednocześnie istotnym zjawiskiem związanym

z wysokim bezrobociem jest rozwój szarej strefy i nielegalnego zatrudnienia, które pozwala między innymi na omińnięcie wysokich kosztów pracy. Jest to z pewnością poważny problem wymagający rozwiązania.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Garwolinie, w 2015 roku na terenie miasta odnotowano 936 osób bezrobotnych. W roku 2022 liczba ta spała do 616. Jednostką bilansową, w której odnotowano w 2022 roku największą liczbę osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców była jednostka nr 11 (4,28) oraz 3 (4,19). Najmniejszy problem bezrobocia odnotowano w jednostce bilansowej nr 10 (2,78) oraz 5 (2,97).

Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych jednostkach bilansowych na 100 mieszkańców

Rysunek 17. Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Bezrobocie wśród kobiet

Jako kolejny wskaźnik poddano analizie bezrobocie wśród kobiet na terenie Miasta Garwolina.

Z analizy rynku pracy wynika, że na trudniejszą sytuację kobiet na rynku pracy wpływa kilka czynników:

- pracodawcy chętniej zatrudniają mężczyzn niż kobiety. Taka tendencja zdaje się obecnie utrzymywać nawet pomimo wprowadzania takich rozwiązań, jak urlop rodzicielski przewidziany teoretycznie dla obojga rodziców. Nie brakuje jednak głosów, że w praktyce wyklucza to kobiety z rynku pracy na jeszcze dłuższy czas.
- W przypadku niewystarczającej ilości miejsc pracy w Polsce dominuje przekonanie o pierwszeństwie mężczyzn do prawa do pracy.
- Według społecznych stereotypów bezrobocie wśród kobiet jest bardziej akceptowalne niż bezrobocie wśród mężczyzn. Tradycyjna rola kobiety i tak wymaga bowiem od niej poświęcenia na rzecz rodziny. Brak pracy zawodowej nie oznacza dla kobiety braku zajęcia, a w powszechnej opinii kobieta może się spełniać w domu.³

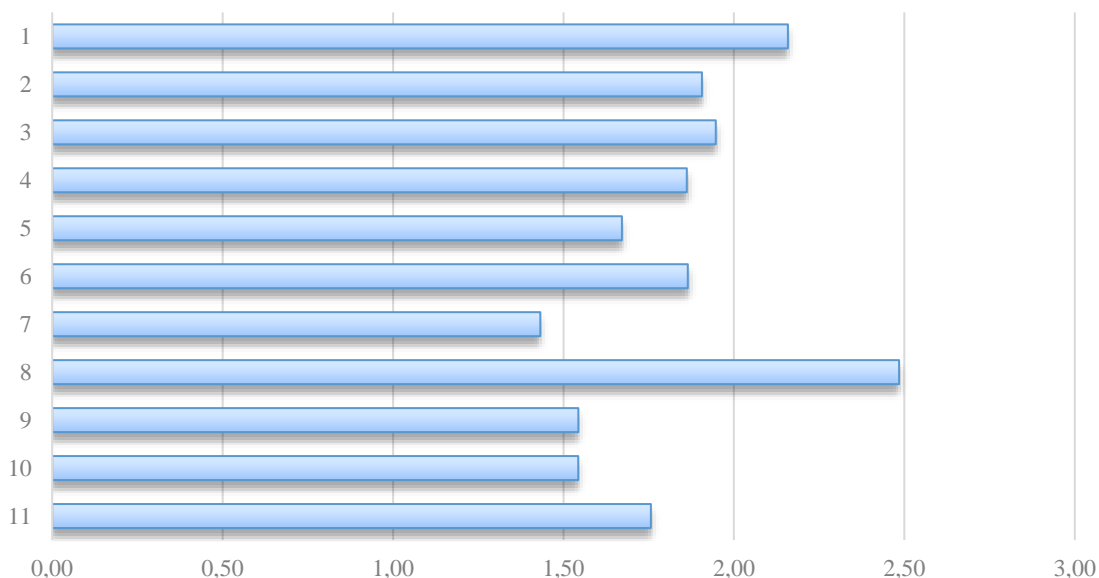
Bezrobocie stanowi jedną z płaszczyzn, na której odbija się nierówne traktowanie kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Sytuacja kobiet dotkniętych problemem bezrobocia jest trudniejsza niż sytuacja bezrobotnych mężczyzn, ponieważ panie narażone są na bezrobocie długoterminowe i dłuższe poszukiwanie pracy. Warto zauważyć, że zróżnicowanie wskaźnika zatrudnienia ze względu na płeć wzrasta wraz z liczbą dzieci w rodzinie. Współczynnik zatrudnienia kobiet bez dzieci wynosił 66%, w porównaniu do 74% dla mężczyzn. W rodzinach z jednym dzieckiem pracowało 71% kobiet i 86% mężczyzn, a w rodzinach z dwojgiem dzieci odpowiednio 72% i 90%. W rodzinach z trojgiem i więcej dzieci współczynnik zatrudnienia kobiet spadł do 57% dla kobiet, w porównaniu z 85% dla mężczyzn. Taka sama prawidłowość występowała w zdecydowanej większości krajów UE.⁴

W przypadku Miasta Garwolina tendencje ogólnokrajowe przekładają się na warunki lokalne miasta. Liczba bezrobotnych kobiet (54,2%) nieznacznie przewyższa bezrobotnych mężczyzn (45,8%). Największa liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 mieszkańców znajduje się w jednostce bilansowej nr 8 (2,48) oraz 1 (2,16).

³ Zachorowska-Mazurkiewicz A., Kobiety i instytucje, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2006.

⁴ Sytuacja bezrobotnych kobiet na lokalnym rynku pracy w obszarze działania Filii WUP w Bielsku – Białej

Liczba bezrobotnych kobiet w poszczególnych jednostkach bilansowych na 100 mieszkańców

Rysunek 18. Liczba kobiet wśród bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Bezrobocie wśród osób z prawem do zasiłku.

Zasiłek może uzyskać osoba zarejestrowana jako osoba bezrobotna i dla której urząd pracy nie ma propozycji odpowiedniej pracy, stażu, szkolenia czy innych form aktywizacji.

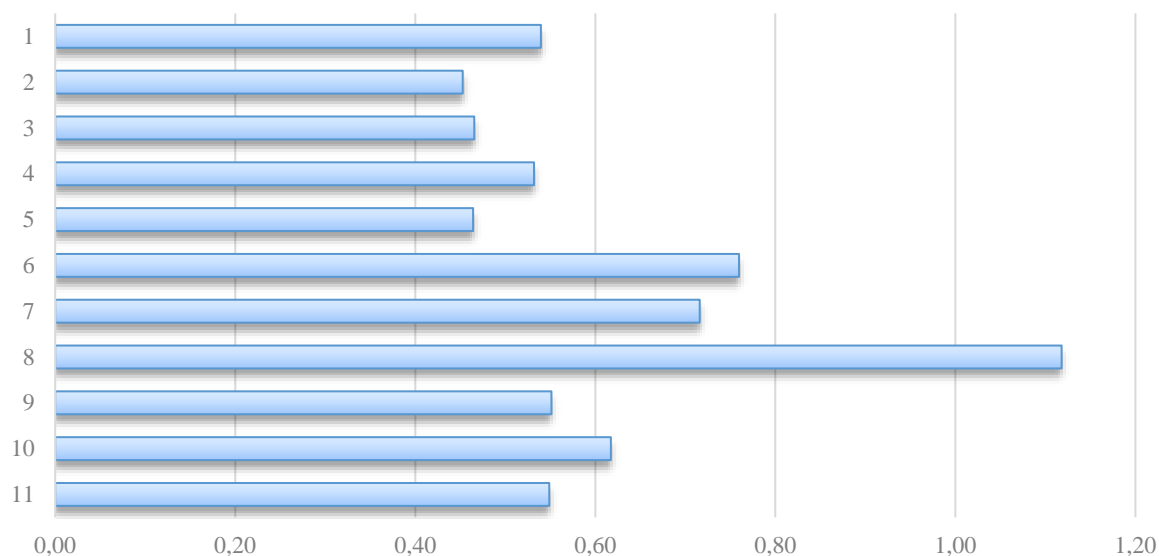
Prawo do zasiłku będzie przysługiwać, jeżeli taka osoba w okresie 18 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień zarejestrowania łącznie przez okres co najmniej 365 dni była zatrudniona i osiągała wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, od którego odprowadzane są składki na Fundusz Pracy.

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych nabywa się również w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy, jeżeli osoba spowodowała rozwiązanie ze swej winy stosunku pracy lub stosunku służbowego bez wypowiedzenia albo rozwiązała stosunek pracy zawarty na podstawie skierowania przez urząd pracy do pracodawcy otrzymującego w ramach tego skierowania świadczenie aktywizacyjne. Zasiłek będzie przysługiwał po okresie 180 dni.

Na terenie Miasta Garwolina liczba osób z prawem do zasiłku w 2022 r. wyniosła 97 osób, co stanowi 15,7% wszystkich bezrobotnych w mieście. W porównaniu z rokiem 2015 liczba bezrobotnych z prawem

do zasiłku spadła o 6 osób. Na terenie miasta najwięcej osób bezrobotnych z prawem do zasiłku odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 8 (1,12).

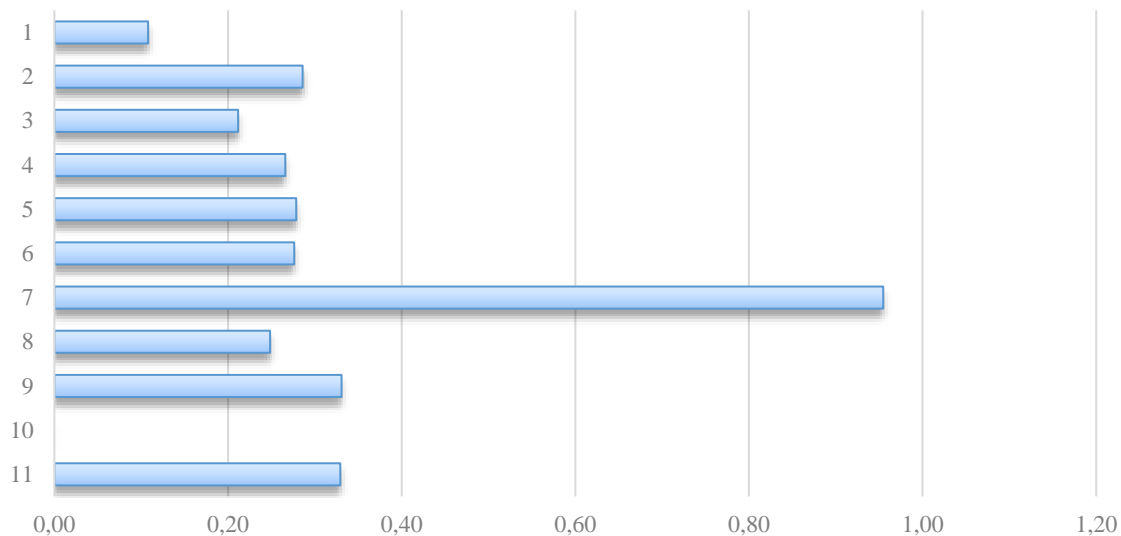
Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w poszczególnych jednostkach bilansowych na 100 mieszkańców

Rysunek 19. Liczba osób wśród bezrobotnych z prawem do zasiłku na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Kolejne wskaźniki dotyczyły analizy liczby osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. W pierwszej kolejności poddano analizie liczbę osób, które pozostawały bez pracy najkrócej tj. do 1 miesiąca. Na terenie Miasta Garwolina było to łącznie 45 osób z czego w przeliczeniu na 100 mieszkańców najwięcej na terenie jednostki bilansowej nr 7 (0,95).

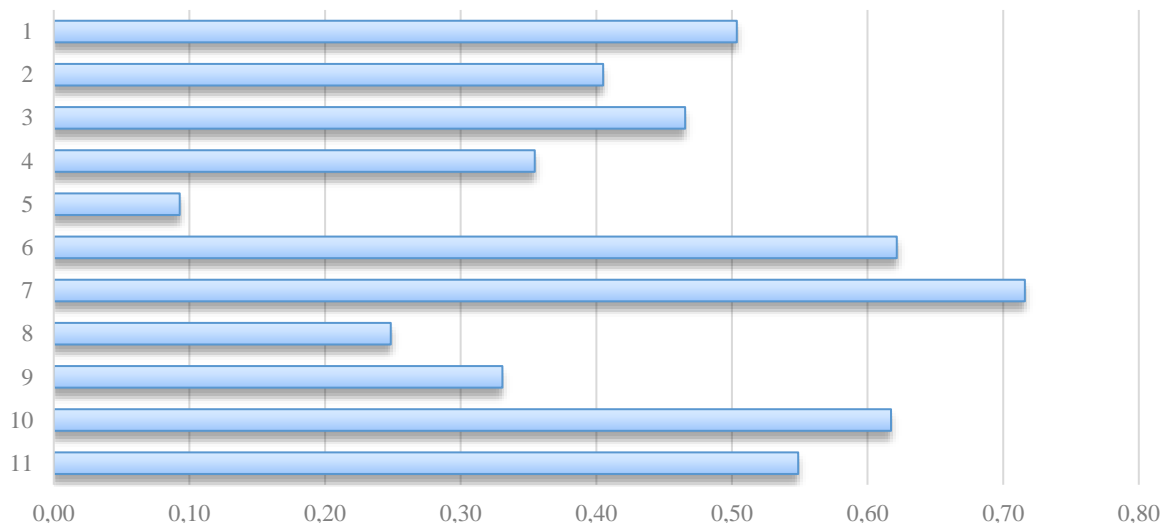
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy do 1 m-ca na 100 mieszkańców

Rysunek 20. Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy do 1 m-ca na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Jako kolejne zjawisko poddano analizie liczbę osób, które pozostawały bez pracy od 1 do 3 miesięcy. Na terenie Garwolina było to łącznie 75 osób z czego w przeliczeniu na 100 mieszkańców najwięcej na terenie jednostki bilansowej nr 7 (0,72).

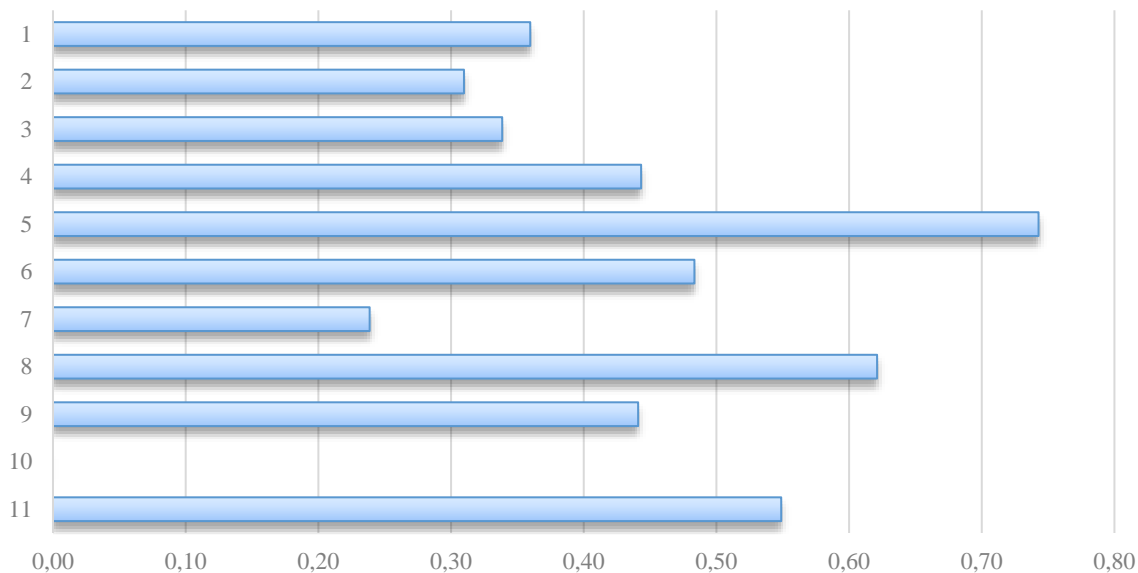
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy od 1-3 m-cy na 100 mieszkańców

Rysunek 21. Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 1-3 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Kolejny wskaźnik dotyczył okresu pozostawania bez pracy w okresie od 3-6 miesięcy. Na terenie całego miasta było to łącznie 71 osób. Najwyższy wskaźnik w przeliczeniu na 100 mieszkańców stwierdzono na terenie jednostki bilansowej nr 5 (0,74) oraz nr 8 (0,62).

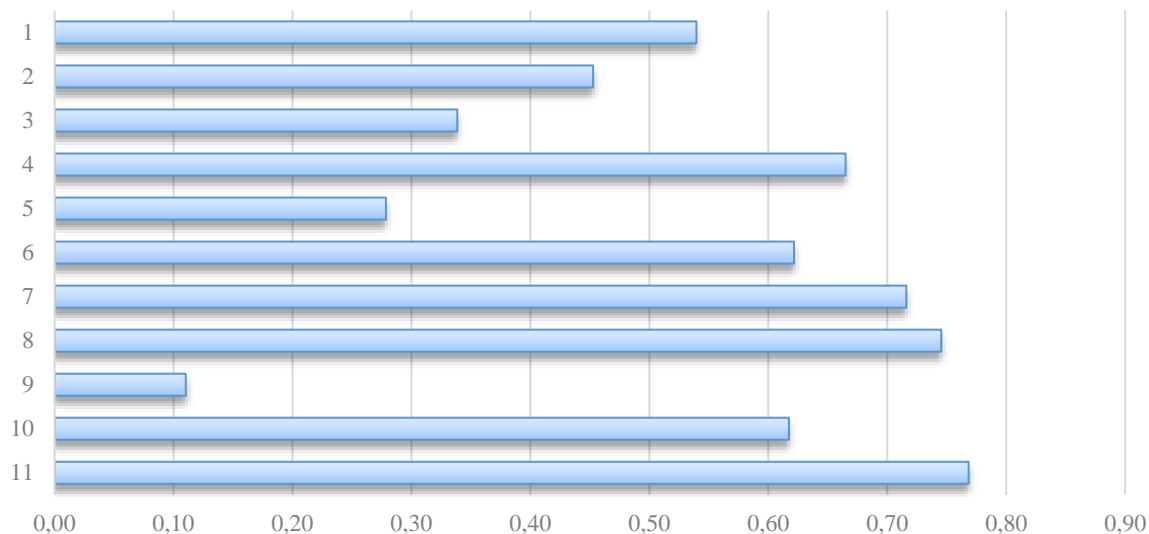
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy od 3-6 m-cy na 100 mieszkańców

Rysunek 22. Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 3-6 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Kolejny wskaźnik dotyczył okresu pozostawania bez pracy w okresie od 6-12 miesięcy. Na terenie całego miasta było to łącznie 88 osób. Najwyższy wskaźnik w przeliczeniu na 100 mieszkańców stwierdzono w jednostce bilansowej nr 11 (0,77) i 8 (0,75).

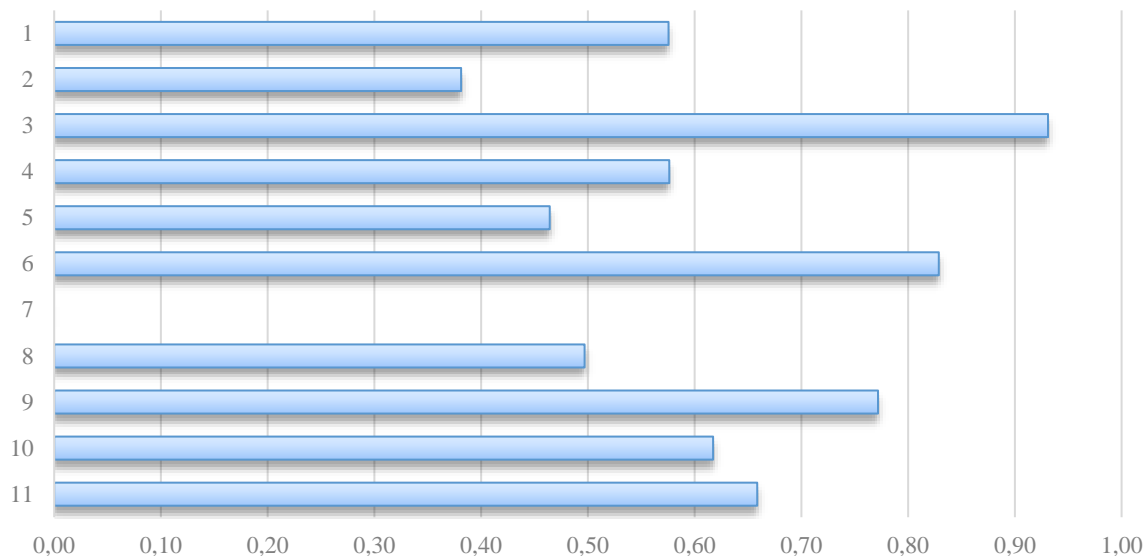
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy od 6-12 m-cy na 100 mieszkańców

Rysunek 23. Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 6-12 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

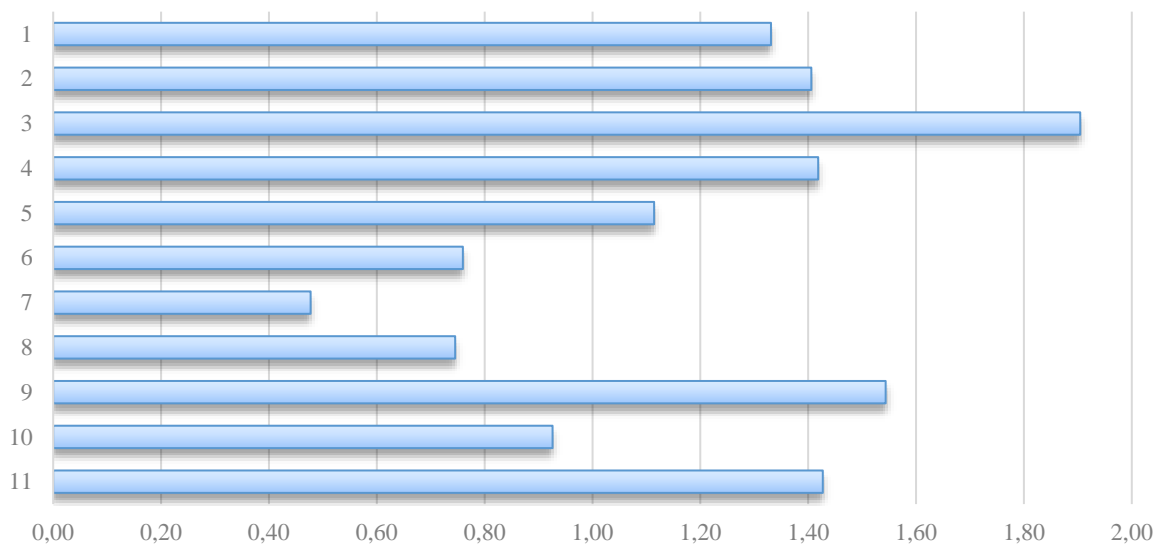
Jednym z najgroźniejszych zjawisk występujących na rynku pracy jest długie, ponad 12 miesięczne pozostawanie bez pracy. Długotrwałe bezrobocie jest ważnym problemem i wyzwaniem dla rynku pracy. Bezrobotni, zaliczani do tego grona, są jedną z najtrudniejszych grup pod względem aktywizacji zawodowej. Na terenie Miasta Garwolina takich osób było łącznie 103. Najwyższy wskaźnik w przeliczeniu na 100 mieszkańców miał miejsce w jednostce bilansowej nr 3 (0,93) oraz 6 (0,83).

Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy od 12-24 m-cy na 100 mieszkańców

Rysunek 24. Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 12-24 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy na 100 mieszkańców

Rysunek 25. Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej-24 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie)

Kolejny wskaźnik dotyczący bezrobocia dotyczy osób, które pozostają bezrobotne dłużej niż 24 miesiące. Takich osób na terenie miasta w 2022 r. było łącznie 234. Najwyższy wskaźnik w przeliczeniu na 100 mieszkańców. dotyczył jednostki bilansowej nr 3 (1,90).

6.1.5. POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM, OBYWATELSKIM I KULTURALNYM

Czynnikiem, który ma znaczący wpływ na zmiany zachodzące w otoczeniu jest aktywność społeczności lokalnej. W dużej mierze to od niej zależy zakres i tempo wprowadzanych zmian. Analizy przedmiotowej sfery dokonano badając aktywność mieszkańców w zakresie organizowania się w grupy działające w społeczności lokalnej.

Uczestnictwo w życiu kulturalnym

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Działania na polu kultury w Garwolinie koordynuje Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie. Miasto może pochwalić się bogatym życiem kulturowym, albowiem na jego terenie organizowanych jest w ciągu roku wiele interesujących imprez środowiskowych: Dni Garwolina, Dni Muzyki Chóralnej, Festiwal Kultury i Tradycji Garwolina, Artystyczne poranki, Festiwal Piosenka Dekady, Festiwal Piosenki Dziecięcej „Małe Nutki” czy Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie ma w swojej ofercie również wiele sekcji zainteresowań, z których każdy może znaleźć coś dla siebie:

- Chór Miasta Garwolina,
- Ognisko muzyczne,
- Pracownia ceramiki,
- Atelier sztuki,
- Klub szachowy,
- Teatr Rękawiczka,
- Teatr i zabawa,
- Teatr O!MAMY,
- Klub Seniora,
- Siłownia fotograficzna.

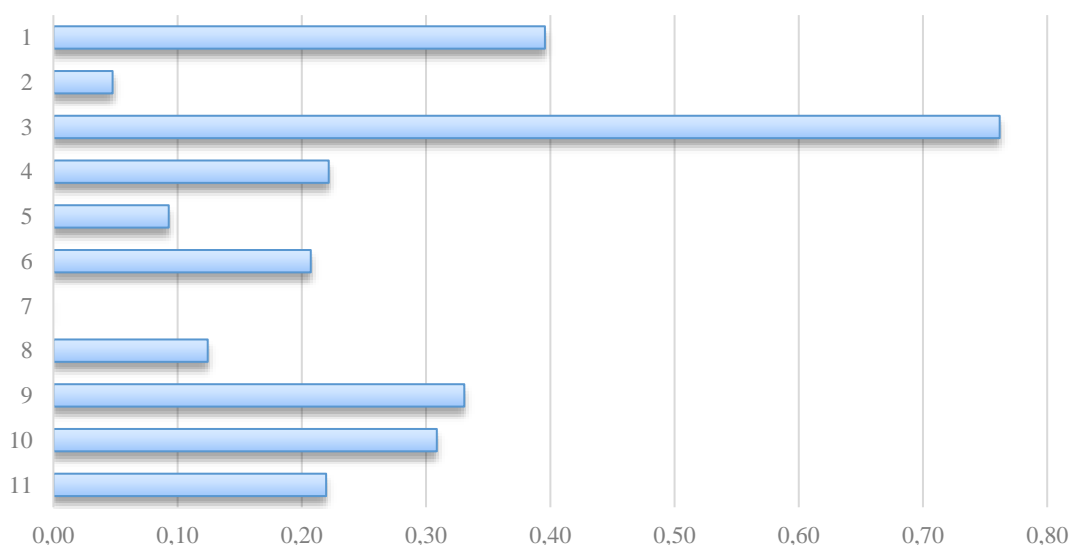
Podkreślić należy, iż pozyskanie danych w zakresie uczestnictwa mieszkańców w prowadzonych na terenie miasta działaniach kulturalnych jest utrudnione ze względu na brak rejestrów pozwalających na ewidencjonowanie uczestników prowadzonych działań.

Istotnym wskaźnikiem informującym o jakości kapitału społecznego jest również liczba działających na terenie miasta organizacji społecznych. Organizacja społeczna to nazwa nadana wszystkim tym grupom, które są tworzone przez grupę ludzi, którzy podzielają opinie, wartości, światopogląd, zainteresowania i troski, w celu planowania strategii dla osiągnięcia celów i zadań, dla dobra grupy ludzi

lub społeczności. Do najczęstszych przykładów organizacji społecznych należą organizacje polityczne, kulturalne, gospodarcze, biznesowe, edukacyjne i ekologiczne.

W 2022 r. w Garwolinie działalność prowadziło łącznie 47 organizacji społecznych, których głównymi obszarami zainteresowań jest: pomoc rodzinie i osobom niepełnosprawnym, działalność sportowa, działalność rzemieślnicza i rozwój lokalny. Ponadto, wśród działających organizacji funkcjonuje szereg związków zawodowych i kilka ochotniczych straży pożarnych. Analizując przedmiotową sferę, warto mieć na uwadze, że trudno jest ocenić zasięg oddziaływania tych organizacji, jak również efektywność ich działań w skali miasta oraz lokalnej społeczności. W związku z powyższym, wskazanie obszarów, w obrębie których występują deficyty w zakresie aktywności organizacji pozarządowych jest bardzo trudne. Dane odnoszące się do liczby organizacji można jednak przeanalizować przez pryzmat aktywności mieszkańców w zakresie zrzeszania się i prowadzenia różnego rodzaju organizacji społecznych. W tym celu zbadano liczbę organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta przypadającą na 100 mieszkańców. Najwyższy wskaźnik odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 3 (0,76). Najniższe wartości (brak organizacji społecznych) odnotowano w jednostce nr 7.

Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców

Rysunek 26. Organizacje społeczne działające na terenie Garwolina na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie Krajowego Rejestru Sądowego)

6.1.6. EDUKACJA

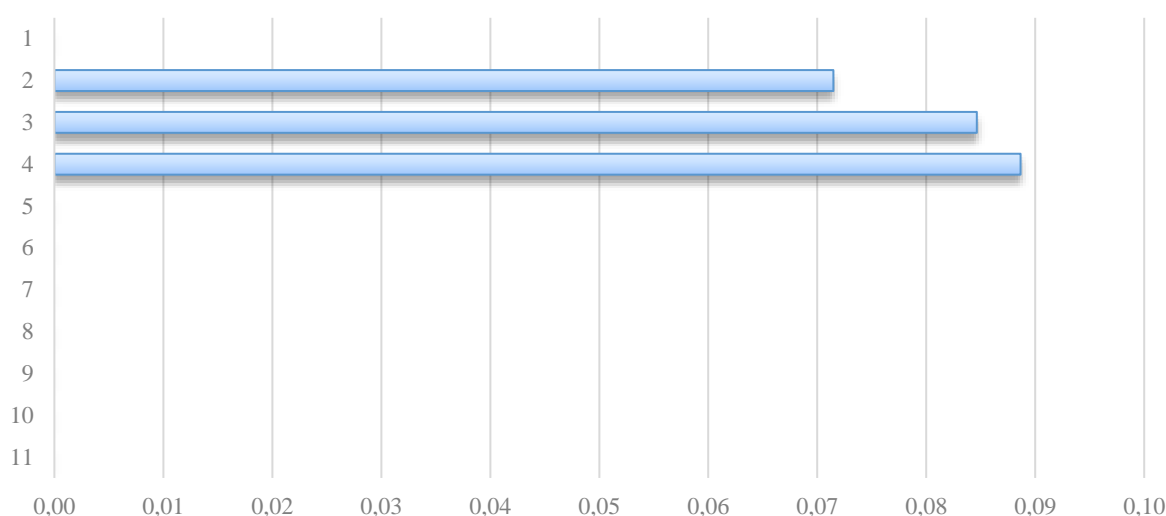
Wśród najważniejszych zjawisk sfery społecznej, które zgodnie z zapisami ustawy należy poddać analizie, jest poziom edukacji. Badanie tego czynnika jest w odniesieniu do poszczególnych obszarów miasta jest niezwykle trudne. Wybrano dane dotyczące publicznych przedszkoli i szkół podstawowych z uwagi na fakt, iż w zakresie edukacji na tymże poziomie, obowiązuje w pierwszej kolejności rejonizacja związana z miejscem zamieszkiwania ucznia. Znikomy udział stanowią dzieci uczęszczające do szkoły na terenie miasta i jednocześnie niebędące jej mieszkańcami.

Na terenie Miasta Garwolin znajdują się następujące przedszkola i szkoły podstawowe:

- Publiczne Przedszkole Nr 1 „Bajka”,
- Publiczne Przedszkole Nr 2 „Akademia Pana Kleksa”,
- Publiczne Przedszkole Nr 6 „Mały Europejczyk”
- Publiczne Przedszkole Nr 8 „Plastuś”,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 im. I Pułku Strzelców Konnych,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Janusza Korczaka.

Analizie poddano liczbę uczniów oraz ilość sprzętu ułatwiającego naukę. W przypadku liczby placówek przypadających na 100 mieszkańców miasta najwyższy wskaźnik stwierdzono na terenie jednostki bilansowej nr 4 (0,09).

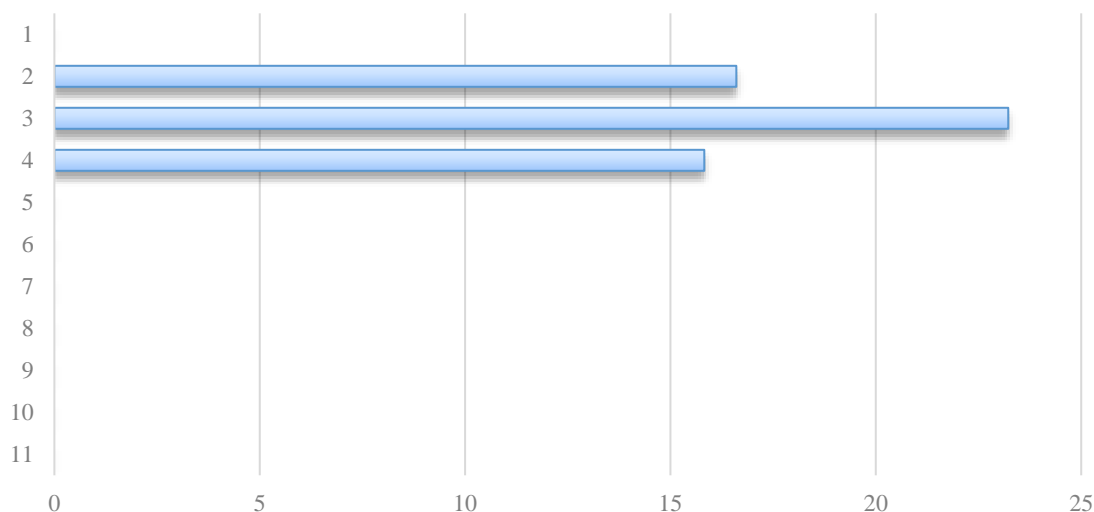
Liczba placówek oświatowych na 100 mieszkańców

Rysunek 27. Liczba placówek oświatowych na terenie miasta na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Garwolina)

Na poziom edukacji i odpowiednie przygotowanie uczniów do kolejnych poziomów edukacji istotny wpływ mają stosowane materiały dydaktyczne. W przypadku szkół podstawowych ważne jest odpowiednie wyposażenie multimedialne. Nauczyciel dysponujący takim sprzętem, jak projektor, tablica interaktywna będzie w stanie nie tylko opowiedzieć o pewnych zjawiskach, ale także pokazać je, wzbudzając w dzieciach większe zainteresowanie danym przedmiotem. Nie bez znaczenia jest również liczba komputerów i laptopów, którymi mogą dysponować zarówno nauczyciele jak i uczniowie. Poddano analizie liczbę sprzętu, którymi dysponują przedszkola i szkoły podstawowe na terenie miasta. Dokonano analizy ilości sprzętu przypadającego na 100 uczniów. Najwyższy wskaźnik stwierdzono w jednostce bilansowej nr 3 gdzie na 100 uczniów przypada 23,22 sprzętu.

Liczba sprzętu (komputery, laptopy, projektory, tablice interaktywne) na 100 uczniów

Rysunek 28. Liczba sprzętu (komputery, laptopy, projektory, tablice edukacyjne) na 100 uczniów (opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od placówek oświatowych działających na terenie Miasta Garwolina)

6.1.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

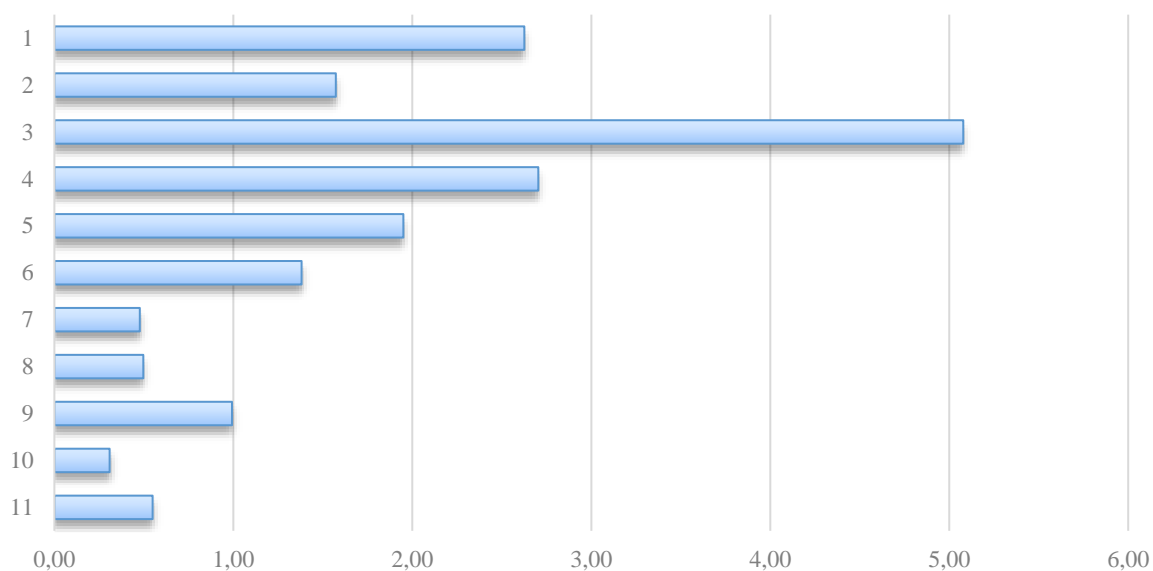
Ostatnie z zagadnień przeanalizowanych w ramach sfery społecznej dotyczy poziomu bezpieczeństwa publicznego, które to jest istotnym elementem wpływającym na jakość życia mieszkańców i rozwój lokalnej społeczności. Na obniżenie poziomu bezpieczeństwa publicznego wpływają w największej mierze zdarzenia, które związane są z łamaniem prawa lub powszechnie przyjętych norm. Przestępczość jest zjawiskiem, które może wywierać bardzo negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Mimo, że problem ten stanowi margines życia społecznego, jednak częstotliwość i intensywność zdarzeń o tym charakterze może wpływać na postawy i zachowania mieszkańców

miasta. Warto również mieć na uwadze, że dla wielu osób świadomość życia w bezpiecznej okolicy stanowi istotną wartość, często decydującą o wyborze miejsca do osiedlenia się.

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu. Analizując stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu garwolińskiego należy stwierdzić, że powiat należy do grupy stosunkowo bezpiecznych. Według danych GUS na terenie powiatu garwolińskiego w 2022 r. popełniono w sumie 1 359 przestępstw, z czego 838 o charakterze kryminalnym a 474 przeciwko mieniu. Jest to wartość niższa niż w 2016 r., gdzie odnotowano w sumie 1 485 przestępstw. Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem dla powiatu garwolińskiego w 2022 r. był wysoki i wyniósł 79,3%.

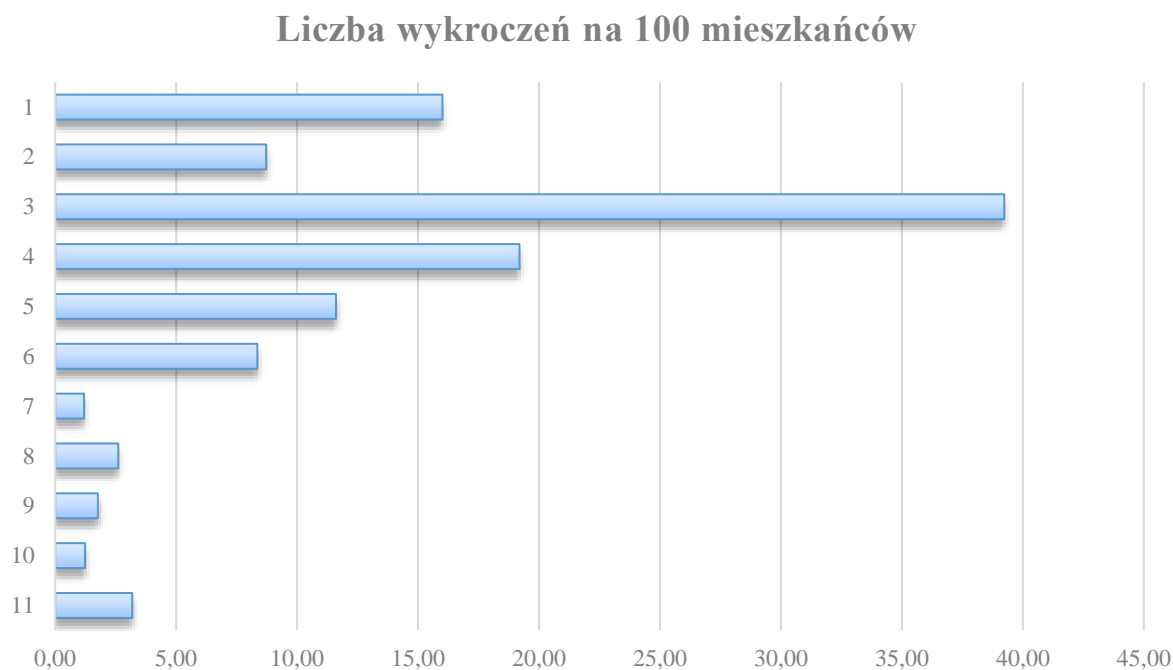
Liczba przestępstw na terenie miasta utrzymuje się mniej więcej na stałym poziomie. Według danych Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022 r. na terenie Miasta Garwolina popełniono 382 przestępstwa, gdzie w 2015 roku wartość ta wynosiła 324. W przeliczeniu na liczbę mieszkańców najwyższy wskaźnik stwierdzono na terenie jednostki bilansowej nr 3 (5,08).

Liczba przestępstw na 100 mieszkańców

Rysunek 29. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie)

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem w obrębie bezpieczeństwa była liczba popełnionych wykroczeń. W 2022 roku na terenie miasta odnotowano łącznie 2 492 wykroczeń. Liczba ta wzrosła aż o 1 684 w porównaniu z rokiem 2015. Najwięcej wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 3 (39,23).

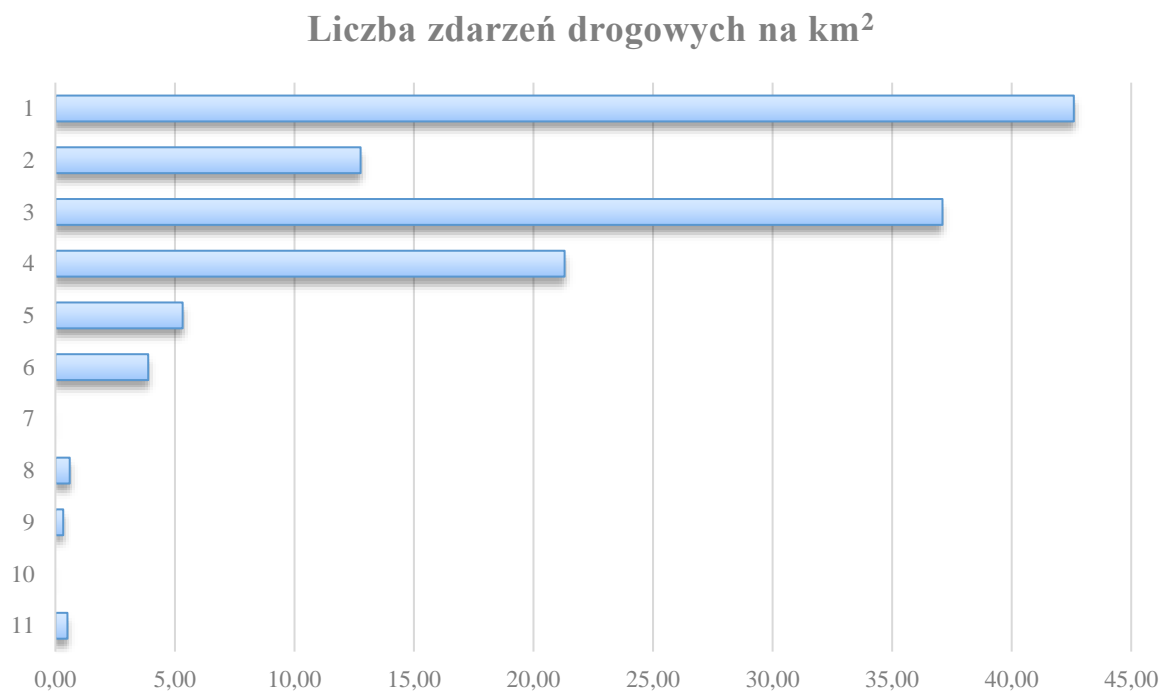
Rysunek 30. Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie)

Zdarzenia drogowe

Zdarzenia drogowe to zdarzenie mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku którego nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób. Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznaje się osobę zmarłą w wyniku doznanych obrażeń na miejscu lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznaje się osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską. Zdarzenia drogowe dzieli się na wypadki drogowe (kiedy doszło do poszkodowania osób) lub kolizje drogowe (kiedy nie doszło do poszkodowania).

W raporcie "Wypadki drogowe w Polsce w 2022 roku" opracowanym przez Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji wymienia się trzy główne przyczyny wypadków. Są to: czynnik ludzki, pojazd – w rozumieniu jego sprawności technicznej – oraz pozostałe przyczyny, jak obiekty na drodze.

W 2022 roku zdecydowana większość wypadków, bo 15 050 (70,6% ogółu) miało miejsce w obszarze zabudowanym, co przekłada się również na zdarzenia na terenie Miasta Garwolina. Najwięcej zdarzeń drogowych na km² na terenie Garwolina odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 1 (42,6), 3 (37,11) i 4 (21,30).

Rysunek 31. Liczba zdarzeń drogowych (wypadki, kolizje) na km² w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie)

Procedura Niebieskiej Karty

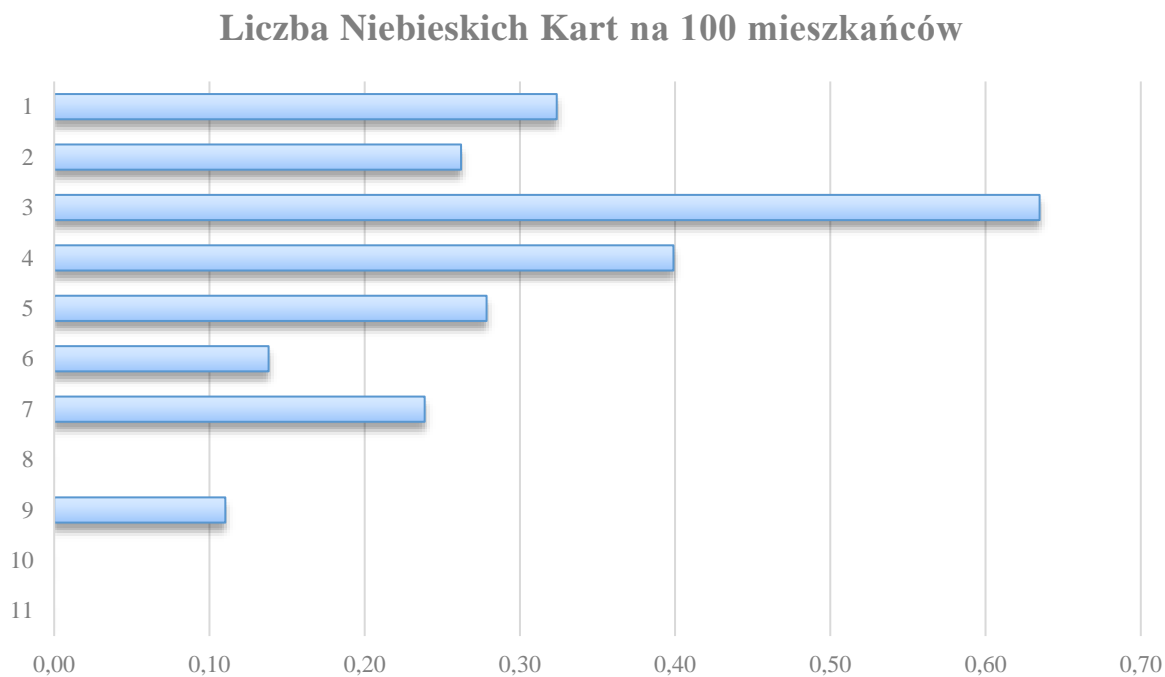
Procedura „Niebieskie Karty” (NK) to ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” (NK-A) przez przedstawiciela policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia lub gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Katalog podmiotów uprawnionych do zainicjowania procedury NK jest zamknięty.

Co do samego przebiegu procedury Niebieskie Karty, jest ona podzielona na 6 etapów, które następują kolejno po sobie:

1. Wszczęcie procedury.
2. Opracowanie indywidualnego planu pomocy.
3. Oddziaływanie na sprawcę przemocy.
4. Realizacja indywidualnego planu pomocy.
5. Ewentualne zdarzenia niebezpieczne w trakcie procedury „Niebieskie Karty”.
6. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”.

Na terenie Miasta Garwolina w 2022 r. było wszczętych 51 procedur tzw. Niebieskich Kart. W przeliczeniu na 100 mieszkańców największy wskaźnik dotyczył jednostki bilansowej nr 3 (0,63). Na obszarze jednostki bilansowej nr 8, 10 i 11 nie przyznano żadnych „Niebieskich Kart”.

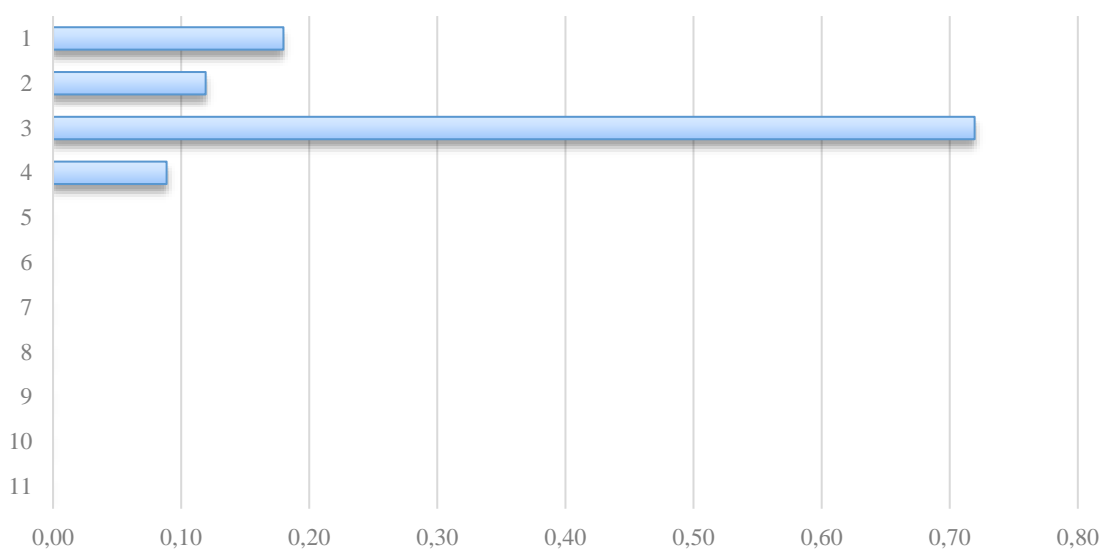
Rysunek 32. Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie)

Doprowadzeni do wytrzeźwienia

Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorzienia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień lub placówki, podmiotu leczniczego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu.

Na terenie Miasta Garwolina w 2022 r. do wytrzeźwienia doprowadzono 29 osób, z czego w przeliczeniu na 100 mieszkańców największy problem odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 3 (0,72).

Doprowadzeni do wytrzeźwienia na 100 mieszkańców

Rysunek 33. Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie)

Analizując kwestie bezpieczeństwa na terenie poszczególnych jednostek bilansowych najwięcej niekorzystnych zjawisk w 2022 r. odnotowano na obszarze jednostki nr 3:

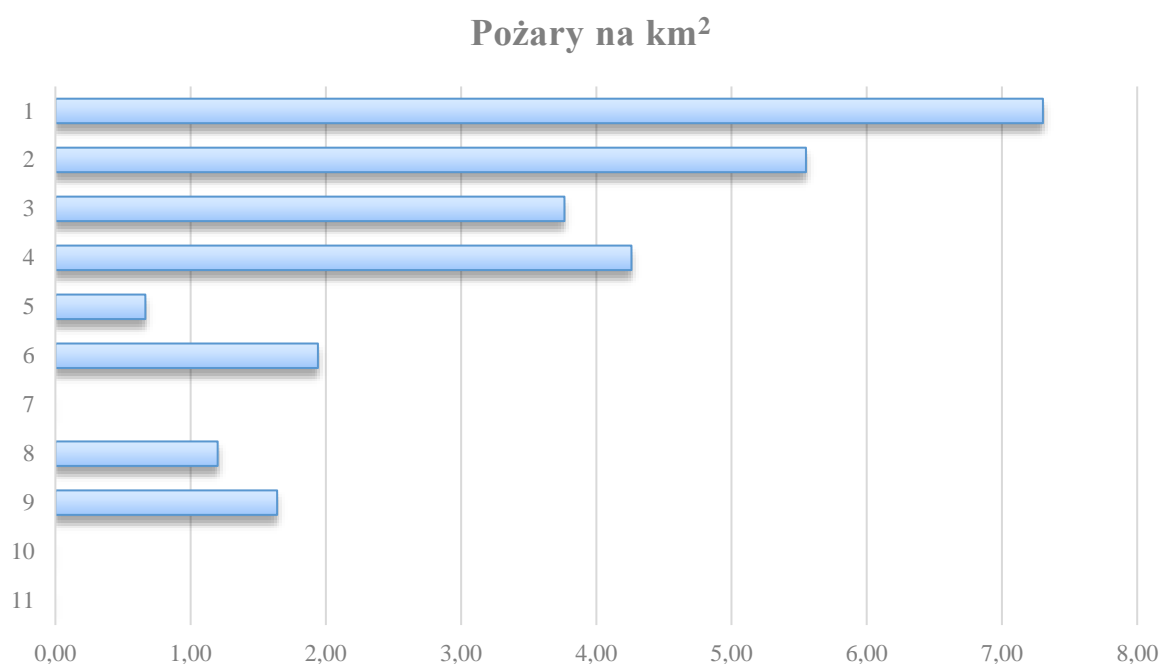
- 120 przestępstw, co stanowi 31,4% wszystkich przestępstw na terenie miasta,
- 927 popełnionych wykroczeń, co stanowi 37,2% wszystkich wykroczeń na terenie miasta,
- 69 zdarzeń drogowych, co stanowi 39,9% wszystkich zdarzeń drogowych na terenie miasta,
- 17 osób doprowadzonych do wytrzeźwienia, co stanowi 58,6% wszystkich przypadków,
- 15 procedur niebieskiej karty, co stanowi 29,4% wszystkich procedur.

Kolejne zjawiska dotyczące bezpieczeństwa publicznego poddano analizie na podstawie danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Straży Pożarnej w Garwolinie.

Požary

W pierwszej kolejności zbadano liczbę pożarów na km² danej jednostki bilansowej. Pożar – niekontrolowany, samoistny proces spalania materiałów palnych w miejscu i czasie do tego nieprzeznaczonym. Przypuszczalnymi przyczynami powstawania pożarów były podpalenia (umyślnie i nieumyślnie), wady środków transportu oraz wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewanych na paliwo stałe.

W 2022 r. na terenie Garwolina miały miejsce 42 pożary. W przeliczeniu na km² największa liczba takich zdarzeń miała miejsce na terenie jednostki bilansowej nr 1 (7,30), 2 (5,55) i 4 (4,26). Na terenie Miasta Garwolina w 2022 r. straty poniesione z tytułu pożarów oszacowano na 223 500,00 zł.

Rysunek 34. Liczba pożarów na km² w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej Garwolinie)

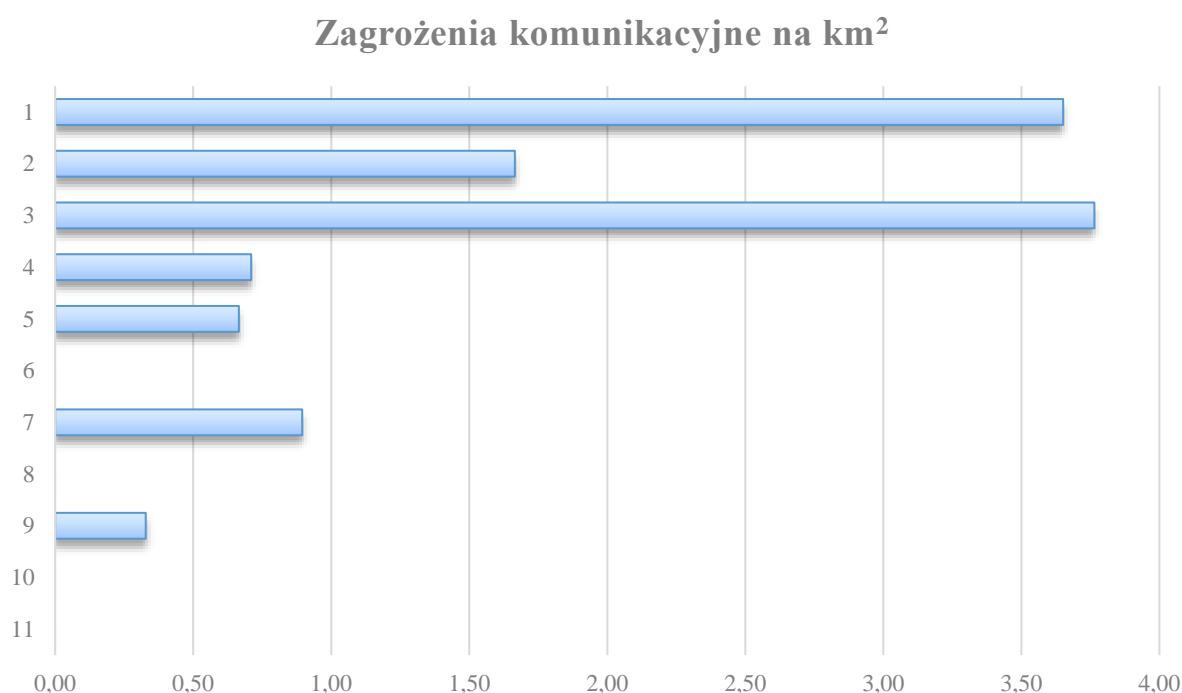
Zagrożenia komunikacyjne

Od lat obserwuje się na drogach powiatu garwolińskiego wzrost natężenia ruchu. Jest to tendencja ogólnokrajowa wynikająca m.in. ze systematycznego wzrostu liczby pojazdów. Dynamiczny wzrost ruchu drogowego, a w szczególności rosnący w ostatnich latach ruch samochodów ciężarowych o dużej ładowności po drogach do tego nieprzystosowanych, powoduje przyspieszoną degradację ich nawierzchni.

Elementem, który ma wpływ na gwałtowny wzrost zagrożeń w komunikacji drogowej jest:

- niedostateczna infrastruktura dróg i szlaków komunikacyjnych niedostosowanych do obecnego poziomu i wielkości realizowanych przewozów,
- niedostosowanie dróg do obecnych uwarunkowań ruchu spowodowanych wzrostem ilości i tonażu poruszających się pojazdów,
- niedostateczny stan techniczny pojazdów.

Na terenie Miasta Garwolina w 2022 r. w przeliczeniu na km² największy wskaźnik zagrożeń komunikacyjnych miał miejsce na terenie jednostki bilansowej nr 3 (3,76) i 1 (3,65).

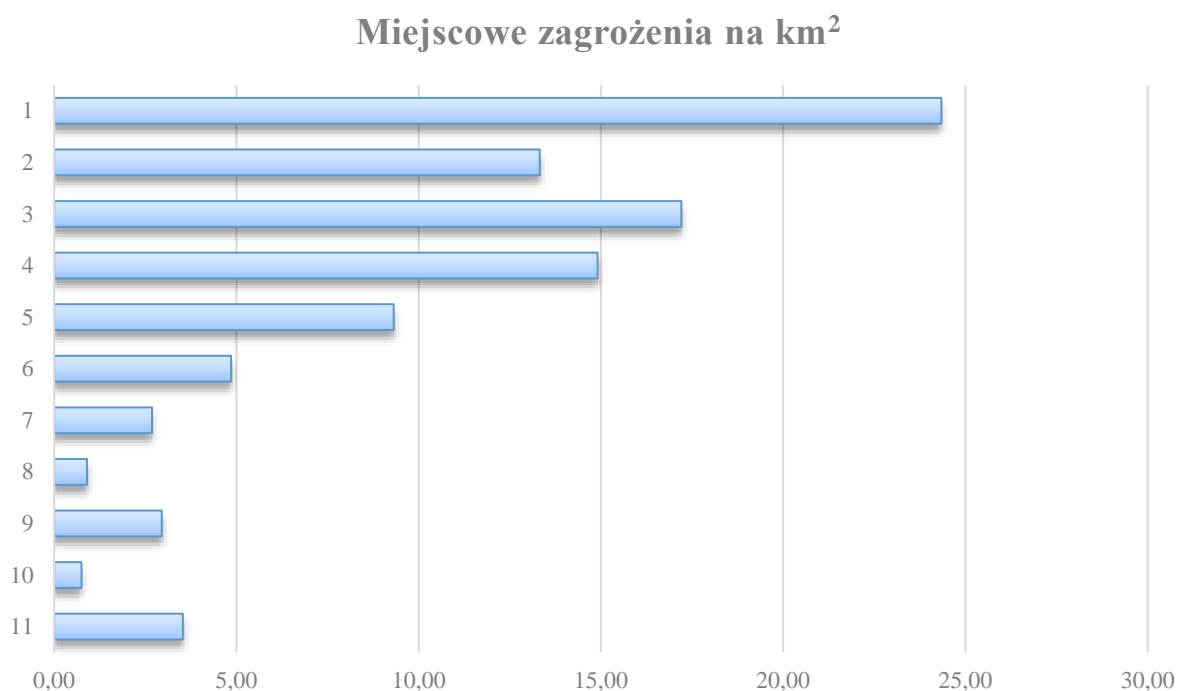
Rysunek 35. Liczba zagrożeń komunikacyjnych na km² w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Garwolinie)

Miejscowe zagrożenia

Miejscowe zagrożenia mogą dotyczyć interwencji w obrębie grupy środków transportu, obiektów mieszkalnych, obiektów produkcyjnych, obiektów użyteczności publicznej, obiektów przyrodniczych, a także upraw.

Do najczęściej występujących przyczyn miejscowych zagrożeń na terenie Miasta Garwolina można zaliczyć huragany, silne wiatry, gwałtowne opady atmosferyczne, niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu, nietypowe zachowanie się zwierząt i owadów, wady środków transportu oraz wady urządzeń i instalacji gazowych.

W 2022 r. na terenie Garwolina odnotowano łącznie 152 miejscowe zagrożenia. Najwięcej miejscowych zagrożeń miało miejsce na terenie jednostki bilansowej nr 3 (32), jednak jeśli weźmie się pod uwagę wskaźnik przedstawiający liczbę miejscowych zagrożeń na 1 km² to przyjmuje on największą wartość na terenie jednostki bilansowej nr 1 (24,34).

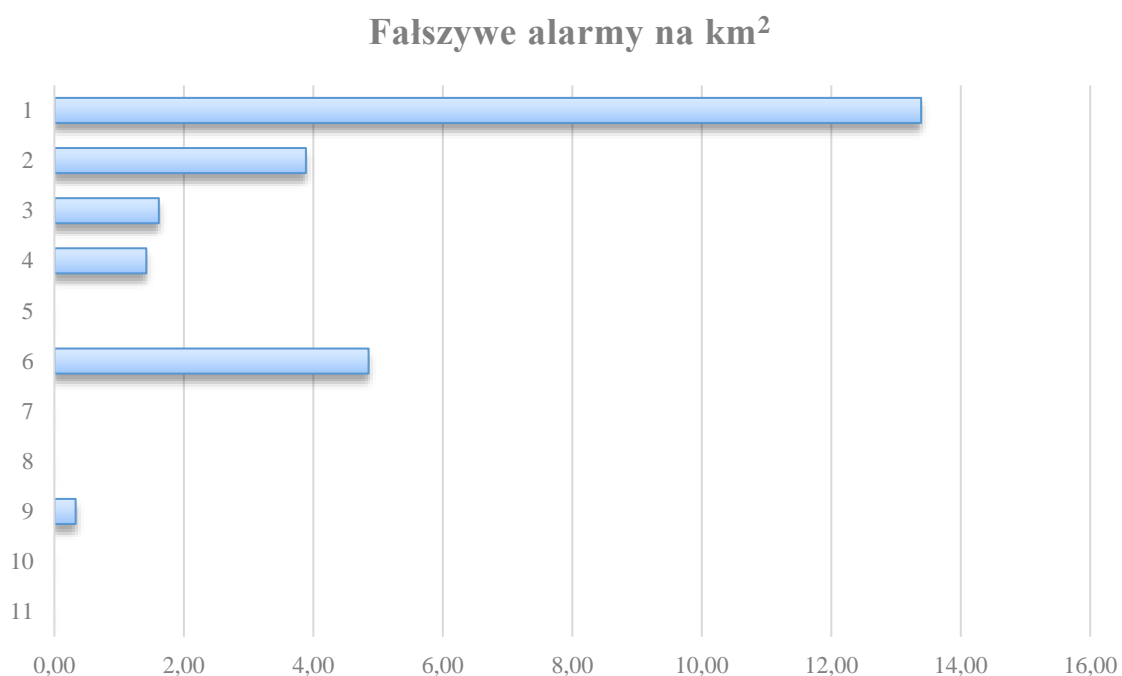

Rysunek 36. Liczba miejscowych zagrożeń na km² w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Garwolinie)

Fałszywe alarmy

Wśród zgłoszeń, które otrzymują służby, zdarzają się takie, które są zmyślane i nieprawdziwe, a angażują wielu policjantów, strażaków czy ratowników medycznych, którzy w tym samym czasie mogliby udzielić realnej i natychmiastowej pomocy komuś, kogo życie czy zdrowie byłoby zagrożone. Wywołanie fałszywego alarmu to nie tylko skrajna nieodpowiedzialność, wynikająca m.in. z braku społecznej świadomości skutków powiadamiania służb o nieprawdziwym zgłoszeniu. Jest to także wykroczenie zagrożone karą aresztu, ograniczenia wolności czy grzywny.

Na terenie Miasta Garwolina w 2022 r. miało miejsce 31 fałszywych alarmów. W przeliczeniu na km² największe natężenie zjawiska miało miejsce na terenie jednostki bilansowej nr 1 (13,39).

Rysunek 37. Liczba fałszywych alarmów na km² w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Garwolinie)

6.2. PODUSMOWANIE ZJAWISK SPOŁECZNYCH

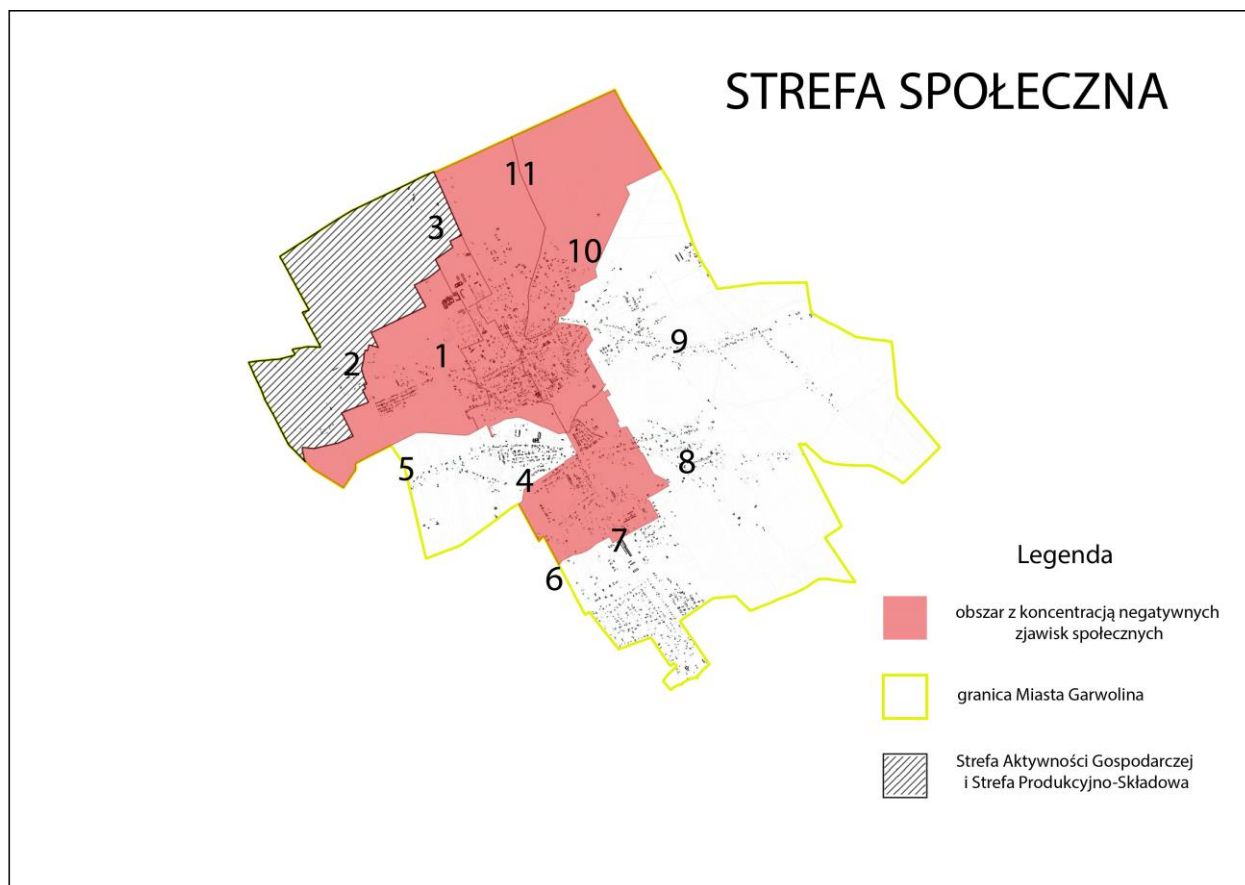
W efekcie prowadzonej analizy zjawisk społecznych określono wartość wskaźnika syntetycznego, który jest sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego z wyznaczonych obszarów referencyjnych przeanalizowano zakres wybranych wskaźników.

Zjawiskami poddanym analizie są: poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego, bezrobocie, problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niepełnosprawność. W tym celu dokonano analizy struktury świadczeń przyznawanych beneficjentom MOPS w Garwolinie, osób zarejestrowanych w PUP Garwolinie. Ubóstwo i wykluczenie społeczne bardzo często współwystępują z innymi problemami społecznymi, takimi jak: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach oraz uzależnienia. Dodatkowo, przeanalizowano kwestie dotyczące jakości kapitału społecznego, poziomu edukacji oraz poziomu bezpieczeństwa publicznego. Zgodnie z informacjami zawartymi w powyższych częściach opracowania analizie poddano 29 wskaźników, które ukazują w sposób zbiorczy zdiagnozowane problemy społeczne Miasta Garwolina. W poniższej tabeli zaprezentowano otrzymane wartości badanych wskaźników dla poszczególnych jednostek bilansowych.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników dotyczących sfery społecznej (opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych)

Nr wskaźnika	Pomoc społeczna								Bezrobocie								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Nr jednostki bilansowej	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu problemów alkoholowych na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu wieloletności na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPS z tytułu ofiar przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba kobiet wśród bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych z prawem do zasiłku na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy do 1 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 1-3 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 3-6 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 6-12 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy od 12-24 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy na 100 mieszkańców w 2022 r.
1	0,23	0,11	0,02	0,20	0,23	0,00	0,51	0,00	0,43	0,69	0,13	0,11	0,66	0,48	0,65	0,62	0,60
2	0,38	0,49	0,73	0,54	0,52	0,39	0,87	0,18	0,31	0,45	0,00	0,30	0,50	0,42	0,52	0,41	0,65
3	0,82	0,72	0,57	1,00	0,95	0,51	0,95	0,32	0,94	0,49	0,02	0,22	0,60	0,46	0,35	1,00	1,00
4	1,00	0,94	0,51	0,60	0,45	1,00	1,00	1,00	0,63	0,41	0,12	0,28	0,42	0,60	0,84	0,62	0,66
5	0,30	0,00	0,25	0,10	0,05	0,25	0,26	0,00	0,13	0,23	0,02	0,29	0,00	1,00	0,26	0,50	0,45
6	0,00	0,50	0,23	0,23	0,29	0,24	0,39	0,52	0,54	0,41	0,46	0,29	0,85	0,65	0,78	0,89	0,20
7	0,77	0,19	0,61	0,54	0,24	0,15	0,00	0,00	0,22	0,00	0,40	1,00	1,00	0,32	0,92	0,00	0,00
8	0,40	0,31	0,00	0,00	0,33	0,49	0,70	0,00	0,22	1,00	1,00	0,26	0,25	0,84	0,96	0,53	0,19
9	0,36	0,24	0,21	0,00	0,00	0,38	0,62	0,00	0,50	0,11	0,15	0,35	0,38	0,59	0,00	0,83	0,75
10	0,00	0,12	0,19	0,69	0,33	0,32	0,00	0,00	0,00	0,11	0,25	0,00	0,84	0,00	0,77	0,66	0,31
11	0,00	1,00	1,00	0,86	1,00	0,65	0,31	0,00	1,00	0,31	0,14	0,34	0,73	0,74	1,00	0,71	0,67
SUMA	4,26	4,63	4,32	4,77	4,38	4,38	5,62	2,02	4,90	4,20	2,68	3,45	6,23	6,09	7,05	6,77	5,47

Nr wskaźnika	Uczestnictwo w życiu publicznym	Edukacja		Bezpieczeństwo									łącznie
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Nr jednostki bilansowej	Organizacje społeczne działające na terenie Garwolina na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba placówek oświatowych na terenie miasta na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba sprzętu (komputery, laptopy, projektor, tablice edukacyjne) na 100 uczniów	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba zdarzeń drogowych (wypadki, kolizje) na km2 w 2022 r.	Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia na 100 mieszkańców w 2022 r.	Liczba pożarów na km2 w 2022 r.	Liczba zagrożeń komunikacyjnych na km2 w 2022 r.	Liczba miejscowych zagrożeń na km2 w 2022 r.	Liczba fałszywych alarmów na km2 w 2022 r.	
1	0,48	1,00	1,00	0,49	0,39	1,00	0,51	0,25	1,00	0,97	1,00	1,00	14,77
2	0,94	0,19	0,29	0,26	0,20	0,30	0,41	0,17	0,76	0,44	0,53	0,29	12,44
3	0,00	0,05	0,00	1,00	1,00	0,87	1,00	1,00	0,52	1,00	0,70	0,12	18,16
4	0,71	0,00	0,32	0,50	0,47	0,50	0,63	0,12	0,58	0,19	0,60	0,11	15,81
5	0,88	1,00	1,00	0,34	0,27	0,12	0,44	0,00	0,09	0,18	0,36	0,00	8,77
6	0,73	1,00	1,00	0,22	0,19	0,09	0,22	0,00	0,27	0,00	0,17	0,36	11,72
7	1,00	1,00	1,00	0,04	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,24	0,08	0,00	10,08
8	0,84	1,00	1,00	0,04	0,04	0,01	0,00	0,00	0,16	0,00	0,01	0,00	10,58
9	0,57	1,00	1,00	0,14	0,02	0,01	0,17	0,00	0,22	0,09	0,09	0,02	8,79
10	0,59	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,20
11	0,71	1,00	1,00	0,05	0,05	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	13,41
SUMA	7,44	8,24	8,60	3,09	2,63	2,92	3,76	1,54	3,60	3,10	3,67	1,90	131,72

Rysunek 38. Wartości sumarycznego wskaźnika kryzysu społecznego dla poszczególnych obszarów (opracowanie własne)

Wskaźnik syntetyczny zjawisk społecznych

Jak wynika z powyższej mapy z natężeniem sytuacji kryzysowej w sferze społecznej (tam, gdzie wskaźnik przybiera wartość powyżej wartości średniej dla całego miasta tj. 11,97) mamy do czynienia w 5 z 11 wyznaczonych obszarów. Ze względu na mnogość wybranych wskaźników diagnostycznych, nie możemy jednak tych wszystkich jednostek traktować w jednakowy sposób. Z najgorszą sytuacją mamy do czynienia w jednostkach, gdzie wartość wskaźnika przybiera największe wartości, a więc w jednostce bilansowej nr 3 (18,16) i 4 (15,81). Świadczy to o fakcie, występowania problemów społecznych na wielu płaszczyznach. Natomiast z najlepszą sytuacją mamy do czynienia na terenie jednostki bilansowej nr 2, gdzie wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie poniżej 13 punktów co świadczy, iż problemy społeczne owszem występują, ale obejmują one jedynie część z badanego wachlarza zagadnień.

6.3. ANALIZA ZJAWISKI W POZOSTAŁYCH SFERACH

Kolejnym krokiem w procedurze delimitacji była analiza negatywnych zjawisk w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej (art. 9 ust. 1 pkt 1-4). Obszar zdegradowany klasyfikowany jest jako teren cechujący się występowaniem negatywnych zjawisk sfery społecznej oraz przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk określających pozostałe cztery sfery. Analiza zjawisk kryzysowych w ww. sferach przeprowadzona była zarówno na metodach ilościowych (wskaźnikowych), jak i jakościowych, mierzalnych oraz opisowych.

6.3.1. SFERA GOSPODARCZA

Analiza sfery gospodarczej koncentruje się na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy głównie od potencjału kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale również jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz z sferze rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

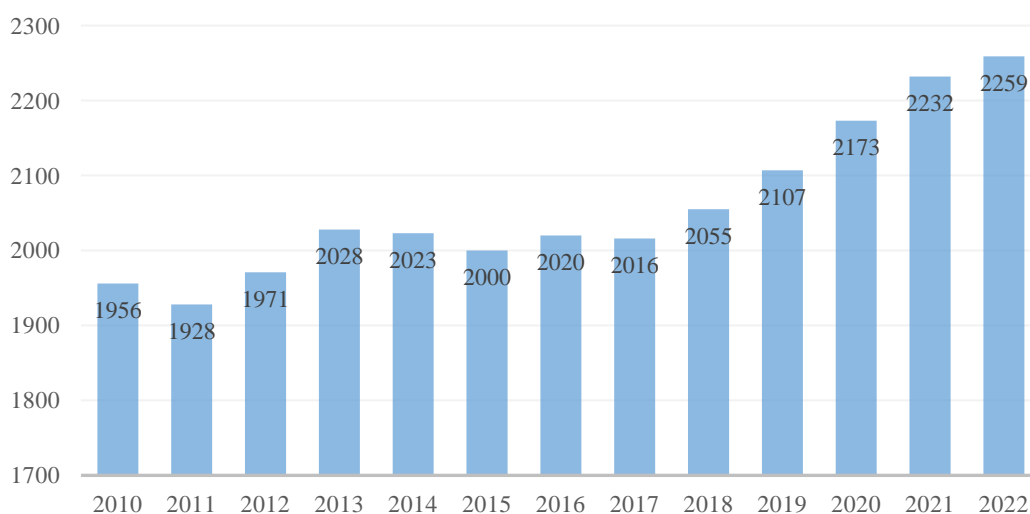
Na terenie miasta znajduje się Garwolińska Strefa Aktywności Gospodarczej, którą wspólnie utworzyło Miasto Garwolin i Powiat Garwoliński. Strefa jest obszarem o powierzchni około 60 ha, leżącym w granicach administracyjnych miasta wzdłuż wschodniej strony obwodnicy Garwolina, usytuowanym pomiędzy węzłami drogowymi: Miętne i Stacyjna. Jest ona terenem przeznaczonym pod działalność produkcyjno-usługowo-techniczną.

Na terenie Garwolina znajdują się również inne tereny pod inwestycje o łącznym obszarze 48,12 ha. Należą do nich działki, będące własnością prywatną, położone przy ul. II Armii Wojska Polskiego, ul. Stacyjnej i ul. Kościuszki. Dwa pierwsze tereny są określone jako produkcyjno-składowe, natomiast teren przy ul. Kościuszki ma przeznaczenie produkcyjno-usługowe.

Rolnictwo jako sektor typowo związany ze wsią nie ma większego znaczenie w przestrzeni gospodarczej miasta. Należy jednak zauważyć, iż użytki rolne stanowią 72,3% powierzchni miasta, z czego 70,1% z użytków rolnych to grunty orne. Stanowią one podstawę produkcji płodów rolnych i jednocześnie źródło utrzymania części mieszkańców Garwolina. Największe kompleksy gruntów najwyższych klas bonitacyjnych stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną występują w południowej części miasta.

W 2022 roku na terenie Miasta Garwolina zarejestrowanych było łącznie 2 259 podmiotów gospodarczych (wg danych GUS). W porównaniu z rokiem 2010 wartość ta wzrosła o 303 podmioty.

Liczba podmiotów gospodarczych

Rysunek 39. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Miasta Garwolina w latach 2010-2022 (źródło: dane GUS)

Nierolnicze funkcje gospodarcze są dziedziną wpływającą na stopień urbanizacji obszaru oraz generującą miejsca pracy. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym jest zjawiskiem pozytywnym, jak również pożądanym.

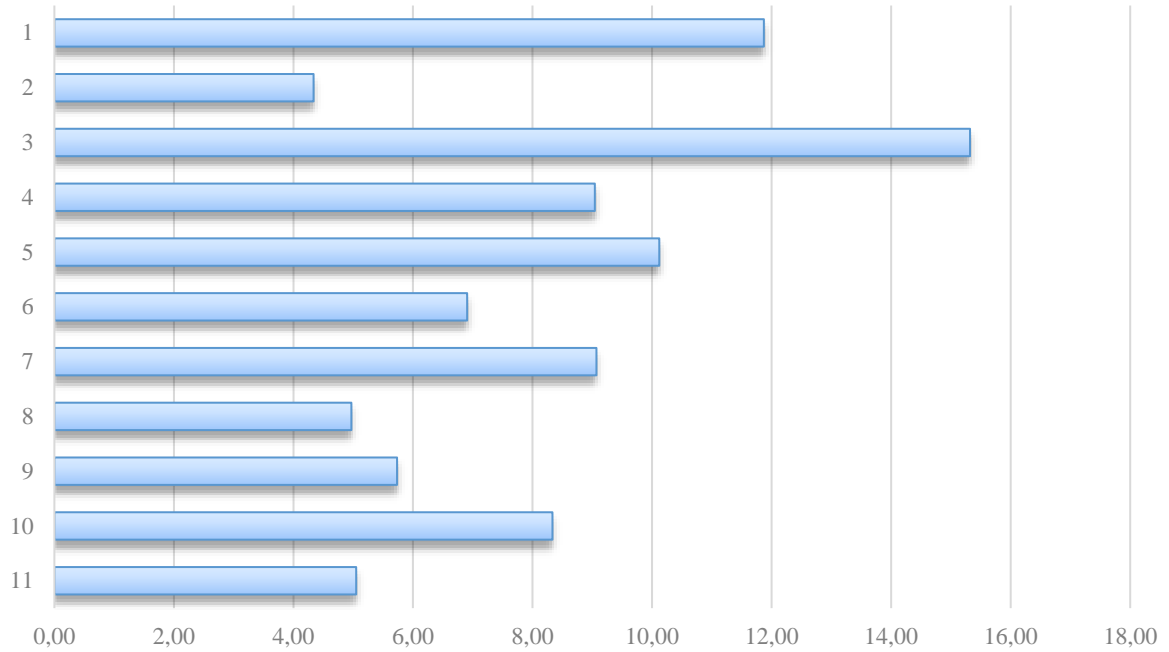
Z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) pozyskano dane odnośnie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Miasta Garwolina z podziałem na poszczególne ulice w mieście. Dzięki tym danym jako wskaźnik gospodarczy zbadano liczbę podmiotów gospodarczych na terenie miasta w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych jednostkach bilansowych na terenie Miasta Garwolina (opracowanie własne na podstawie danych CEIDG)

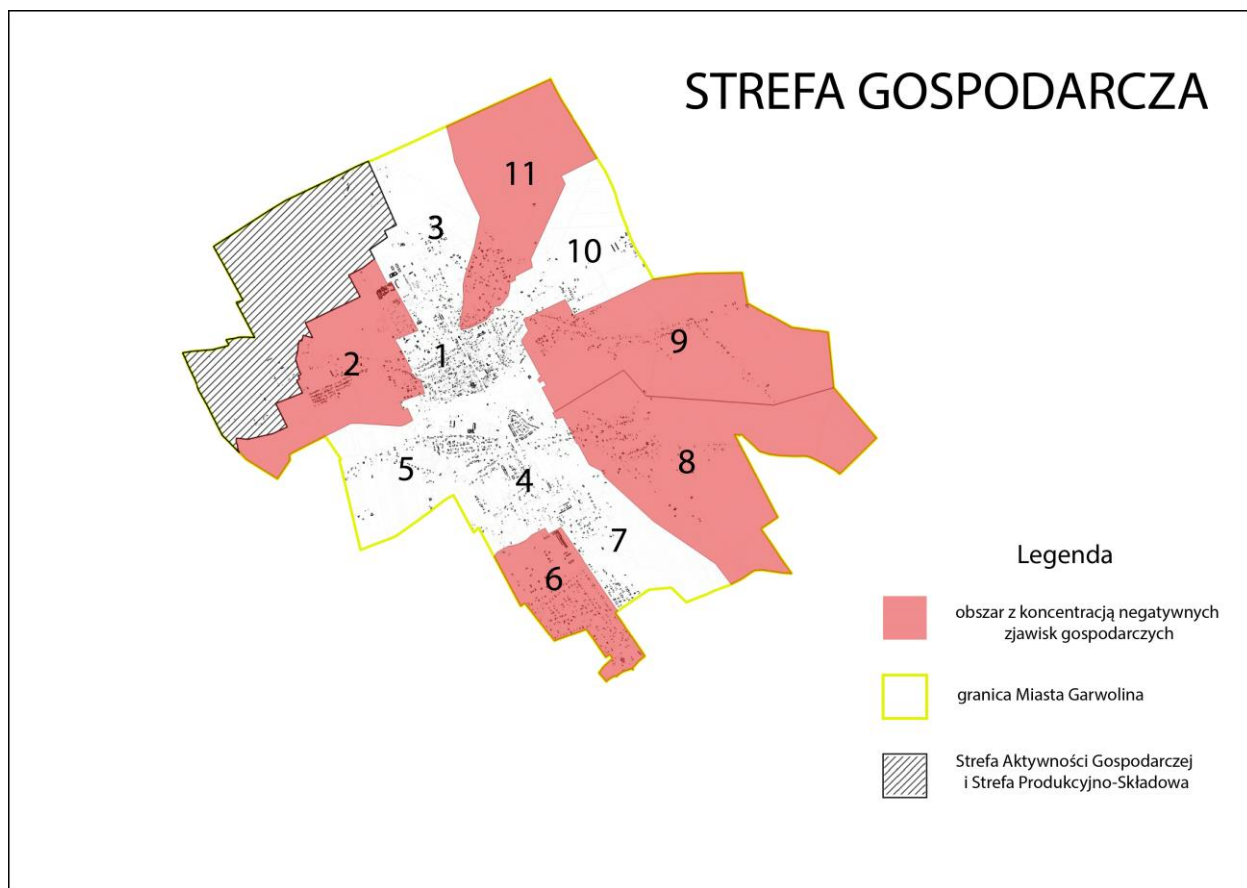
Jednostki bilansowe	liczba podmiotów gospodarczych ogółem	% w skali miasta
1	330	22,15
2	182	12,21
3	362	24,30
4	204	13,69
5	109	7,32
6	100	6,71
7	38	2,55
8	40	2,68
9	52	3,49
10	27	1,81
11	46	3,09

Najwięcej podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano na terenie jednostki bilansowej nr 3 (15,32), a najmniej na terenie jednostki nr 2 (4,34).

Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców

Rysunek 40. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2022 r. (opracowanie własne na podstawie danych CEIDG)

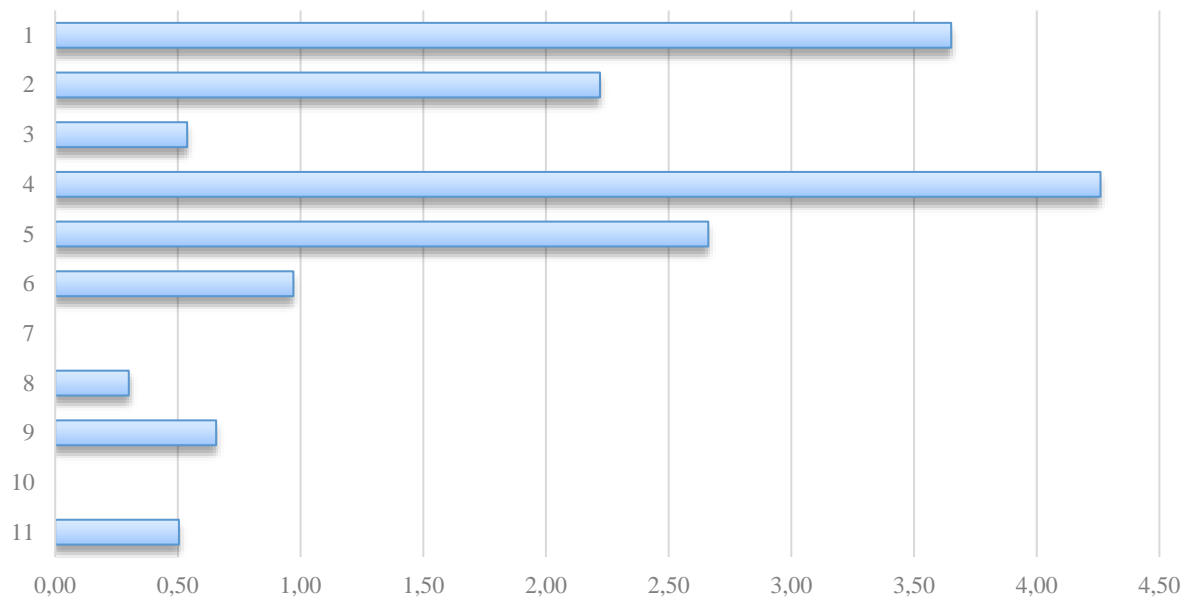
Rysunek 41. Obszar koncentracji negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej (opracowanie własne)

6.3.2. SFERA ŚRODOWISKOWA

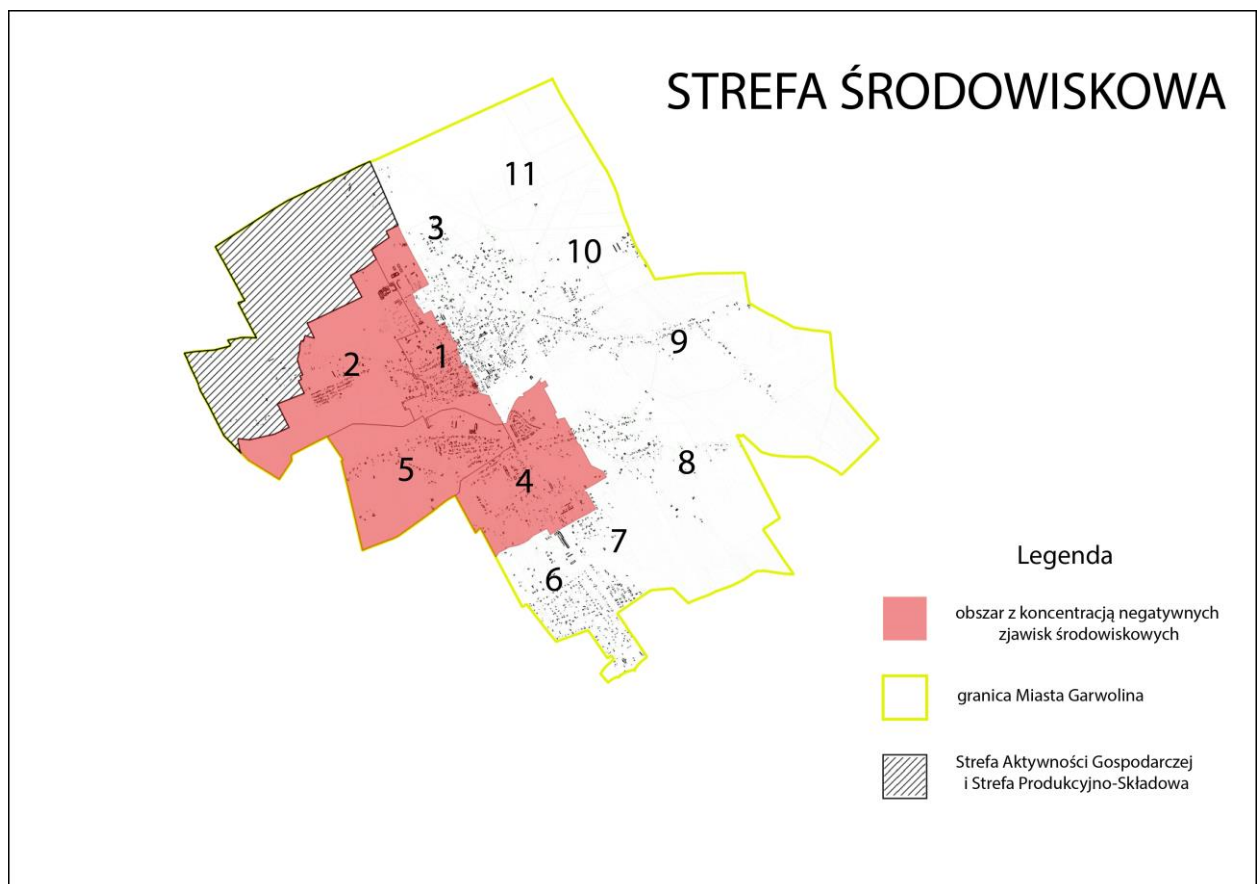
Jakość środowiska na terenie Miasta Garwolina jest kolejnym z obszarów, które zgodnie z ustawą o rewitalizacji wymagają przeprowadzenia analizy. W celu określenia sytuacji problemowej przeanalizowano dane odnośnie niebezpiecznych zjawisk pogodowych na terenie poszczególnych jednostek bilansowych.

Skutkiem zmian klimatycznych są m.in. ekstremalne zjawiska pogodowe. W Polsce do ekstremalnych zjawisk pogodowych możemy zaliczyć np. burze, huraganowe wiatry, trąby powietrzne. Jako wskaźnik przyjęto liczbę interwencji Straży Pożarnej ze względu na występowanie zjawisk pogodowych w poszczególnych jednostkach bilansowych w przeliczeniu na km². Do takich zjawisk można zaliczyć m.in. pochylone/przewrócone drzewa, podtopienia posesji czy zniszczenia spowodowane silnym wiatrem. Na terenie Garwolina największa liczba zjawisk pogodowych miała miejsce na terenie jednostki bilansowej nr 4 (4,26) i 1 (3,65).

Zjawiska pogodowe (np. silne wiatry) na km²

Rysunek 42. Zjawiska pogodowe (np. silne wiatry) na km² (opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Garwolinie)

Rysunek 43. Obszar koncentracji negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej (opracowanie własne)

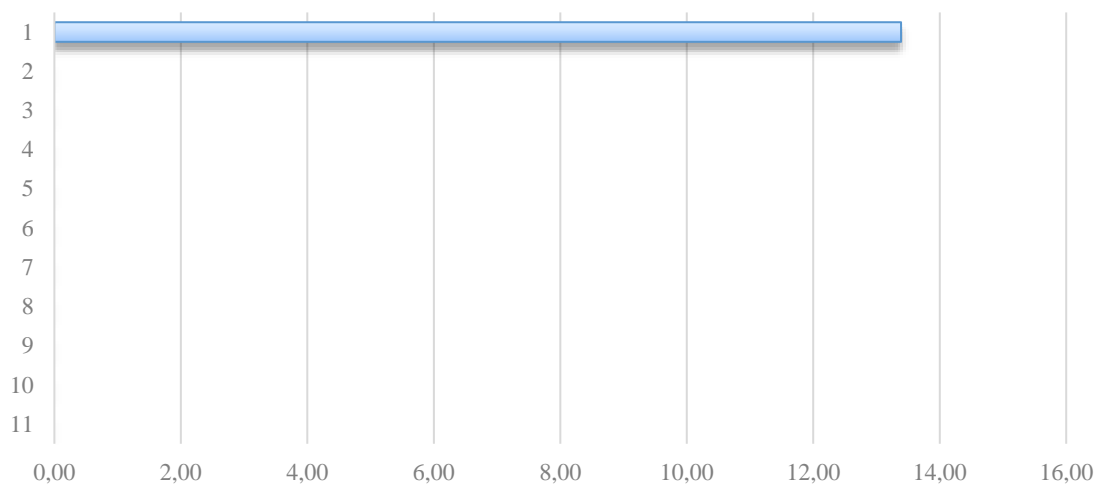
6.3.3. SFERA TECHNICZNA

Obszar miasta znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej dodatkowego jednego negatywnego zjawiska. Wśród katalogu takich zjawisk znalazły się również zagadnienia techniczne, w szczególności: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych.

Warunki mieszkaniowe to jeden z najważniejszych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz stopniu jego zamożności. Jako wskaźnik charakteryzujący zjawisko degradacji technicznej budynków mieszkalnych, na potrzeby przedmiotowej analizy wybrano liczbę budynków mieszkalnych wpisanych do ewidencji zabytków na km².

Obecność zabytkowych budynków mieszkalnych na terenie danej jednostki bilansowej pod względem technicznym jest wskaźnikiem negatywnym, gdyż wymagają one opieki konserwatorskiej i większych nakładów finansowych. W przypadku takich obiektów problem stanowi podjęcie prac termomodernizacyjnych oraz instalacji OZE, które wymagają każdorazowo zgody konserwatora zabytków. Liczbę zabytków wśród budynków mieszkalnych przeliczono na 1 km² powierzchni danej jednostki bilansowej. Wskaźnik ten obrazuje zagęszczenie takich obiektów na terenie Miasta Garwolina. Wynika z niego, iż największe i jedyne zagęszczenie budynków mieszkalnych wpisanych do ewidencji zabytków znajduje się na terenie jednostki bilansowej nr 1 (13,39).

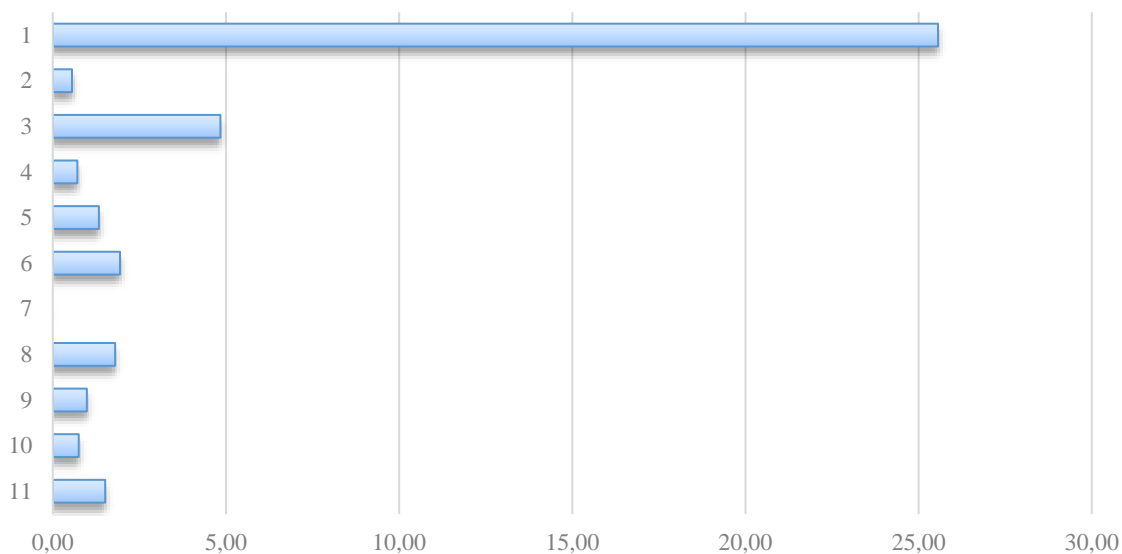
Budynki mieszkalne w ewidencji zabytków na km²

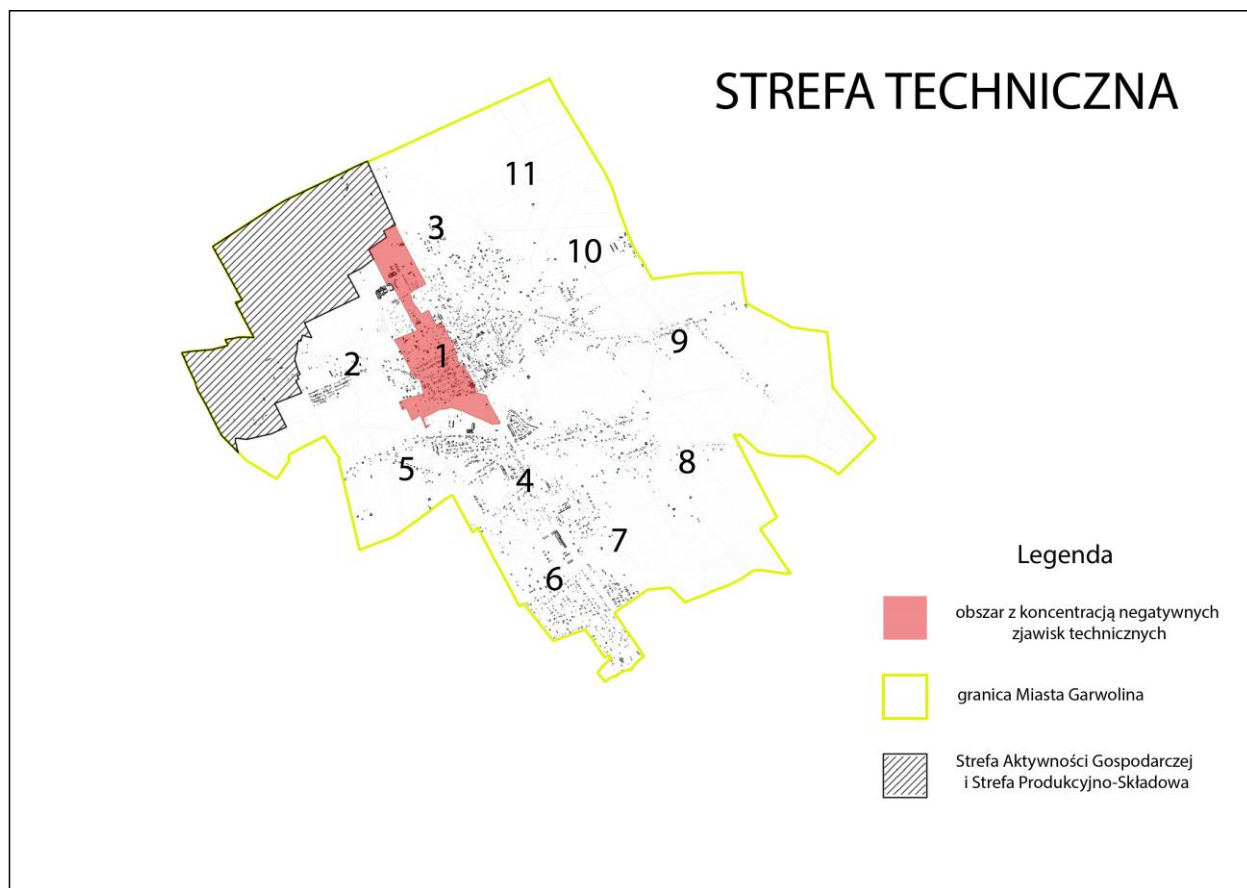
Rysunek 44. Budynki mieszkalne w ewidencji zabytków na km² (opracowanie własne na podstawie danych NID)

Kolejny przyjęty wskaźnik dotyczy ogólnej liczby obiektów zabytkowych na terenie danej jednostki bilansowej (wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji zabytków). Ich obecność pod względem technicznym jest wskaźnikiem negatywnym, gdyż wymagają one opieki konserwatorskiej i podjęcia znacznych nakładów finansowych. Liczbę zabytków przeliczono na 1 km² powierzchni danej jednostki bilansowej. Podobnie jak w przypadku budynków mieszkalnych największa liczba takich obiektów w przeliczeniu na km² znajduje się w jednostce bilansowej nr 1 (25,56).

Liczba zabytków na km²

Rysunek 45. Liczba zabytków na km² (opracowanie własne na podstawie danych NID)

Rysunek 46. Obszar koncentracji negatywnych zjawisk w sferze technicznej (opracowanie własne)

6.3.4. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Ostatnią grupą problemów wymagających przeprowadzenia analizy na potrzeby niniejszego opracowania są negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, czyli w szczególności niewystarczający dostęp i poziom wyposażenia w infrastrukturę sportową.

Obiekty sportowe

Obecność obiektów sportowych na terenie miasta wiąże się z ich szczególnym charakterem związanym z zaspokajaniem potrzeb społecznych z zakresu szeroko rozumianych celów sportowych i rekreacyjnych, tzn. do zbiorowego lub indywidualnego doskonalenia sprawności i kultury fizycznej oraz czynnego odpoczynku i rozrywki. Obiektami sportowymi są np. centra sportowo-rekreacyjne, hale widowiskowo-sportowe, hale wielofunkcyjne, boiska do piłki nożnej, boiska do piłki siatkowej, boiska ze sztuczną nawierzchnią / trawą syntetyczną, boiska wielofunkcyjne, boiska do hokeja na trawie, boiska gruntowe, zespoły boisk, pola golfowe, tzw. „Orliki,” stadiony sportowe, stadiony żużlowe, stadiony zimowe, obiekty zaplecza sportowego, korty tenisowe, zespoły pokoi gościnnych towarzyszących sportowi, przystanie wodne, kąpieliska, place zabaw, baseny, kryte pływalnie, wodne place zabaw,

aquaparki, mini aquaparki, sauny, wypożyczalnie sprzętu rekreacyjnego i pływającego, pola campingowe, sztuczne lodowiska, lodowiska sezonowe, skate parki, skocznie, kolejki linowe, zjeżdźalnie, wyciągi narciarskie.⁵ Na terenie Miasta Garwolina obiektami sportowymi są przede wszystkim boiska piłkarskie oraz hale sportowe.

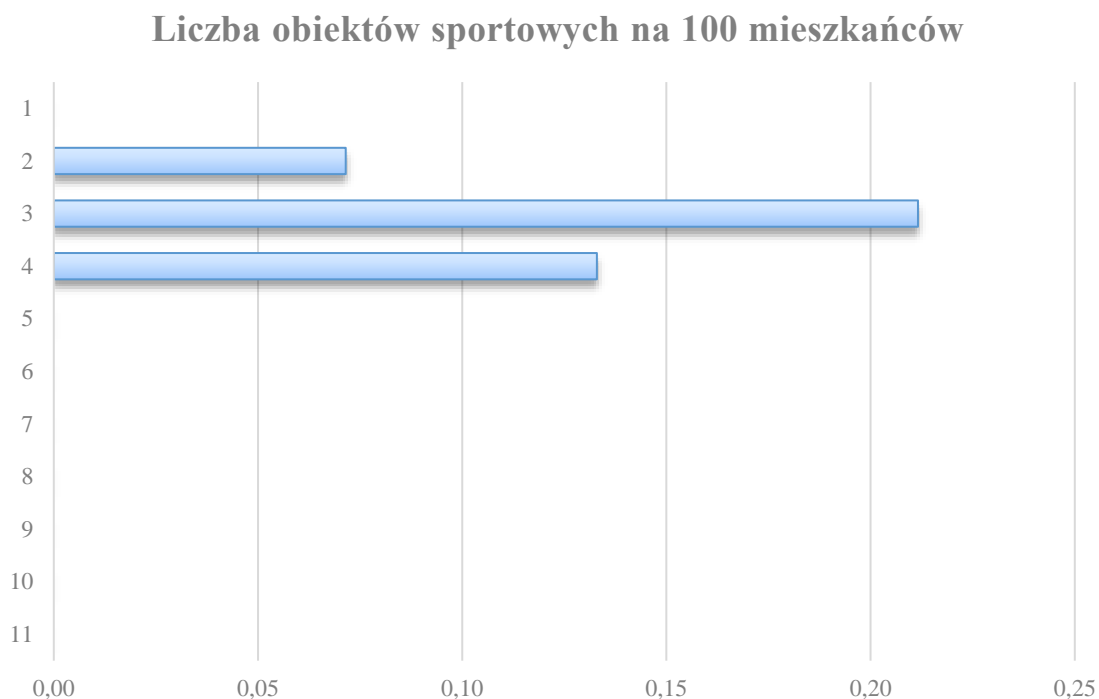
Wykaz poszczególnych obiektów sportowych przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 7. Liczba obiektów sportowych na terenie Miasta Garwolina (źródło: Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie)

Lp.	Obiekt	Adres
1.	ORLIK – boisko trawiaste /sztuczna trawa/	Al. Legionów 21
2.	boisko przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 * boisko wielofunkcyjne /poliuretan/ * mini bieżnia LA i skocznia w dal /poliuretan/	Al. Legionów 21
3.	boisko os. STACYJNA, boisko wielofunkcyjne, poliuretan	ul. Stacyjna
4.	boisko przy Szkole Podstawowej Nr 1, boisko wielofunkcyjne, poliuretan	Al. Żwirki i Wigury 16
5.	boisko przy Szkole Podstawowej Nr 5, boisko wielofunkcyjne, poliuretan	ul. Janusza Korczaka 10
6.	STADION MIEJSKI - boiska piłkarskie – 2 szt., naturalna trawa - boisko pełnowymiarowe – 1 szt., sztuczna trawa - korty tenisowe ceglaste – 2 szt. - bieżnia LA – w remoncie, wymiana na tartan - lodowisko sezonowe zadaszone – od 1.12.2023 r.	ul. Sportowa 34
7.	Hala Sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1	Al. Żwirki i Wigury 16
8.	Hala Sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2	Al. Legionów 21
9.	Hala Sportowa przy Szkole Podstawowej Nr 5	ul. Janusza Korczaka 10
10.	BASEN – KRYTA PŁYWALNIA – NIECKA 25m x 12,5m – STREFA REKREACYJNA	ul. Olimpijska 2
11.	SIŁOWNIA ZEWNĘTRZNA – PARK 550 – LECIA	ul. Olimpijska 2

⁵ Najlepsze praktyki: ZARZĄDZANIE OBIEKTAMI SPORTOWYMI, Adam Polanowski, Tadeusz Brach, Warszawa 2017.

Jako wskaźnik przeanalizowano liczbę obiektów sportowych na terenie Miasta Garwolina. Największą ilość obiektów sportowych w przeliczeniu na 100 osób znajduje się na terenie jednostki bilansowej nr 3 (0,21).

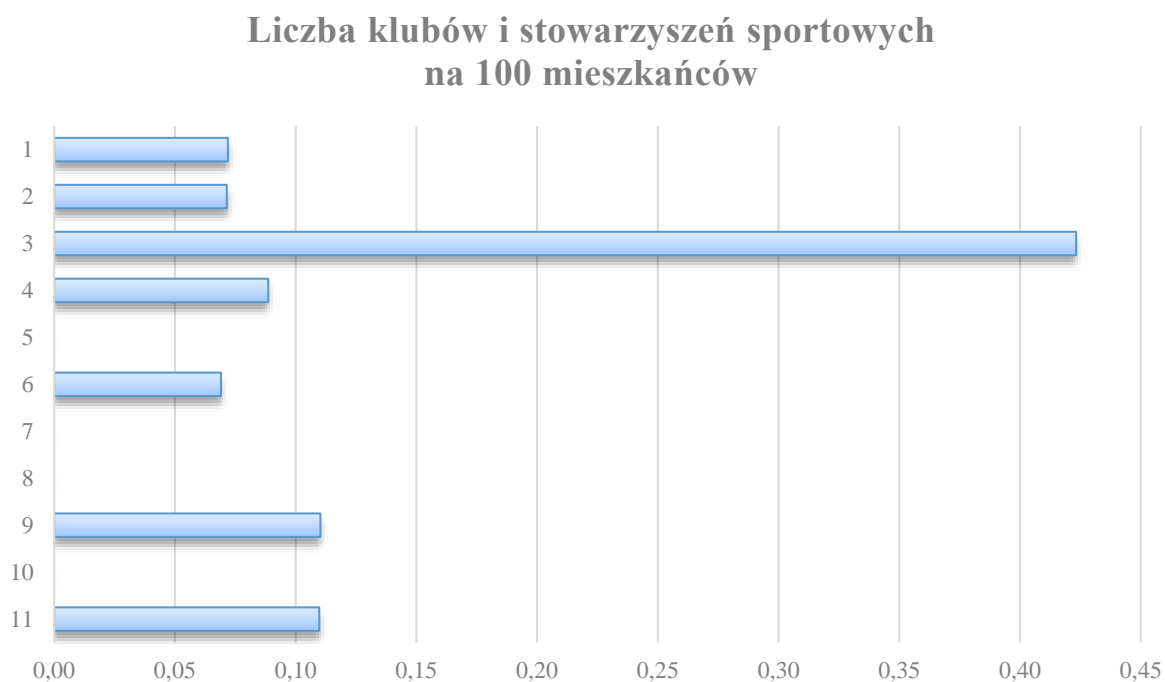
Rysunek 47. Liczba obiektów sportowych na 100 mieszkańców (na podstawie danych CSiK w Garwolinie)

Jako kolejny wskaźnik wzięto pod uwagę liczbę klubów i stowarzyszeń sportowych działających na terenie Garwolina w poszczególnych jednostkach bilansowych.

Kluby sportowe odgrywają bardzo istotną rolę społeczną. Koncentrują wokół siebie oddaną społeczność, ludzi, którzy identyfikują się z organizacją, jej symbolami i promowanymi wartościami. Z klubami związane są na stałe samorządy terytorialne, powszechnie zlecające im różne zadania publiczne. Obecnie współczesne kluby sportowe są organizacjami, które działają na rynku komercyjnych usług na zasadzie podmiotów gospodarczych biorących udział w grze konkurencyjnej. Oznacza to, że realizując z jednej strony cele wyższej użyteczności społecznej, związanych z celami kultury fizycznej, takimi jak: rozwój kultury fizycznej wśród młodzieży i osób dorosłych, co przekłada się na poziom zdrowia oraz zaspokojenie potrzeb związanych z organizacją czasu wolnego społeczeństwa

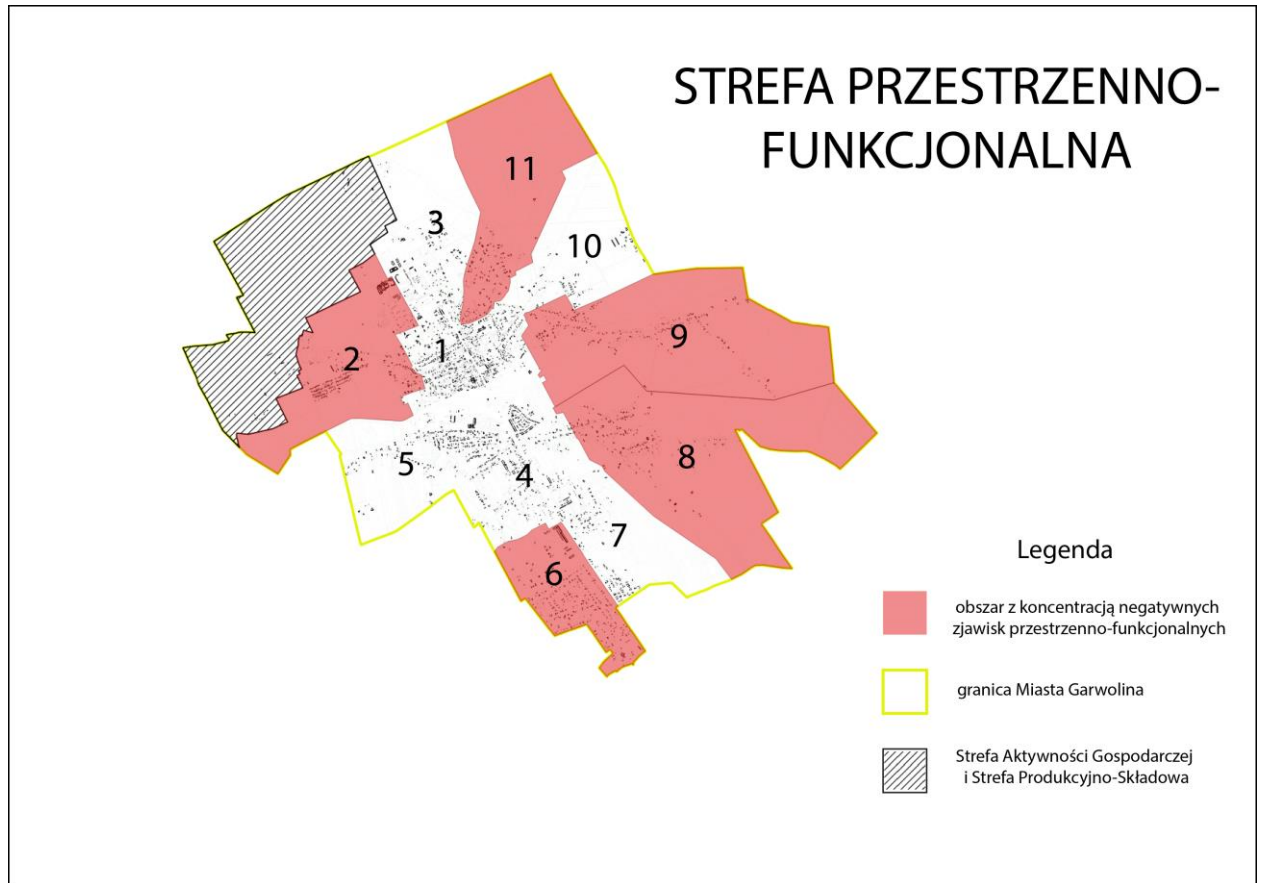
– z drugiej strony kluby sportowe finansowane i rozliczane są pod kątem osiąganego zysku, klasycznego rachunku ekonomicznego.⁶

Biorąc pod uwagę liczbę klubów i stowarzyszeń sportowych na 100 mieszkańców najwyższy wskaźnik stwierdzono w jednostce bilansowej nr 3 (0,42). Na obszarze jednostki nr 5, 7, 8 i 10 nie zarejestrowano żadnych klubów sportowych.

Rysunek 48. Liczba klubów i stowarzyszeń sportowych na 100 osób (opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Garwolinie)

⁶ Profesjonalny klub sportowy jako podmiot gospodarczy na polu konkurencji rynkowej. Zarys Koncepcji Marketingowej, Włodzimierz Kędziorek, Robert Matusiak, Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku, 2019 r.

Rysunek 49. Obszar koncentracji negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

6.3.5. PODSUMOWANIE ANALIZY SFER

Ustawa o rewitalizacji definiuje obszar zdegradowany jako obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wymogiem wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest współwystępowanie na nim obok ww. negatywnych zjawisk społecznych także negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej,
- środowiskowej,
- technicznej,
- przestrzenno-funkcjonalnej.

Wyselekcjonowano 6 wskaźników dotyczących pozostałych 4 badanych sfer. Zgodnie z przyjętą metodologią w każdej ze sfer dokonano analizy wybranych wskaźników w podziale na wyznaczone podobszary. Dokonano identyfikacji występowania (na zasadzie 0-1) negatywnych zjawisk we wszystkich czterech sferach wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4. W poniższych tabelach zaprezentowano rzeczywiste wartości osiągnięte przez wszystkie wskaźniki oraz ich kwalifikacje w zakresie występowania zjawisk kryzysowych.

W przypadku sfery gospodarczej najwyższe wskaźniki stwierdzono w obrębie jednostki bilansowej nr 2 (1,00), nr 8 (0,94) i nr 11 (0,94). W przypadku sfery środowiskowej najwyższy wskaźnik syntetyczny stwierdzono w obrębie jednostki nr 4 (1,00). W sferze przestrzenno-funkcjonalnej najwyższe wskaźniki odnotowano na terenie jednostek bilansowych nr 5 (2,00), 7 (2,00), 8 (2,00) i 10 (2,00). W przypadku sfery technicznej najwyższy wskaźnik syntetyczny dotyczy jednostki nr 1 (2,00). Analizując wskaźnik zbiorczy ze wszystkich 5 analizowanych sfer jako obszary najbardziej problemowe dominują następujące jednostki analityczne:

- Nr 1 – wartość 19,77,
- Nr 2 – wartość 15,47,
- Nr 3 – wartość 18,47,
- Nr 4 – wartość 18,57,
- Nr 11 – wartość 16,27.

Tabela 8. Zestawienie wskaźników dotyczących sfery gospodarczej (opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych)

SFERA GOSPODARCZA	
Nr jednostki bilansowej	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
1	0,31
2	1,00
3	0,00
4	0,57
5	0,47
6	0,77
7	0,57
8	0,94
9	0,87
10	0,64
11	0,94
SUMA	7,08

Tabela 9. Zestawienie wskaźników dotyczących sfery środowiskowej (opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych)

SFERA ŚRODOWISKOWA	
Nr jednostki bilansowej	Zjawiska pogodowe na km ²
1	0,86
2	0,52
3	0,13
4	1,00
5	0,62
6	0,23
7	0,00
8	0,07
9	0,15
10	0,00
11	0,12
SUMA	3,70

Tabela 10. Zestawienie wskaźników dotyczących sfery technicznej (opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych)

SFERA TECHNICZNA			
Nr jednostki bilansowej	Budynki mieszkalne w ewidencji zabytków na km ²	Liczba zabytków na km ²	Łącznie
1	1,00	1,00	2,00
2	0,00	0,02	0,02
3	0,00	0,19	0,19
4	0,00	0,03	0,03
5	0,00	0,05	0,05
6	0,00	0,08	0,08
7	0,00	0,00	0,00
8	0,00	0,07	0,07
9	0,00	0,04	0,04
10	0,00	0,03	0,03
11	0,00	0,06	0,06
SUMA	1,00	1,56	2,56

Tabela 11. Zestawienie wskaźników dotyczących sfery przestrzenno-funkcjonalnej (opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych)

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Nr jednostki bilansowej	Liczba klubów i stowarzyszeń sportowych na 100 mieszkańców	Liczba obiektów sportowych na 100 mieszkańców	Łącznie
1	0,83	1,00	1,83
2	0,83	0,66	1,49
3	0,00	0,00	0,00
4	0,79	0,37	1,16
5	1,00	1,00	2,00
6	0,84	1,00	1,84
7	1,00	1,00	2,00
8	1,00	1,00	2,00
9	0,74	1,00	1,74
10	1,00	1,00	2,00
11	0,74	1,00	1,74
SUMA	8,77	9,03	17,80

6.4 ANALIZA JAKOŚCIOWA

Rozdział ten zostanie uzupełniony po zakończeniu konsultacji społecznych

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji, jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar miasta obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który:

1. cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk ze sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej,
2. posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i na którym miasto zamierza prowadzić rewitalizację,
3. nie przekracza obszarowo 20% powierzchni miasta,
4. jest zamieszkiwany przez maksymalnie 30% ogólnej liczby mieszkańców.

Rewitalizacja stanowi formę specjalnej interwencji publicznej, mającą na celu ulokowanie w relatywnie krótkim czasie możliwie wielu zasobów na ograniczonym terenie w celu wywołania samopodtrzymujących się impulsów rozwojowych. Aby osiągnąć założone cele, musi być mocno skoncentrowana i ograniczona terytorialnie.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż objęcie 30% społeczności zamieszkującej rozległe tereny miasta działaniami rewitalizacyjnymi może utrudniać zachowanie zasady koncentracji środków na rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów. Z drugiej strony, objęcie obszarem rewitalizacji większej powierzchni o relatywnie niskim wskaźniku zaludnienia, właściwie uniemożliwia prowadzenie skutecznej i skoncentrowanej terytorialnie interwencji w ramach rewitalizacji. Stąd rekomendacje, według których obszarem rewitalizacji należy obejmować obszary o znacznie mniejszej powierzchni miasta, przy jednocześnie relatywnie wyższych wskaźnikach zaludnienia.

Zgodnie z powyższym zestawieniem obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

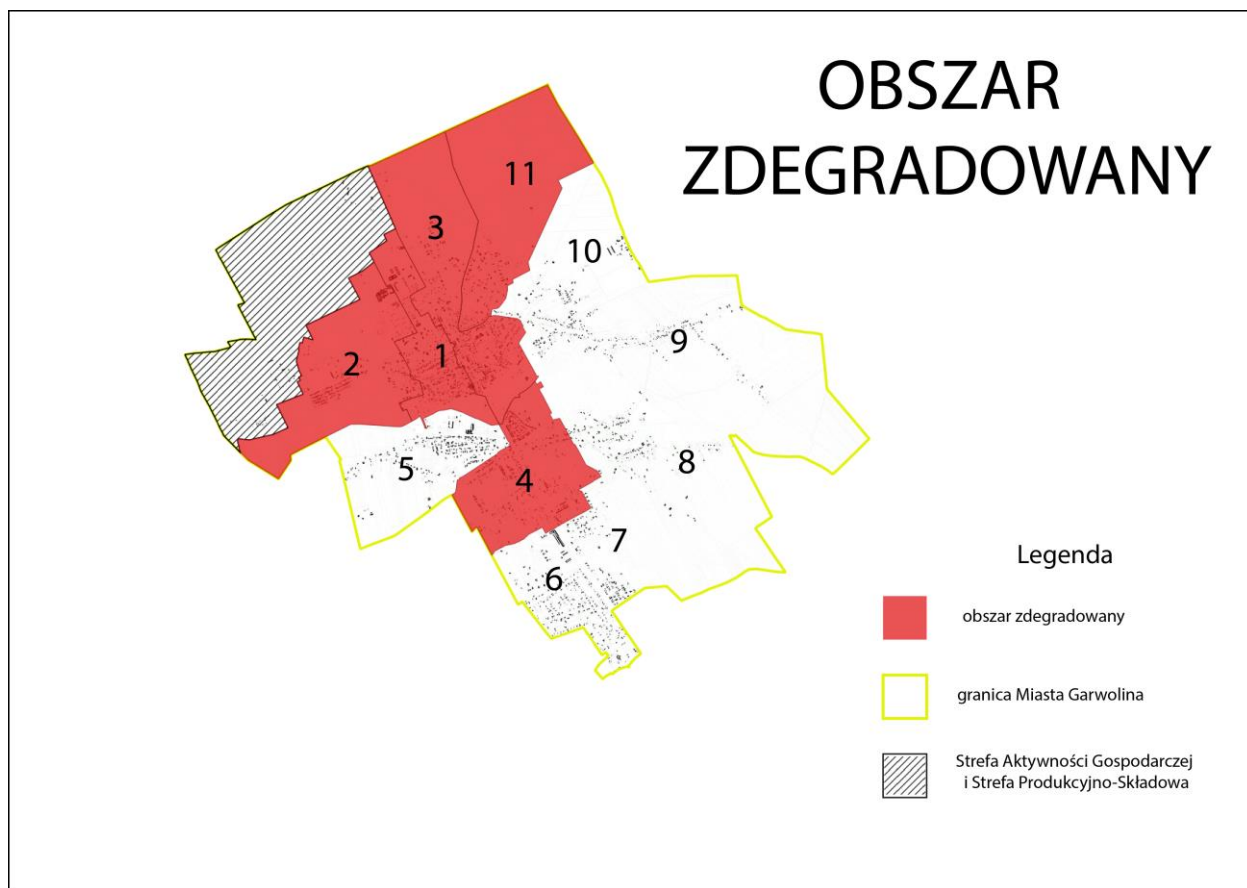
- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości),
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),

- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziomu obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wybrane do analizy wskaźniki, omówione i zaprezentowane w układzie przestrzennym wskazują jako **obszar zdegradowany** następujące jednostki bilansowe:

- Nr 1,
- Nr 2,
- Nr 3,
- Nr 4,
- Nr 11.

Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosi: 7,87 km², co stanowi 35,67% całkowitej powierzchni Miasta Garwolina. Natomiast łączna liczba mieszkańców obszaru zdegradowanego wynosi: 12 507 osób, co stanowi: 71,52% mieszkańców miasta.

Rysunek 50. Lokalizacja obszaru zdegradowanego na terenie Miasta Garwolina (opracowanie własne)

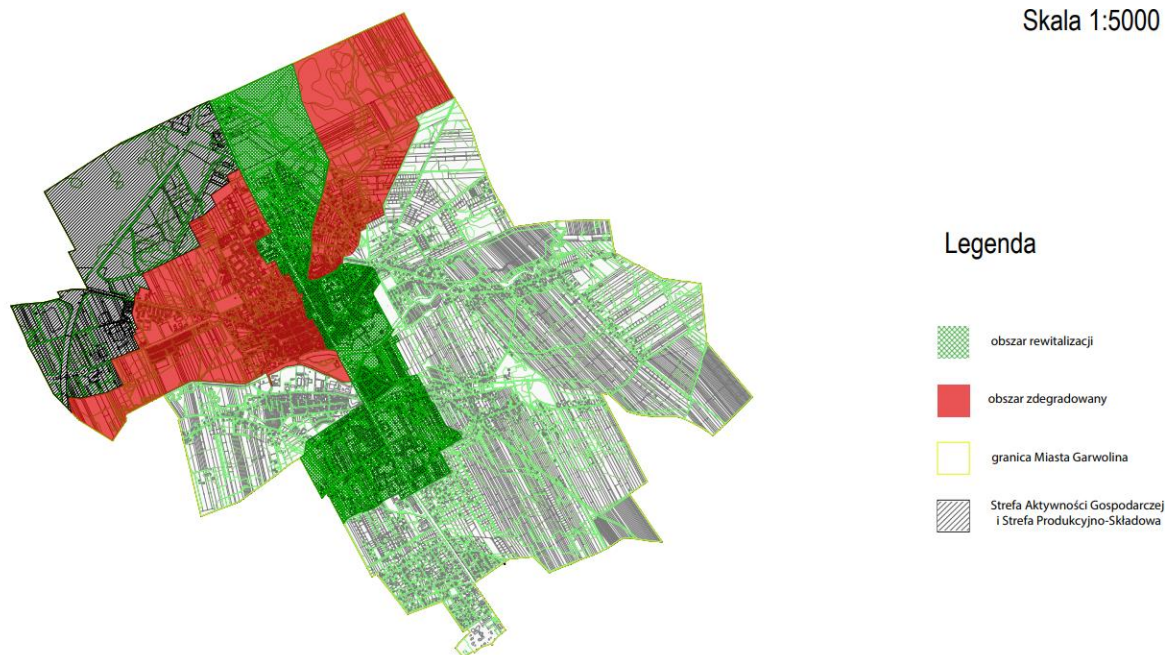
Zgodnie z wymogami ustawy obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, który charakteryzuje się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych. Dodatkowo ustawodawca wprowadził obostrzenia co do maksymalnej powierzchni obszaru rewitalizacji względem całego miasta oraz maksymalnej liczby mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji względem populacji jednostki samorządu terytorialnego. W świetle ustawy powierzchnia obszaru rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni miasta i nie może on być zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta. Uwzględniając kryteria ustawowe, niemożliwym jest wskazanie całego obszaru zdegradowanego, jako obszaru rewitalizacji, ze względu na ograniczenia powierzchniowe i ludnościowe. W związku z tym dokonano selekcji obszarów i wybrano w pierwszej kolejności te, które cechują się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum szans realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian.

W wyniku przeprowadzonych analiz wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z następujących jednostek bilansowych:

- Jednostka bilansowa nr 3,
- Jednostka bilansowa nr 4.

OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI W GRANICACH MIASTA GARWOLINA

Skala 1:5000

Rysunek 51. Obszar rewitalizacji Miasta Garwolina (opracowanie własne)

Wyznaczano obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni: 3,27 km², co stanowi 14,8% całkowitej powierzchni miasta, co mieści się w dopuszczalnym wskaźniku 20% powierzchni jednostki samorządu terytorialnego. Dodatkowo, obszar ten zamieszkały jest przez 4 619 mieszkańców, co stanowi 26,4% całej populacji Miasta Garwolina.

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się także największym natężeniem niekorzystnych zjawisk społecznych, min. dużym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na złą sytuację materialną, rodzin ubogich i dysfunkcyjnych nieradzących sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy prowadzenia gospodarstwa domowego. Taki stan rzeczy może prowadzić do pogłębiania się zjawiska wykluczenia społecznego, występowania patologii społecznych oraz natężenia zjawiska „dziedziczenia biedy”. Obszar ten zamieszkiwany jest również przez stosunkowo duży,

w porównaniu do średniej dla całej gminy, odsetek osób borykających się z różnego rodzaju schorzeniami i uzależnieniami oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnoprównościami, co powinno być istotnym czynnikiem wpływającym na decyzje w zakresie planowania przestrzennego czy inwestycji infrastrukturalnych. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała, iż na obszarze tym występuje duży problem bezrobocia. Może być to jedną z przyczyn niskiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru i wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych. Za wyborem podobszaru nr 3 wskazuje również fakt, że jako centrum miasta posiada największy potencjał rozwojowy oraz jest wizytówką całego miasta. Na tym obszarze stwierdzono również największą liczbę przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców, największą liczbę zagrożeń komunikacyjnych oraz liczbę niebieskich kart. Wyznaczony obszar rewitalizacji boryka się również z problemami w sferze środowiskowej – niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi jak np. silny wiatr czy podtopienia.

Spis rysunków

RYSUNEK 1. PODZIAŁ MIASTA GARWOLINA NA ANALIZOWANE OBSZARY	15
RYSUNEK 2. POŁOŻENIE MIASTA GARWOLIN	24
RYSUNEK 3. LICZBA OSÓB NA TERENIE MIASTA GARWOLINA W LATACH 2010-2022 (ŹRÓDŁO: URZĄD MIASTA GARWOLINA)	25
RYSUNEK 4. LICZBA OSÓB NA TERENIE MIASTA GARWOLINA Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ W LATACH 2010-2022 (ŹRÓDŁO: URZĄD MIASTA GARWOLINA)	26
RYSUNEK 5. PIRAMIDA WIEKU W POLSCE W ROKU 2022 (ŹRÓDŁO: HTTPS://STAT.GOV.PL)	27
RYSUNEK 6. PIRAMIDA WIEKU W GARWOLINIE W ROKU 2022 (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS)	28
RYSUNEK 7. LICZBA OSÓB W PODZIALE NA GRUPY WIEKOWE W GARWOLINIE W LATACH 2010-2022 (ŹRÓDŁO: GUS)	28
RYSUNEK 8. LICZBA PRYZNANYCH ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA GARWOLINA W 2022 ROKU (ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	30
RYSUNEK 9. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	32
RYSUNEK 10. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU UBÓSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	33
RYSUNEK 11. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	35
RYSUNEK 12. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	37
RYSUNEK 13. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	39
RYSUNEK 14. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	40
RYSUNEK 15. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU WIELODZIETNOŚCI NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	41

RYSUNEK 16. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY MOPS Z TYTUŁU OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GARWOLINIE)	42
RYSUNEK 17. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W GARWOLINIE)	43
RYSUNEK 18. LICZBA KOBIET WŚRÓD BEZROBOTNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W GARWOLINIE).....	45
RYSUNEK 19. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W GARWOLINIE)	46
RYSUNEK 20. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY DO 1 M-CA NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W GARWOLINIE).....	47
RYSUNEK 21. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY OD 1-3 M-CY NA 100 MIESZKAŃCÓW	47
RYSUNEK 22. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY OD 3-6 M-CY NA 100 MIESZKAŃCÓW	48
RYSUNEK 23. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY OD 6-12 M-CY NA 100 MIESZKAŃCÓW	49
RYSUNEK 24. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY OD 12-24 M-CY NA 100 MIESZKAŃCÓW	50
RYSUNEK 25. LICZBA OSÓB WŚRÓD BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY POWYŻEJ-24 M-CY NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W GARWOLINIE).....	50
RYSUNEK 26. ORGANIZACJE SPOŁECZNE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GARWOLINA NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO)	52
RYSUNEK 27. LICZBA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH NA TERENIE MIASTA NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH URZĘDU MIASTA GARWOLINA)	53
RYSUNEK 28. LICZBA SPRZĘTU (KOMPUTERY, LAPTOPY, PROJEKTORY, TABLICE EDUKACYJNE) NA 100 UCZNIÓW (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH OTRZYMANYCH OD PLACÓWEK OŚWIATOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA GARWOLINA)	54
RYSUNEK 29. LICZBA PRZESTĘPSTW NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W GARWOLINIE)	55
RYSUNEK 30. LICZBA WYKROCZEŃ NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W GARWOLINIE)	56
RYSUNEK 31. LICZBA ZDARZEŃ DROGOWYCH (WYPADKI, KOLIZJE) NA KM ² W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W GARWOLINIE).....	57
RYSUNEK 32. LICZBA NIEBIESKICH KART NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W GARWOLINIE)	58

RYSUNEK 33. LICZBA OSÓB DOPROWADZONYCH DO WYTRZEŻWIENIA NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W GARWOLINIE)	59
RYSUNEK 34. LICZBA POŻARÓW NA KM ² W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ STRAŻY POŻARNEJ GARWOLINIE).....	60
RYSUNEK 35. LICZBA ZAGROŻEŃ KOMUNIKACYJNYCH NA KM ² W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W GARWOLINIE)	61
RYSUNEK 36. LICZBA MIEJSCOWYCH ZAGROŻEŃ NA KM ² W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W GARWOLINIE)	62
RYSUNEK 37. LICZBA FAŁSZYWYCH ALARMÓW NA KM ² W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W GARWOLINIE)	63
RYSUNEK 38. WARTOŚCI SUMARYCZNEGO WSKAŹNIKA KRYZYSU SPOŁECZNEGO DLA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW (OPRACOWANIE WŁASNE)	67
RYSUNEK 39. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH NA TERENIE MIASTA GARWOLINA W LATACH 2010-2022 (ŹRÓDŁO: DANE GUS).....	69
RYSUNEK 40. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W 2022 R. (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH CEIDG)	70
RYSUNEK 41. OBSZAR KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE GOSPODARCZEJ (OPRACOWANIE WŁASNE)	71
RYSUNEK 42. ZJAWISKA POGODOWE (NP. SILNE WIATRY) NA KM ² (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W GARWOLINIE)	72
RYSUNEK 43. OBSZAR KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ (OPRACOWANIE WŁASNE)	72
RYSUNEK 44. BUDYNKI MIESZKALNE W EWIDENCJI ZABYTKÓW NA KM ² (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH NID)	74
RYSUNEK 45. LICZBA ZABYTKÓW NA KM ² (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH NID).....	74
RYSUNEK 46. OBSZAR KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE TECHNICZNEJ (OPRACOWANIE WŁASNE)	75
RYSUNEK 47. LICZBA OBIEKTÓW SPORTOWYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW (NA PODSTAWIE DANYCH CSIK W GARWOLINIE).....	77
RYSUNEK 48. LICZBA KLUBÓW I STOWARZYSZEŃ SPORTOWYCH NA 100 OSÓB (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH STAROSTWA POWIATOWEGO W GARWOLINIE)	78
RYSUNEK 49. OBSZAR KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ.....	79
RYSUNEK 50. LOKALIZACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA TERENIE MIASTA GARWOLINA (OPRACOWANIE WŁASNE)	86
RYSUNEK 51. OBSZAR REWITALIZACJI MIASTA GARWOLINA (OPRACOWANIE WŁASNE).....	87

Spis tabel

TABELA 1. ULICE WCHODZĄCE W SKŁAD POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH WRAZ Z LICZBĄ LUDNOŚCI W 2022 ROKU (ŹRÓDŁO: URZĄD MIASTA GARWOLIN).....	16
TABELA 2. LISTA PRZYJĘTYCH WSKAŹNIKÓW W SFERZE SPOŁECZNEJ.....	20
TABELA 3. LISTA PRZYJĘTYCH WSKAŹNIKÓW W SFERZE GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, TECHNICZNEJ I PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ.....	22
TABELA 4. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH ORAZ ZEWNĘTRZNYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA, POWIATU GARWOLIŃSKIEGO ORAZ MIASTA GARWOLINA W LATACH 2017-2022 (ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS)	26
TABELA 5. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH SFERY SPOŁECZNEJ (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE UZYSKANYCH DANYCH)	65
TABELA 6. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH W POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTKACH BILANSOWYCH NA TERENIE MIASTA GARWOLINA (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH CEIDG)	69
TABELA 7. LICZBA OBIEKTÓW SPORTOWYCH NA TERENIE MIASTA GARWOLINA (ŹRÓDŁO: CENTRUM SPORTU I KULTURY W GARWOLINIE)	76
TABELA 8. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH SFERY GOSPODARCZEJ (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE UZYSKANYCH DANYCH).....	81
TABELA 9. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH SFERY ŚRODOWISKOWEJ (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE UZYSKANYCH DANYCH).....	81
TABELA 10. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH SFERY TECHNICZNEJ (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE UZYSKANYCH DANYCH).....	82
TABELA 11. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE UZYSKANYCH DANYCH)	82